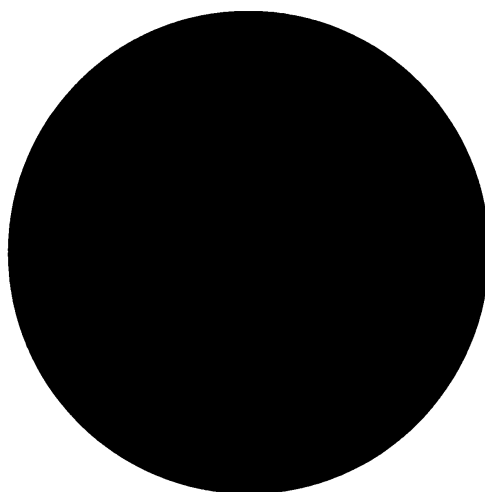

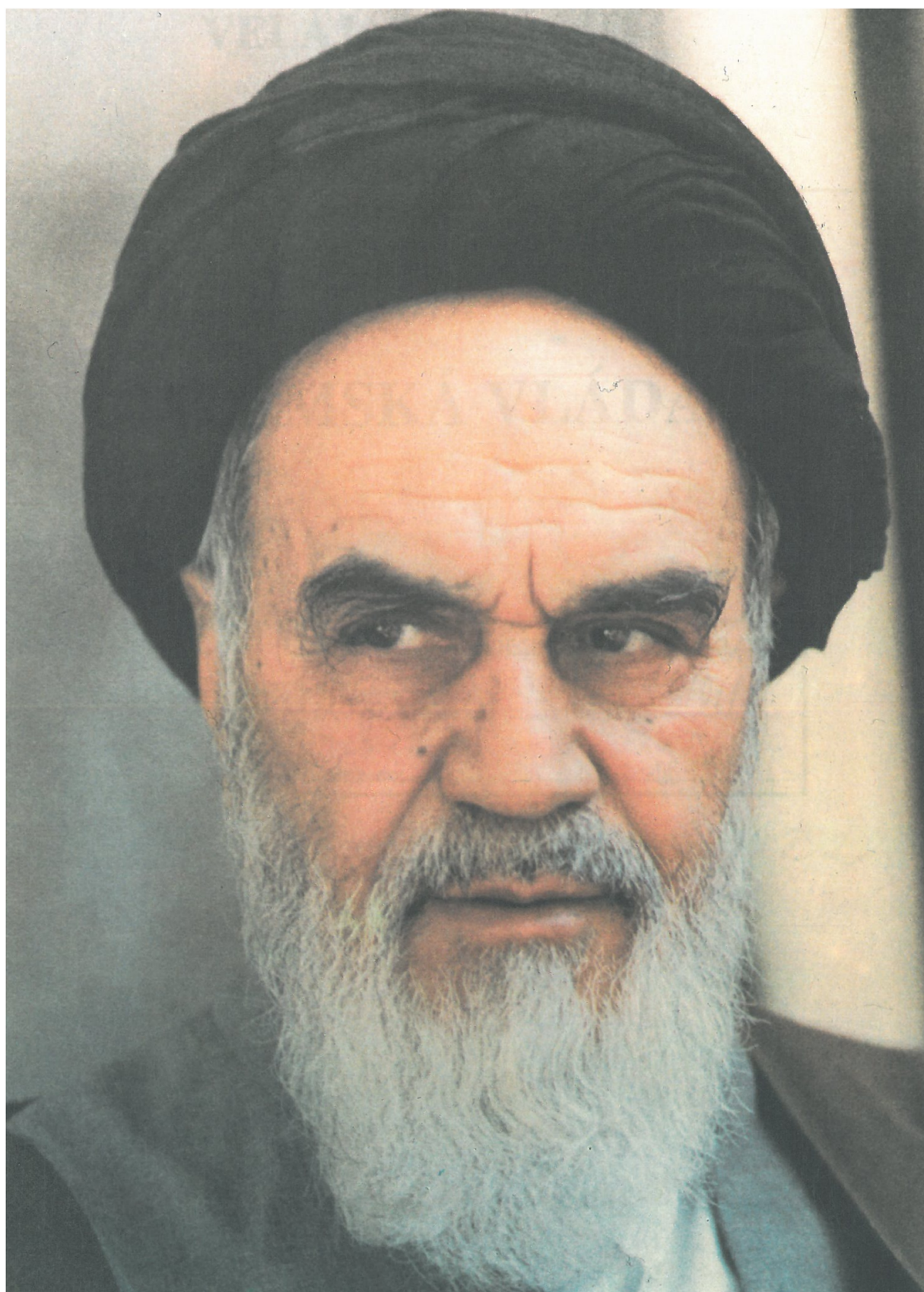
VELÁJAT-E FAQÍH

ISLÁMSKÁ VLÁDA

IMÁM CHOMEJNÍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

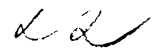
**Ve jménu Boha
milosrdného, slitovného**

VELÁJAT-E FAQÍH
VLÁDA FAQÍHA

ISLÁMSKÁ VLÁDA

IMÁM CHOMEJNÍ

**Institut pro uspořádání a vydávání
děl imáma Chomejního
(Oddělení mezinárodních vztahů)**

خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸ - ۱۳۷۹.
ولایت فقیه (حکومت اسلامی). چک / امام خمینی؛ ترجمه زندک سورکال. -
تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، ۱۳۸۳. ۱۴۹ ص.

ISBN: 964 - 335 - 699 - x

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

چکی.

۱. ولایت فقیه. ۲. اسلام و دولت. الف. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س). -
معاونت امور بین‌الملل. ب. سورکال، زندک، مترجم. ج. عنوان.

۲۹۷/۴۵

BP ۲۲۳ / ۸ / خ ۸ و ۸۰۴۹۵۳

م ۸۳ - ۱۹۹۴۳

کتابخانه ملی ایران

کد / م ۱۸۶۴

Velájat-e faqíh (Vláda faqíha), Islámská vláda

Autor: Imám Chomejní

**Vydavatel: Institut pro uspořádání a vydávání děl
imáma Chomejního (Oddělení mezinárodních vztahů)**

Překladatel: Zdeněk Cvrkal

První vydání: 2004

Adresa: P.O. Box 19575/614, Tehrán, Íránská islámská republika

Tel: (009821) 2294604

Fax: (009821) 2290478

E-mail: info@imam-khomeini.org

Website: <http://www.imam-khomeini.org>

Náklad: 3000

Cena: 6000 Rls.

«ولایت فقیه یا حکومت اسلامی به زبان چک»

Obsah

Předmluva vydavatele	11
Předmluva překladatele	17
Stručný životopis imáma Chomejního	19
Islámská vláda	
1. Předmluva	24
2. Důvody nutnosti vytvoření islámského státu	37
Potřeba výkonných orgánů	37
<i>Sunna</i> a praxe Proroka Muhammada	38
Nutnost neustálého provádění zákonů	38
Praxe knížete věřících ‘Alího bne Abí Tálíba	40
Podstata a charakter islámských zákonů	40
Finanční zákony	41
Zákony národní obrany	43
Zaručování práva a trestní zákony	44
Nutnost politické revoluce	44
Nutnost islámské jednoty	46
Nutnost záchrany utlačovaných a strádajících lidí	47
Nutnost státu z hlediska tradic (<i>achbár</i>)	48

3. Forma islámské vlády	51
Její rozdíly s ostatními vládami	51
Podmínky pro státníka	55
Podmínky státníka v době skrytosti imáma	57
Vláda <i>faqíha</i> (<i>velájat-e faqíh</i>)	57
Podmíněný velájat (<i>velájat-e e[‘]tebárí</i>)	58
Absolutní velájat (<i>velájat-e takvíní</i>)	60
Stát je prostředek k realizaci vznešených cílů	61
Vznešené cíle státu	62
Nutné vlastnosti pro provádění těchto cílů	62
<i>Velájat-e faqíh</i> na základě tradic (<i>achbár</i>)	63
Nástupci Proroka jsou spravedliví <i>faqíhové</i>	63
O textu této tradice	69
O koncepci tradice	70
Cíl misí a úkoly proroků	72
<i>Faqíhové</i> při realizaci zákonů, vedení vojska, správě společnosti a soudnictví jsou důvěrníci proroků	74
Vláda podle zákona	75
Komu přísluší soudit	77
Soudit přísluší spravedlivému <i>faqíhovi</i>	77
Na koho se máme obracet ve společenských otázkách?	80
Několik veršů ze svatého Koránu	84
<i>Maqbúla</i> od ‘Umara ibn Hanzala	89
Bojkot soudnictví nelegitimních sil	90
Politický příkaz islámu	90
Islámské duchovenstvo je určeno k řízení záležitostí lidu	91
Duchovenstvo je určeno k vládnutí	91
Jsou duchovní odstaveni od vlády?	93
Funkce duchovenstva mají trvalý charakter	94
<i>Sahíha</i> od Qaddáha	95
Tradice od Abú’l–Buchturího	96
Rozbor tradice	96
Potvrzení <i>velájat-e faqíh</i> na základě textů	102
Potvrzení skrze <i>feqh-e razaví</i>	102
Další potvrzení	103

4. Bojový program za vytvoření islámského státu	120
Shromažďování ve službě propagandy a vzdělání	124
Pořádejte <i>‘ašúrá!</i>	125
Odpor při dlouhodobém boji	126
Reforma náboženských učilišť	129
Odstranění myšlenkových a morálních následků kolonialismu	129
Reforma „svatoušek“	134
Čistka v náboženských učilištích	136
Vypud'te dvorní duchovní	138
Svrhněte despotické vlády	139
 Seznam pramenů	 144
 Seznam perských a arabských pramenů	 145

PŘEDMLUVA VYDAVATELE

Ve jménu Boha milosrdného, slitovného

Není útočiště ani síly kromě Boha. Chvála Bohu, Pánu lidstva veškerého. Bože, žehnej Poslu Božímu a celému Jeho rodu!

Předložený kompletní spis *Velájat-e faqíh* neboli *Vláda faqíha*, doplněný poznámkami a vysvětlivkami je kompendium třinácti přednášek, jež pronесl imám Chomejní během svého pobytu v Nadžafu. Nyní je tento spis předložen badatelům a zájemcům o díla imáma Chomejního. Tyto přednášky byly v témž období rozmnožovány a rozšiřovány různými způsoby, a to buď v kompletní podobě, nebo neúplně po jedné přednášce. Na podzim 1970 byly tyto texty editovány a po schválení imámem byly připraveny k vydání. Následovně byly vydány prostřednictvím imámových přátel v Bejrútu a tajně posílány do Íránu a současně distribuovány mezi revolučními muslimy v evropských zemích, ve Spojených státech, v Pákistánu a Afghánistánu. Ještě před vítězstvím islámské revoluce byla tato kniha vytištěna v Íránu v roce 1977 s titulem *Dopis od imáma Músaviho Kášif al-Ghitá* s přílohou *Velký džihád*.

Kniha *Velájat-e faqíh* stejně tak jako ostatní spisy imáma Chomejního, byla v období šáhova režimu na listině zakázaných děl. Velmi mnoho lidí bylo uvězněno, vystaveno mučení za tištění a rozšiřování této knihy a dokonce i za samotné vlastnictví a četbu. Přes pronásledování ze strany SAVAK(u) a navzdory ústrkům šáhova režimu se podpora myšlenky islámského státu, jehož principy byly objasněny v tomto díle prostřednictvím imáma Chomejního, šířila velmi rychle mezi revolučními muslimskými silami v náboženských učilištích, na univerzitách a na dalších místech; myšlenka vytvoření islámského státu na základech *velájat-e faqíh* vykrystalizovala v povstání 15. chordádu a v hnutí imáma Chomejního.

Faqíhové se všeobecně zabývali tématem *velájat-e faqíh* v různých oblastech islámského práva (*fiqh*), někteří stručně, jiní

podrobně; ucelené a uspořádané pojednání o tomto tématu se ve starých spisech o islámském právu nevyskytuje. Důvod této skutečnosti musíme spatřovat v neexistenci vhodných politických a společenských podmínek, převládajících v dějinách islámských zemí a v nadvládě tyranských vládnoucích kruhů, jež takové diskuse nepřipustily, nicméně bez ohledu na rozdílnost názorů *faqíhů* na šíři pravomocí a použitelnost *velájat-e faqíh* v době skrytosti imáma, všeobecně panuje mezi nimi shoda, pokud jde o potvrzení jistého druhu vlády (*velájat*) pro *faqíhy*. V poslední době však *faqíhové* sepsali a vydali své názory na *velájat-e faqíh* a šíři pravomocí *faqíha* v době skrytosti imáma.

Podle dostupných zdrojů, zesnulý ájatolláh Mollá Ahmad Naráqí – duchovní z kádžárovské doby – pojednal ve svém spise *‘Awá’id al-ajjám* podrobněji a komplexněji v porovnání s ostatními o tomto tématu. Od počátku se soustředil na různé tradice a všeobecně vzato prokázal, že v době skrytosti imáma má *faqíh* právo na vládu (*velájat*) ve dvou záležitostech:

1. Ve všech záležitostech, jimiž byli Prorok Muhammad a imámové pověřeni a nad nimiž měli vládu (*velájat*) s výjimkou případů, které vylučuje *šarí‘a*.
2. Ve všech záležitostech, které souvisejí s náboženstvím a životem služebníků Božích a musí být uskutečněny.

S odvoláním na koránské verše, tradice a právní ustanovení pokračuje ve svém pojednání výčtem deseti případů, nad nimiž má *faqíh* vládu (*velájat*) jako například *iftá’*,¹ provádění islámských trestů (*hudúd*), opatrovnictví nad majetkem sirotků, bláznů a nezvěstných, ochrana majetku imáma atd.²

I když z pojednání zesnulého Naráqího vyplývá, že považuje vládu za součást *velájat-e faqíh*, sám tento vývod nerozvádí do šíře a nezdůrazňuje ho.

Po zesnulém Naráqím byl imám Chomejní jediný *faqíh*, který poprvé obšírně pojednal o různých aspektech vlády *faqíha* a potvrdil a schválil povinnost *faqíhů* vykonávat vládu. Jak již bylo zmíněno, pojednal o *velájat-e faqíh* nejprve formou třinácti přednášek v Nadžafu

¹ Vydávání náboženských výnosů.

² *Kitáb al-baj‘*, sv. 2, s. 459 – 501, Qom.

v období od 21. ledna do 8. února 1970, přičemž předložená kniha představuje písemnou a editovanou formu těchto přednášek. Ještě jednou pojednal o tématu *velájat-e faqíh* v druhém svazku pětidílné knihy *Kitáb al-bajf*³ přibližně ve stejném stylu.

V knize *Velájat-e faqíh* klade imám Chomejní velký důraz na vládu (*velájat*) jakožto princip, jsoucí základem a nositelem veškerých povinností, obzvláště se zabývá zkoumáním vlády (*velájat*) z hlediska vládního a politického. Navíc s cílem objasnit politické a společenské faktory, vedoucí k opomíjení nejdůležitějších islámských témat, systematicky vyložil danou otázku a na základě metod a přístupů, uplatňovaných v islámském právu (*fiqh*) věnoval pozornost akčnímu programu, který povede k realizaci *velájat-e faqíh* v praxi ve vládě.

Imám v těchto svých studiích od samého prvo počátku poukazuje na plány nepřátel, kteří se usilovně snaží zničit islám, a logicky odpovídá na obvinění typu, že islám není schopen v době civilizace a průmyslu spravovat společnost nebo že islám má právní předpisy, jež nemohou řešit problémy ve společnosti. V této souvislosti imám zároveň poukazuje na to, že pochybnosti, rozsévané nepřáteli s cílem připravit půdu pro oddělení náboženství od politiky ovlivnily dokonce náboženská učiliště v tom smyslu, že se nikdo neopovází otevřeně hovořit o islámské vládě. Dále poukazuje na domácí nedostatek a zaslepenost pro novou civilizaci, která byla zavlečena propagandou kolonialistů, a varuje náboženská učiliště, studenty teologie, mládež a muslimské myslitele a vyzývá je, aby usilovali o dosažení svých politických a společenských povinností, nenechali se podvést těmito plány a nařčeními, neboť islám není proti materiálnímu pokroku, nicméně společenské problémy si vyžadují etická a náboženská řešení a islám je komplexní náboženství, které může řešit problémy za předpokladu, že muslimští myslitelé a duchovní vyvinou patřičné úsilí.

S výkladem nesporné historické události - skutečnost, že Prorok Muhammad jmenoval Svého nástupce - předkládá imám Chomejní otázku, zdali byl nástupce určen pro vykládání náboženských předpisů. K vykládání náboženských předpisů není třeba nástupce. Nástupce má vládnout a naplňovat islámské zákony a předpisy. Na tomto místě je důležité, abychom byly přesvědčeni o

³ *Kitáb al-bajf*, sv. 2, s. 459 – 501, Qom.

nutnosti ustavení islámské vlády a potom můžeme stanovit postavení a roli nástupce. Pak nám bude zřetelné a jasné postavení a role nástupce.

Imám Chomejní uvádí v této knize následující důvody, dokazující potřebu ustavení islámské vlády:

1. Skutky Proroka při ustavení vlády
2. Neustálá potřeba provádět Boží zákony, jež nebyly stanoveny pouze na dobu Proroka, nýbrž navždy.
3. Podstata a kvalita islámských zákonů, např. finanční zákony, zákony národní obrany a právní a trestní předpisy, jež nelze naplnit bez existence vlády.

Po podání logického vysvětlení potřeby islámské vlády odkazuje imám Chomejní na historické pozadí odchýlení se od tohoto principu v době vlády Umajjovců, následné pokračování za vlády Abbásovců, kteří přijali neislámské způsoby, napodobující íránský monarchistický, římský imperiální a egyptský faraónský systém a v této neislámské podobě to pokračuje v následujících dobách. Imám Chomejní zdůrazňuje, že rozum a *šarīʿa* velí povstat a změnit stávající situaci a k tomu je nutná politická revoluce. Nadto je třeba povstat proti tyranským vládám a připravit půdu pro ustavení islámské vlády, zavedení islámských zákonů, sjednocení muslimské obce, jež je rozpolcena následkem domácích a zahraničních faktorů, a záchranu utlačovaných a odvržených lidí, což je náboženská povinnost muslimů, zvláště duchovních. Imám Chomejní se pak v pokračování s odvoláním na tradici od Fadla ibn Šádhán ve věci filozofie uzákonění vlády zabývá nutností ustavení islámské vlády z hlediska tradic (*achbár*).

Důležitá část této knihy je věnována vysvětlení rozdílu mezi islámskou vládou a ostatními formami vlády a v této souvislosti bylo poukázáno na skutečnost, že islámská vláda je speciální forma vlády, lišící se od konstituční vlády, tzn., že je podmíněna islámskými zákony. Z tohoto důvodu se imám Chomejní domnívá, že povinností zákonodárné moci a zákonodárných shromáždění je ve skutečnosti plánování pro různá ministerstva a státní instituce v rámci islámských zákonů, nikoliv podle postupů, uplatňovaných v jiných vládách.

Imám Chomejní dále v pojednání o *velájat-e faqīh* poukazuje na podmínky pro státníka, jež přímo vyplývají z podstaty formy islámské vlády, a tvrdí, že vedle všeobecných podmínek, jako je

rozum a moudrost, jsou to dvě základní podmínky, a sice znalost zákona a smysl pro spravedlnost.

Další kapitolu tvoří pojednání o *velájat-e faqíh* v době skrytosti imáma, v níž se imám Chomejní dotazuje na to, co se má dělat, pokud se má realizovat islámské právo a zákony, když nyní v době skrytosti imáma Všemohoucí Bůh neustanovil žádnou konkrétní osobu pro výkon státní moci. Po rozboru tohoto tématu dochází k závěru, že Boží kritéria pro vládnutí, jež platila od prvotního islámu až do doby imáma času, jsou platná, rovněž v době skrytosti imáma. Těmito vlastnostmi, tvořenými znalostí zákona a smyslem pro spravedlnost je nadán bezpočet našich současných *faqíhů*. Pokud se navzájem spojí, mohou nastolit ve světě veřejnou vládu spravedlnosti. Dále poukazuje na to, že *velájat-e faqíh* je rozumová a podmíněná záležitost a tytéž pravomoci, jež měli Prorok a imámové pro spravování společnosti má *faqíh*, což není samo o sobě žádná výhoda, nýbrž je to prostředek k realizaci zákonů.

Imám Chomejní dále pojednává o vznešených cílech státu a potřebě vlastnosti státníků s odvoláním na tradice vyvozuje závěr, že *faqíhové* jsou oprávněni vládnout. Toto pojednání tvoří největší část knihy. Závěrečná část knihy je věnována potřebě naplánování dlouhodobého boje za prosazení náboženských cílů. Imám Chomejní v této části zdůrazňuje od samého počátku význam a potřebu propagace a vzdělávání a říká, že je třeba organizovat shromáždění a využívat je k propagandě a vyučování. Je třeba v této záležitosti postupovat jako při *‘ašúrá* a z úsilí o vytvoření islámského státu vyvolat vlnu, z níž se rozvine společenský proud. Nelze očekávat, že propaganda a učení vyústí vbrzku ve vytvoření islámského státu. K tomu je třeba dlouhodobý boj.

Potřeba věnování pozornosti vzdělání a propagandě, reforma náboženských učilišť, odstranění myšlenkových a morálních následků kolonialismu, reforma „svatoušek“, čistka v náboženských učilištích, vypuzení dvorních duchovních a praktické kroky, vedoucí ke svržení despotických vlád tvoří závěrečnou část knihy.

Vážení čtenáři, věnujme pozornost skutečnosti, že imám Chomejní dosáhl svých cílů poté, co Boží povstání, jenž díky Božímu paprsku, uvědomění a jednotě lidu, zvítězilo 22. bahmanu 1357 (11. únor 1979) a svrhlo monarchistické zřízení v Íránu a ustavilo islámskou republiku. Na základě veřejného požadavku íránského

národa a v souladu s ústavními principy islámského zřízení převzal imám Chomejní roli vůdce islámské revoluce a vládu (*velájat*) a vedení islámské společnosti. Z tohoto důvodu by se měla věnovat dostatečná pozornost skutečnosti, že k přesnému pochopení Chomejního teorie *velájat-e faqíh*, jež je v této knize objasněna, lze dospět pouze při plném zamyšlení se nad jeho osobním jednáním v době, kdy vedl společnost a nad jeho názory a teoriemi, jež projevil ohledně *velájat-e faqíh* po vítězství islámské revoluce formou přednášek, poselství a dopisů.

Bože, odvrát' ruce kolonialistů od islámských zemí. Vykořeň zrádce islámu z islámských zemí. Probud' vůdce islámských zemí z jejich hlubokého spánku, aby usilovali o prospěch národů a zřekli se nejednotnosti a osobního prospěchářství. Projev přízeň mladé generaci, studentům na náboženských učilištích a univerzitách, aby se vydali cestou posvátných cílů islámu a společně v jedné řadě vyrvali ze spár kolonialismu a jeho proradných služebníků islámské země a bránili je. Projev přízeň *faqíhům* a učencům v jejich snaze vést a osvětlovat mysl lidí a aby mohli doručit posvátné cíle islámu muslimům, zvláště mladé generaci a usilovali o ustavení islámské vlády. Od Tebe je úspěch a není útočiště ani síly kromě Boha.

Institut pro uspořádání a vydávání děl
imáma Chomejního
(Oddělení mezinárodních vztahů)

Předmluva překladatele

Snad nejznámější dílo imáma Chomejního, kniha *Velájat-e faqíh, Hokúmat-e eslámí (Vláda faqíha, Islámská vláda)* vzešla z přednášek, které imám Chomejní pronesl k studentům teologie v iráckém Nadžafu v období mezi 21. lednem a 8. únorem 1970. Tyto přednášky byly nahrány a přepsány jedním studentem a po imámově schválení vydány v knižní podobě.

Předložená kniha *Velájat-e faqíh* je přesný překlad z perského originálu, doplněný o poznámky a vysvětlivky, jež byly sestaveny samotným vydavatelem pro usnadnění pochopení problematiky. Čtenář by se mohl domnívat, že tato kniha podává ucelené schéma islámské politické koncepce nebo podrobný plán ustavení a fungování islámského státu. Ve skutečnosti se ale jedná o rozbor tématu vlády *faqíha* a jeho pravomocí. Touto koncepcí se zabývali již dávno ší'itští *faqíhové*, nicméně první ucelené dílo sepsal teprve imám Chomejní. Vzhledem k tomu, že imám přednášel tuto problematiku studentům teologie, předpokládají se hluboké vědomosti z islámu, zvláště pak ší'itského.

Tři hlavní body vycházejí z těchto přednášek: nutnost vytvoření islámského státu, povinnost *faqíhů* spravovat islámský stát, tedy uplatňovat doktrínu *velájat-e faqíh* v praxi a řídit se podle ní a bojový program za vytvoření islámského státu. Tyto tři body jsou vysvětleny s odvolávkami na politickou a společenskou situaci v šáhovském Íránu.

Velájat-e faqíh je ší'itská mocenská teorie, o jejíž správnosti byl imám Chomejní přesvědčen stejně tak jako tisíce dalších *faqíhů*. Celá tato teorie řeší otázku, kdo je pověřen vládou v době velké skrytosti dvanáctého imáma. Ze samotné podstaty islámu vyplývá skutečnost, že duchovní a světská moc jsou nedělitelné. Ší'ité věří, že Prorok Muhammad jmenoval Svým nástupcem svého bratrance a zete ĞAlího ibn Abí Tálib. Moc tedy přecházela z ĞAlího na jeho potomky – imámy. V rámci samotné ší'ity vzniklo mnoho sekt, podle toho, který

imám byl prohlášen za mahdího (spasitele). Dnes ve světě převládá ší'a dvanácti imámů (*ithná 'ašaríja*), k níž se hlásí 90% obyvatel dnešního Íránu, silné zastoupení má pak v jižním Iráku. Její stoupenci jsou roztroušeni po islámských zemích, kde tvoří menšinu. Relativně větší zastoupení mají v jižním Libanonu a na Bahrajnu. Pouze v Íránu je však oficiálním náboženstvím.

Mezi ší'itskými duchovními panoval a dodnes panuje názorový rozdíl na absolutnost těchto pravomocí. Někteří duchovní tuto teorii zcela akceptují, někteří v omezené míře a o její absolutnosti pochybují (např. Šejch Ansáří). Před imámem Chomejním nejpodrobněji o této teorii pojednal Mollá Ahmad Naráqí. Z dalších významných duchovních, kteří se o *velájat-e faqíh* zmiňují ve svých dílech, jmenujme následující: Šejch Mufíd, Šejch Túsí, Sallár, Qutb ad-Dín Rávandí, Ibn Idrís Hillí, Muhaqqiq Hillí, 'Alláma Hillí, Muhammada ibn al-Makkí, Ibn Fahd Hillí, Muhaqqiq Karkí, Muqaddas Ardabílí, Músaví 'Ámilí, 'Alláma Madžlisí, Muhammad Džavád Husajní, Šejch Dža'far Kášif al-ghitá', Šejch Muhammad Hasan Nadžafí, Šejch Murtadá Ansáří, Hádždž Áqá Ridá Hamedání, Sajjid Muhammad Bahr al-'ulúm, Muhaqqiq Ná'íní, Sajjid Husajn ibn 'Alí Tabátábáí Borúdzerdí a další. Všichni tito zmínění *faqíhové* se danou problematikou zabývali dávno před imámem Chomejním. Jak již bylo zmíněno, imám Chomejní tuto teorii jako první podrobně rozpracoval a shrnul do ucelené podoby. Po vítězství islámské revoluce v Íránu v roce 1979 byla tato teorie uvedena do praxe, a tedy přestala být pouze teorií. Princip *velájat-e faqíh* garantuje Ústava Íránské islámské republiky a nad islámským charakterem státu bdí Rada dohlížitelů (*Šúrá-je negahbán*), která prověřuje, zdali zákony schválené parlamentem neodporují islámskému náboženskému právu. V současné době rozpracoval podrobně koncepci *velájat-e faqíh* významný soudobý íránský duchovní Mohammad Taqí Mesbáh Jazdí, který potvrdil absolutnost pravomocí *faqíha*, pokud jde o vládu.

Kompletní překlad tohoto díla existuje v angličtině, arabštině, francouzštině, němčině, turečtině a urdštině. Předložený český překlad vychází z perské verze knihy *Velájat-e faqíh*, vydané v sedmém vydání z roku 1998. Přepisy islámských termínů a jmen odpovídají převážně arabské výslovnosti, v některých případech byl použit přepis na základě perské výslovnosti. Citace koránských veršů vycházejí z českého překladu Koránu od Ivana Hrbka.

STRUČNÝ ŽIVOTOPIS IMÁMA CHOMEJNÍHO

Ájatolláh Sejjed Rúholláh Músaví Chomejní (Mostafaví) neboli imám Chomejní se narodil 24. září 1902 v rodině s hlubokou náboženskou tradicí v Chomejnu. Jak jeho děd, tak i jeho otec byli duchovní. Ve věku devatenácti let byl poslán na náboženská studia do Soltánábádu, městečka nedaleko Aráku. Jeho učitelem byl ájatolláh Šejch Abd al–Karím Há'erí Jazdí, žák významných ší'itských učenců, působících v Iráku, mezi nimi i Mírzá Hasan Šírází. Později ájatolláh Há'erí přesídlil do Qomu na základě pozvání obyvatel a duchovních tohoto města. Qom byl vždy střediskem islámských studií a poutním místem, nicméně příchod Há'erího, spojený s reorganizací náboženského učiliště učinil z Qomu duchovní hlavní město islámského Íránu.

Chomejní nato přesídlil do Qomu, kde již v této době projevoval své politické přesvědčení. Imám patřil mezi nejlepší žáky ájatolláha Há'erího a oplýval širokým přehledem v náboženských vědách. Jeho hlavní záměr se soustředil na morálku a duchovní filozofii (*ʿirfán*). V sedmadvaceti letech napsal v arabštině první pojednání z oblasti morálky a duchovní filozofie – *Misbáh al–hidája* – jemuž se dostalo uznání od Chomejního učitelů. Mnozí imámovi přívrženci, kteří se proslavili v období islámské revoluce jako například ájatolláh Montazerí vypovídají, že na ně imám zapůsobil svými hlubokými znalostmi z etiky a duchovní filozofie a že jeho přednášky, konané dvakrát týdně byly navštěvovány stovkami posluchačů.

První roky Chomejního aktivit spadly do doby nástupu Rezy Chána, který transformoval íránskou monarchii a založil dynastii Pahlaví. Hlavním cílem domácí politiky Rezy Chána bylo eliminovat vliv islámu. O úsilí, jež vynakládal na splnění tohoto cíle, svědčí výpovědi imáma nejen z Qomu, ale i z dalších velkých měst jako Mašhad, Esfahán a Tabríz. To, co viděl a slyšel v oněch letech, zanechalo na něm hluboký dojem; represivní opatření vedená v

pozdějších letech druhým a zároveň posledním šáhem Mohammadem Rezou Pahlavím, synem Rezy Chána, byla přímým pokračováním politiky jeho otce.

Svoji první publikaci politického charakteru nazvanou *Kašf al-asrár* vydal imám v roce 1941. Kniha podrobně a systematicky popisuje protináboženská opatření a obsahuje četné pasáže s ostrou kritikou politiky dynastie Pahlaví.

V roce 1937 zemřel ájatolláh Há'erí a vedením náboženského učiliště se ujal triumvirát, složený z Há'erího nejbližších vrstevníků – ájatolláhové Sadr, Hodždžat a Chánsarí. Brzy však se stal nejvyšším vůdcem ší'itských muslimů ájatolláh Borúdzerdí. Chomejní podporoval Borúdzerdího kandidaturu a očekával, že využije svého postavení k boji proti vládnoucí dynastii. Chomejní zůstal jeho stoupencem až do jeho smrti v roce 1962, nicméně ájatolláh Borúdzerdí nevyvinul téměř žádné politické aktivity.

V říjnu 1962 šáh zrušil podmínku, že se voleb do místních zastupitelských úřadů smějí účastnit pouze muslimové a muži. Chomejní spolu s dalšími náboženskými vůdci rozvinul širokou protestní kampaň proti tomuto opatření a šáh ho byl nucen zrušit. Samotné opatření bylo nevýznamné, protože volby do místních zastupitelství byly zkorumpované a funkce zcela formální. Za to úspěšná protestní kampaň a vznik koalice duchovních, stojících v čele této kampaně byla odrazovým můstkem pro další akce.

Další krok byl učiněn v roce 1963, kdy šáh vyhlásil sérii opatření, jež měla za cíl přeměnit politický, sociální a ekonomický život v Íránu. Soubor těchto změn je označován jako Bílá revoluce. Pro navození atmosféry souhlasu ve společnosti proběhlo 26. ledna 1963 podvodné referendum, které tyto reformy schválilo. Velká část společnosti však vnímala, že tyto reformy byly vnuceny Spojenými státy a jejích hlavním cílem je znásobení šáhova bohatství a upevnění a prohloubení amerického vlivu v Íránu, kterému byl Írán vystaven od doby svržení ministerského předsedy Mohammada Mosaddeqa v roce 1953. Celá tato akce byla zosnována CIA.

Imám Chomejní přešel okamžitě do opozice vůči těmto reformám a ostře je napadl ve svých kázáních v náboženské škole Fejzíji v Qomu. Jeho kázání měla celonárodní dopad. Šáh na tato kázání odpověděl vysláním výsadkářů, kteří v březnu 1963 zaútočili na náboženskou školu Fejzíji v Qomu. Při tomto útoku bylo zabito mnoho studentů teologie a škola byla vypleněna. Imám Chomejní potom

označil tuto událost za počátek nové periody boje nejen proti chybám a nedostatkům šáhova režimu, ale proti je likvidaci.

Na jaře 1963 imám Chomejní pokračoval v kampani proti šáhovu režimu. Své útoky soustředil na tyranskou povahu režimu, závislost na USA a rozšiřující se spolupráci s Izraelem. Konfrontace s režimem vyvrcholila v červnu při příležitosti *‘ašúrá*, kdy si ší‘ité připomínají mučednickou smrt vnuka Proroka Muhammada – imáma Husajna v roce 681. V den výročí jeho smrti pronesl Chomejní historickou řeč v Qomu, v níž veřejně obvinil šáhův režim a varoval šáha před jeho vystupováním. O dva dny později byl Chomejní vzat do domácího vězení v Tehránu.

Uvěznění Chomejního vyhrotilo lidový odpor k šáhovu režimu a vyústilo v obrovské povstání, jež otřásl trůnem. V Qomu, Tehránu, Šírázu, Mašhadu, Esfahánu, Kášánu a v dalších městech byli neozbrojení demonstranti konfrontováni s šáhovými jednotkami, vycvičenými a vyzbrojenými v USA. Během několika dní bylo zabito na 15000 lidí. Den, kdy povstání vypuklo - 15. chordád – je považován za zlom v moderních dějinách Íránu. Toto povstání vyzdvihlo Chomejního na pozici národního vůdce, bojujícího proti šáhovi a jeho zahraničním agentům na islámském ideologickém základě. Imám Chomejní tak vytvořil alternativu k sekulárním stranám, které se zdiskreditovaly v důsledky sesazení Mosaddeqa.

Povstání bylo potlačeno, ale veřejné mínění a duchovenstvo se postavilo proti uvěznění imáma. V celé zemi propukla agitace za propuštění Chomejního. Nakonec v dubnu 1964 byl Chomejní propuštěn. Chomejního propuštění provázelo prohlášení ve státem kontrolovaném tisku, v němž podmínkou propuštění byl Chomejního souhlas s tím, že se nebude vměšovat do politiky. To pak bylo imámem popřeno.

Další projev šáhovy závislosti na USA se dostavil v říjnu 1964, když americkým zaměstnancům byla garantována právní imunita za jakýkoliv přestupek, spáchaný na íránském území. Tato imunita byla schválena parlamentem. Poté, co se o tom dozvěděl imám, další den 27. října veřejně odsoudil toto znesvěcení íránské suverenity.

Šáh a jeho agenti pochopili, že nemohou Chomejního umlčet, a proto se rozhodli poslat ho do vyhnanství v naději, že zlomí jeho vliv. V souladu s tímto rozhodnutím byl Chomejní 4. listopadu 1964 opět uvězněn a v doprovodu agentů šáhovy tajné policie byl poslán do exilu do Turecka.

Po krátkém pobytu v Ankaře byl imám nucen přesídlit do Bursy. Na šáhův režim byl vyvíjen stálý tlak, aby Chomejní mohl opustit Turecko a přejít na vhodnější místo do iráckého Nadžafu, jednoho z posvátných měst ší'itů. Nakonec byl k tomu dán souhlas a v říjnu 1965 přesídlil Chomejní do Nadžafu, který se stal jeho domovem na třináct let.

Motivací šáhova režimu k vydání povolení na přesídlení Chomejního byla nejen snaha zbavit se tlaku veřejného mínění, ale i domněnka, že v Nadžafu bude zastíněn dalšími náboženskými autoritami. Tato domněnka však byla mylná a Chomejní se dostal do povědomí jako hlavní náboženská autorita v Nadžafu a zároveň vzrostla jeho popularita v samotném Íránu. Jeho proklamace byly v písemné formě pašovány do Íránu a zároveň byly distribuovány mezi muslimy v Mekce při příležitosti poutě. Během jeho pobytu v Nadžafu byl navštíven řadou významných iránských a muslimských osobností. Chomejní se tak dostával čím dál více do povědomí Íránců.

23. listopadu 1977 byl v Nadžafu zavražděn šáhovou tajnou policií SAVAK starší syn imáma Chomejního – Mostafá. Tato událost poznamenala veřejné mínění v Íránu.

8. ledna 1978, týden poté, co americký prezident Carter vychvaloval v Tehránu šáha jako moudrého státníka milovaného svým národem, otiskl deník *Ettellát* zprávu, napadající Chomejního jako agenta zahraničních sil. Reakce veřejnosti se dostavila okamžitě. Druhý den vypukly v Qomu demonstrace, které byly potlačeny s vysokými ztrátami na životech. Toto byla první demonstrace z celé řady dalších, které odstartovaly iránskou revoluci. Během jara a léta 1978 vydal Chomejní sérii proklamací, vyzývajících lid ke svržení monarchie a ustavení islámské republiky. Šáhův režim požádal v září 1978 ba'ťhistskou vládu v Iráku o vyhoštění Chomejního ze svého území. Chomejní neměl přátelské styky s ba'ťhistskou vládou v Iráku a sám požádal o možnost přesídlení do jiné země, která není svázána s šáhovým režimem. V úvahu připadly Sýrie a Alžírsko jako možné cílové země, ale nakonec, jak sám imám přiznává, mu byl nabídnut azyl z neislámské země s příslibem, že bude moci svobodně pokračovat ve svých islámských aktivitách, a tak začátkem října 1978 přesídlil do Francie, kde mu byla přidělena rezidence ve vsi Neauphle-le-Château nedaleko Paříže.

Paradoxně komunikace s Íránem byla z Francie jednodušší než z Iráku. Od této chvíle byla imámová prohlášení přímo telefonována do

Íránu. Nekonečné zástupy Íránců z Evropy, USA a samotného Íránu ho přijely navštívit, platili jeho pobyt a konzultovali s ním. Světová média mu věnovala pozornost a jeho projevy se dostaly do povědomí světové veřejnosti.

Měsíc muharram (10. den tohoto měsíce probíhá [°]ášúra) připadl na prosinec 1978 a v jeho průběhu se opakovaly mohutné demonstrace v Tehránu a v dalších městech s požadavkem odstranění monarchie a nastolení islámské republiky. Navzdory veškerému úsilí šáha, masakrům tisíců neozbrojených demonstrantů, mučení a hrubého zacházení se zadržovanými, zabíjení zraněných na nemocniční lůžkách a přes neomezenou podporu ze Spojených států a dalších zemí, se chýlil šáhův režim ke konci. Šáhovi spolupracovníci rozhodli, že z politického hlediska bude lepší, když šáh opustí zemi. Poté, co připravili šáhův odchod, byla ustavena vláda v čele s Šáhpúrem Bachtijárem. Šáh opustil Írán 16. ledna 1979. V Íránu zavládla radost.

Poté, co šáh opustil Írán, se imám Chomejní připravil na návrat do vlasti. 1. února přiletěl do Íránu, kde se mu dostalo triumfálního přijetí. S jeho přítomností v Íránu byl zpečetěn osud Bachtijárovy vlády. Během 10. – 11. února se šáhův režim definitivně zhroutil a zrodila se islámská republika.

Následující dva roky po vítězství revoluce byly bouřlivé. Imám Chomejní se stal vůdcem revoluce a jeho role byla definována článkem 107 – 112 Ústavy Íránské islámské republiky. Tím byla imáмова teorie *velájat-e faqíh* uvedena do praxe. Post vůdce islámské revoluce zastával do své smrti v roce 4. června 1989, kdy na jeho místo usedl ájatolláh Sejjed [°]Alí Hosejní Chámeneí, jenž tento post zastává do dnešní doby.

Imám Chomejní je charakterizován jako jednotný soubor následujících vlastností: duchovnost a erudice, asketismus a sebeovládání, střízlivost a odhodlanost, politický duch a vůdcovství. Ájatolláh Motahharí přirovnal imáma Chomejnímu k [°]Alímu ibn Abí Tálib.

1

PŘEDMLUVA

Ve jménu Boha milosrdného, slitovného. Chvála Bohu, Pánu lidstva veškerého. Bože, žehnej Svému nejlepšímu stvoření, Muhammadovi a celému Jeho rodu!

Téma *velájat-e faqíh* neboli *vláda faqíha*⁴ skýtá příležitost zabývat se některými záležitostmi a otázkami s tím souvisejícími. *Velájat-e faqíh* patří k tématům, jež nepotřebují odůvodnění. To znamená, že každý, kdo jen letmo zná myšlenky a zákony islámu, jakmile se dobere k principu *velájat-e faqíh*, okamžitě ho přijme a shledá ho za nutný a samozřejmý. Důvod, proč se dnes nevěnuje *velájat-e faqíh* taková patřičná pozornost a proč je třeba ho zdůvodňovat, spočívá ve společenské situaci muslimů všeobecně a v náboženských učilištích zvláště. Společenská situace nás muslimů a náboženských učilišť má své historické kořeny, na něž poukáží.

Nejprve bylo islámské hnutí konfrontováno židy, kteří jako první začali s protiislámskou propagandou a myšlenkovými intrikami. A toto přetrvává do současnosti. Po židech vystoupily skupiny, které byly v jistém smyslu d'ábelštější než židé. Pronikaly jako kolonialisté před dvěma sty lety či dříve do islámských zemí.⁵ K dosažení svých koloniálních cílů považovaly za nezbytné připravit půdu k rozvrácení islámu. Neměly v úmyslu odvrátit lidi od islámu a obrátit je na křesťanství, neboť oni samotní nedůvěřovali ani křesťanství, ani islám.

⁴ *Faqíh*: duchovní se vzděláním v oblasti islámského práva (*‘ilm al-fiqh*), všeobecně řečeno duchovní znalý všech aspektů islámské víry.

⁵ Od poloviny 16. století, tedy před více než třemi sty lety, začali Portugalci a po nich Holanďané, Angličané a Francouzi pronikat do islámských zemí a postupně je kolonizovali. Nejprve byly kolonizovány nově objevené oblasti v Africe a po objevení nových námořních cest byly kolonizovány asijské země, s nimiž v důsledku obsazení Istanbulu osmanskými Turky v roce 1453 měla Evropa přerušené styky.

V průběhu této doby a během křížových tažení⁶ však zjistili, že to, co stojí v cestě jejich materiálních zájmů a to, co ohrožuje jejich materiální zájmy a politickou moc, je islám, jeho zákony a víra, kterou v něho lidé mají. Potom začali vystupovat pomocí různých prostředků proti islámu a intrikovat. Jejich agitátoři z náboženských učilišť, agenti na univerzitách, ve státních propagandistických institucích, v nakladatelstvích a orientalisté ve službách kolonialistů – všichni ruku v ruce – začali překrucovat islámské pravdy. Tak se stalo, že mnoho vzdělaných lidí sešlo z pravé cesty a pochybilo.

Islám je náboženstvím bojovníků za víru, kteří následují právo a spravedlnost. Je to náboženství těch, kdo touží po svobodě a nezávislosti. Je školou bojovníků a lidí proti kolonialismu. Odpůrci islámu však prezentovali a prezentují islám jiným způsobem. Směřují k tomu, aby vyvolali v mysli veřejnosti špatnou představu o islámu a v náboženských učilištích ho předali ve zkreslené podobě. Chtějí odebrat islámu jeho revoluční a vitální charakter, chtějí zabránit úsilí muslimů vyvolat hnutí k dosažení svobody a zasazování se o realizaci islámských zákonů, aby vytvořili vládu, která bude pečovat o jejich blaho a aby vedli život důstojný člověku.

Například rozšiřují, že islám není dokonalé náboženství, není náboženství života. Nemá žádná pravidla ani zákony pro společnost, nedisponuje vládními pravidly a zákony, pojednává pouze o menstruaci a šestinedělí. Rovněž se zabývá morálkou, ale neříká nic o životě a správě společnosti. Bohužel jejich zhoubná propaganda působí. V současné době – nehledě na běžné lidi – také vzdělanci jak z univerzit, tak i někteří studenti teologie správně nechápou islám a mají o něm mylnou představu. Tak, jak lidé neznají cizince, neznají i islám. Islám žije mezi lidmi světa jako cizinec, a tak tomu, kdo zná islám, jaký je ve skutečnosti, lidé neuvěří, agenti kolonialistů tropí rámus v náboženských učilištích.

K částečnému ozřejmění toho, jaký je rozdíl mezi islámem a tím, co je vydáváno za islám, odkazují na rozdíl mezi Koránem a knihami tradic na jedné straně a naučnými traktáty na straně druhé.

⁶ Křížové války je označení série válek, které byly vedeny v 11. – 13. století mezi evropskými křesťany a muslimy s cílem dobýt Jeruzalém z rukou muslimů. Tato tažení proběhla v osmi stádiích, byla započata v roce 1096 (489 hidžry) na základě výnosu papeže Urbana II. a zakončena smrtí francouzského krále Ludvíka IX. Svatého v roce 1270 (449 hidžry). Vzhledem k tomu, že křesťané měli na pravém rameni přišitou červenou látku ve tvaru kříže, byli nazýváni křižáci.

Korán a knihy tradic, jež platí za zdroj zákonů a předpisů islámu, se zásadně liší od naučných traktátů, jež byly sepsány dobovými vykladači a náboženskými vůdci (*mardža*⁷) z hlediska charakteru a vlivu, jakým mohou působit na společenský život. Poměr mezi koránskými verši, pojednávajícími o společenských otázkách vůči těm, zabývajícím se službou Bohu je sto ku jedné! Z přibližně padesáti knih tradic,⁸ shrnujících islámské zákony máme pouze tři až čtyři knihy, související se službou Bohu a s povinnostmi člověka vůči Bohu, z čehož část pojednává o etických otázkách, /zbytek pak o společenských a ekonomických otázkách, právu, politice a státních záležitostech.

Vy, pánové, jste mladá generace islámu a dá-li Bůh, budete užiteční pro budoucnost islámu. Z mých krátkých vývodů, které dělám, byste měli být v průběhu svého života vytrvalí v šíření zákonů a předpisů islámu. Musíte vysvětlit lidem písemně či ústně, podle toho, co uvážíte za vhodnější, s jakými potížemi se islám od svého počátku potýkal a s kterými nepřáteli a s jakými pohromami musí dodnes bojovat. Nedopusťte, aby skutečnost a podstata islámu zůstaly skryty a aby se myslelo, že islám je jako křesťanství – mám na mysli nominálně, nikoliv ve skutečnosti – že má několik příkazů ohledně vztahů mezi Bohem a člověkem a že není žádný rozdíl mezi mešitou a kostelem.

Když o Západě nebylo zmínky a jeho obyvatelé žili jako divoši a když Amerika byla zemí polodivokých Indiánů a když dvě veleříše – Persie a Řím – byly zmítány despocií, aristokratismem, nepotismem a vládou mocných a nebylo žádné známky po moci lidu a vládě zákona, seslal Všemohoucí Bůh zákony skrze Proroka Muhammada, jejichž velkolepost uváděla lid v úžas. Pro všechny záležitosti má islám zákony a předpisy. Přinesl s sebou pro člověka zákony, jež obsáhnou celý život od zárodku až po pohřeb. Tak, jak jsou zákony k uctívání Boha, existují zákony týkající se společenských a státních záležitostí.

⁷ *Mardža at-taqlíd* (pl. *marádží*) – náboženská autorita – zdroj inspirace - šfiitských muslimů, která dosáhla stupně *idžtihádu*, tj. pátrání po správném názoru pomocí analogie vlastního myšlenkového úsilí.

⁸ Pojem kniha (*kitáb*) v pojetí islámských právníků a tradentů tradic znamená oblast, kapitolu, v níž jsou shrnuty tradice, týkající se jednoho tématu nebo jsou v ní probírány jednotlivé právní otázky, např. spisy *Kitáb at-tawhíd*, *Kitáb al-ímán wa'l-fikr*, *Kitáb as-saláh* a další. Např. spis *Doure-je káfí* obsahuje 35 knih nebo spis *Šará'í al-islám* z oblasti islámského práva zahrnuje 50 knih.

Islámské právo je pokrokové, rozvinuté a obsáhlé. Odpradávná jsou sepisovány obsáhlé knihy o různých právních aspektech, o soudních pravomocích, zákonech upravujících vztahy mezi lidmi, *hudúd*,⁹ *qisás*,¹⁰ o vztazích mezi národy, o ustanoveních o válce a míru a mezinárodním právu. Neexistuje žádná důležitá otázka života, na niž by islám neměl nějakou zákonnou úpravu.

Cizinci proto, aby odchylovali od islámu muslimy a muslimské intelektuály, kteří tvoří naši mladou generaci, našeptávají, že islám nemá nic kromě předpisů o menstruaci a šestinedělí a právě těmito otázkami se musí zabývat duchovní!

Taková je pravda! Duchovní, kteří toto opomíjejí a neprezentují myšlenky, předpisy a islámský světový názor a většinu času věnují otázkám, jež oni (=cizinci) nadnesou, a zapomínají na ostatní knihy o islámu, si zasluhují kritiku. Oni nesou také díl viny. Vina není pouze na cizincích. Samozřejmě, že cizinci po staletí vytvářeli podmínky pro uspokojení svých politických a ekonomických zájmů, jež je v důsledku nedbalosti ze strany náboženských učilišť, dovedly k úspěchu. Mezi námi duchovními byli i tací lidé, kteří nevědomky napomáhali záměrům cizinců. Proto se vytvořila takováto situace.

Někdy nám našeptávají, že islámské zákony jsou neúplné. Například, že soudní postupy a soudní zákony nejsou takové, jaké by měly být. Tímto našeptáváním a touto propagandou si agenti Anglie podle příkazů svých přísluhovačů dobírají základy ústavní vlády a podvádějí lid – jak vyplývá ze svědectví a z dokumentů, jež máme k dispozici – a odvracejí se od svých politických zločinů. Když na počátku revoluce za Ústavu chtěli vypracovat zákony a sepsat Ústavu. Půjčili si z belgického velvyslanectví belgický zákoník a několik osob, které tady nechci jmenovat, opsalo z tohoto zákoníku zákony. Nedostatky tohoto zákoníku byly odstraněny za pomoci francouzského

⁹ *Hudúd* (sg. *hadd*, vymezení, hranice) termín z islámského práva označující některé tělesné tresty, jež jsou stanoveny pro určité zločiny. Míra těchto trestů je vymezena islámským právem.

¹⁰ *Qisás* (analogie) v islámském právu musí být na základě právního výnosu vykonán na zločinci, který spáchal zločin jako vražda, amputace údu těla, bití nebo poranění, uplatněna analogie v případě, že oběť nebo zástupci oběti požadují a vzdají se daně z krve (*dija*), tzn. peněžní částka vyměřená podle druhu zranění.

a anglického zákoníku!¹¹ K tomu, aby mohli podvést lid, přidali k těmto zákonům některé islámské zákony! Podstatu zákonů převzali od cizinců a uplatnili na našem lidu. Kde se vyskytují v islámu ty pasáže z Ústavy a jejich dodatků, pojednávající o monarchii a dědičném nástupnictví? To vše je protiislámské a protirečí způsobům islámské vlády a islámským zákonům. Islám zavrhl monarchii a dědičné nástupnictví a v počátcích islámu ji svrhl v Persii, Byzanci, Egyptě a Jemenu. Posel Boží apeloval ve svých svatých dopisech na byzantského vládce Herakleia¹² a íránského šáha,¹³ aby se vzdali monarchistického způsobu vlády a nenutili služebníky Boží, aby je uctívali a vyžadovali po nich absolutní poslušnost; aby jim dovolili uctívat jediného Boha, který je skutečný vládce.¹⁴ Monarchie a

¹¹ Návrh první Ústavy byl sepsán komisí tvořenou poslanci parlamentu a schválen v podobě 51 článků. Kasraví v této souvislosti píše: „Zdá se, že tuto Ústavu sepsali Mošíroddoule, Mo'tamenolmolk a synové Sadr-e A'zama, lépe řečeno přeložili ji. „Poté, co tato komise byla ustavena, byl k Ústavě přivtělen text nazvaný Dodatek, který obsahoval 107 článků.“ Mostafá Rahímí v této souvislosti vypráví: „S použitím belgické Ústavy a s přihlédnutím na francouzskou Ústavu a na zákony balkánských zemí (se zřetelem na nové případy a přiblížení se době sepsání Dodatku) se zabývala tato komise sepsáním Dodatku a odstraněním nedostatků původní Ústavy.“ Viz Kasraví-je Tabrízí, *Tárich-e mašrúte-je írán*, ss. 170, 224; Mostafá Rahímí, *Qánún-e asásí-je írán va osúl-e demókrásí*, s. 94; *Qánún-e asásí va mo'tammem-e án, čápcháne-je madžles-e šúr-je eslámí*.

¹² Herakleios I. (asi 575 – 641), byzantský císař.

¹³ Chosrou II. známý jako Chosrou Parvíz (628), sásánovský šáh.

¹⁴ V šestém roce islámského letopočtu vyslal Prorok Muhammad posly s dopisy k vládcům sousedních států, mezi nimiž 'Abdulláha ibn Huzáfa as-Sahmího k Chosrovi Parvizi a Dahíju ibn Chalífa al-Kalbího k byzantskému císaři. Prorok Muhammad je ve Svých dopisech vyzval k přestupu na islám a k uctívání jediného Boha. Text dopisu Proroka, adresovanému Chosrovi Parvizi je následující:

„Ve jménu Boha milosrdného, slitovného. Od Muhammada – Posla Božího velkolepému Chosrovi – vládci Íránu. Pozdrav tomu, kdo následoval vedení a uvěřil v Boha a Jeho Posla, kdo se vyznal, že není Boha kromě Boha, Jediného, který nemá Sobě rovného a že Muhammad je Jeho Služebník a Posel. Zvu Tě, abys přijal Boha, a já jsem Posel Boží, který byl vyslán pro všechny lidi, abych je varoval a nevěřícím podal důkaz. Přestup na islám, abys setrval vbezpečí a pokud tak neučiníš, poneseš si s sebou hřích mágů.“

Text dopisu Proroka, adresovanému Herakleiovi je následující:

„Ve jménu Boha milosrdného, slitovného. Od Muhammada ibn 'Abdulláh velkolepému Herakleiovi – vládci Byzance. Pozdrav tomu, kdo následoval vedení.

dědičné nástupnictví je neblahá a špatná forma vlády, kterou Pán mučedníků zavrhoval, proti níž povstal a zemřel mučednickou smrtí. Povstal, protože neuznal nástupnictví Jazída¹⁵ a odmítl jeho vládu a vyzval všechny muslimy k povstání. To vše nemá s islámem co dočinění. Islám nezná monarchii a dědičné nástupnictví. Pokud v tomto spočívá nedostatek, potom je islám neúplný! Právě proto nemá islám zákony a předpisy o lichvě, prodeji alkoholu a prostituci, neboť toto vše zakazuje. Vládnoucí kruhy spjaté s kolonialismem v islámských zemích, které chtějí rozšířit tyto praktiky, samozřejmě shledávají, že islám je neúplný; musejí importovat tyto zákony z Anglie, Francie, Belgie a v poslední době z Ameriky. To, že islám nemá žádné předpisy k uspořádání těchto záležitostí, svědčí o jeho dokonalosti a důstojnosti.

Komplot kolonialistického státu Anglie na počátku revoluce za Ústavu sledoval dva cíle: za prvé měl být odstraněn vliv carského Ruska v Íránu, což tehdy vyšlo na povrch, za druhé měly islámské zákony pozbyt platnosti skrze převzetí západních zákonů.

Vnucením cizích zákonů naší islámské společnosti vyvstaly mnohé potíže a problémy. Znalci našeho soudnictví si stěžují na zákony a jejich použití. Chce-li někdo vyšetřovat nějaký případ v dnešním íránském soudnictví nebo v zemích s podobným soudnictvím jako má Írán, musí prožít dlouhý život, aby se případ prokázal. Když jsme byli mladí, viděli jsme jednoho zkušeného advokáta, který říkal, že řeší soudní při mezi dvěma skupinami a do konce svého života zůstal zapleten v soudním aparátu! Po mně bude pokračovat v práci můj syn! Existují ovšem případy, které byly pod vlivem rozhodnuty rychle, ale protiprávně. Dnešní zákony slouží pouze k tomu, aby způsobovaly lidem potíže, odvracely je od jejich práce, obtěžovaly jejich život a páchaly na nich bezpráví. Nemají sebemenší užitek. Zřídka je může někdo využít, aby se domohl svého práva. Při řešení sporů musí být vzaty v úvahu všechny aspekty. To neznamená, že

Nyní Tě zvů, abys přijal islám. Přestup na islám, abys setrval v bezpečí, a Bůh Tě dvakrát odmění a pokud tak neučiníš, poneseš si s sebou hřích svého lidu. Rci: Vlastníci Písma! Pojdte ke slovu rovnému pro nás i pro vás a shodněme se, že nebudeme sloužit nikomu leč Bohu a nebudeme k Němu nic přidružovat a že si nebude brát jeden druhého za pána místo Boha! Obrátí-li se však zády, pak jim řekněte: Dosvědčte, že my jsme do vůle Boží odevzdáni! “• (•Korán, 3:64).

Viz *Makátíb ar-rasúl*, sv. 1, ss. 90, 105.

¹⁵ Jazíd ibn Mu'ávija ibn Abí Sufján, druhý umajjovský chalífa.

každý se musí pouze domoci svého práva, musí se mít na zřeteli čas lidí, způsob života a jednání obou znesvářených stran a co nejjednodušeji a nejrychleji je vyřešit. Spory, jež kdysi náboženský soudce vyřešil za dva tři dny, se dnes nedotáhnou do konce ani po dvaceti letech! V této době musí mladí, starci a utlačovaní chodit den co den od rána do odpoledních hodin na ministerstvo spravedlnosti, pobíhat po chodbách a čekat před úřadovny. Výsledek je však nejistý. Kdo je chytřejší a velkorysejší v uplácení, dosáhne svého cíle nezákonně a rychle. Jinak musí do konce svého života pobíhat.

Někdy se píše v jejich knihách a novinách, že islámské trestní zákony jsou kruté! Dokonce kdosi byl tak nestoudný a napsal, že islámské zákony jsou kruté, vychází z Arabů a vyjadřují krutost Arabů! Podivuji se nad tím, jak tito lidé uvažují! Na jedné straně tvrdí, že je zákonné, když je popraveno deset lidí za deset gramů heroinu! Před nějakou dobou popravili deset lidí a nedávno člověka za deset gramů heroinu. Jsou-li tyto nelidské zákony uplatněny ve jménu boje proti morálnímu úpadku, nikde se nehovoří o krutosti! Neříkám, ať prodávají heroin, ale trest není přiměřený. Musí se tomu zabránit, ale trest musí být odpovídající.¹⁶ Je-li ten, kdo pije víno, odsouzen k osmdesáti ranám bičem, říká se, že je to krutý trest, je-li však někdo popraven za deset gramů heroinu, není řeč o krutosti! Víme přitom, že mnohé zlo ve společnosti pramení z pití vína. Mnohé dopravní nehody, sebevraždy a vraždy jsou následkem pití vína. Prý užívání heroinu pramení většinou z návyku na víno. Když však někdo pije víno, nevadí to, protože na Západě tomu tak je. Z toho důvodu se víno volně kupuje a prodává. Jestliže chtějí zamezit prostituci, jež patří mezi jednoznačné následky pití vína, a odsoudí někoho k osmdesáti ranám bičem, když někdo dostane za cizoložství sto ran bičem nebo když jsou vdaná žena či ženatý muž odsouzeni za cizoložství k ukamenování,¹⁷ křičí: „Jaká hrůza! Jak krutý je rozsudek! A to pochází od Arabů!“ Přitom islámské trestní právo vzniklo za účelem zabránění úpadku mravů ve velkém národě. Prostituce, která se tolik rozšířila, ničí celé generace, kazí mládež a ochromuje práci, je důsledkem nezřízené rozkoše, jež se

¹⁶ Protest imáma Chomejního se týká jiné záležitosti, tzn. absence spravedlnosti.

¹⁷ Podle islámského trestního práva je prokázání cizoložství člověka ve stavu manželském jednou z podmínek pro vykonání ukamenování. Cizoložníkem (*muhsin*) nebo cizoložnicí (*muhsina*) jsou nazýváni muž nebo žena, kteří jsou dospělí a duševně zdraví a v manželském stavu souloží s někým jiným než se svým trvalým protějškem.

rozšířila. Znamená to, že islám je krutý, když kvůli zamezení úpadku mravů mezi mladou generací nařizuje veřejné bičování?¹⁸

Již patnáct let masakrují současní ochránci vládnoucích kruhů vietnamský lid,¹⁹ co peněz bylo vynaloženo, co krve bylo prolito. Toto všechno je v pořádku! Když však islám povolá lid k obraně nebo do války, aby prosadil potřebné zákony a zabije přitom několik zkažených jednotlivců, vyzývajících ke špatnostem křičí: „K čemu je tato válka?“

Všechny tyto plány byly započaty před několika staletími, postupně se prosazují v praxi a plynou z nich následky. Zpočátku založili někde školu a my jsme nic neřekli a my jsme byli nedbalí. Nám podobní, také nedbalí, nezabránili, aby taková škola vůbec vznikla. Postupně vzrostl jejich počet a teď se podívejte! Jejich agitátoři pronikli do všech vesnic a obracejí naše děti na křesťanství nebo z nich dělají bezvěrce.²⁰ Mají v úmyslu nás držet v zaostalosti, ve

¹⁸ Podle islámského práva je přítomnost nějakého počtu věřících při výkonu trestu považována za součást etikety během potrestání provinilce. Šíitští právníci vyzdvihují dodržování této zvyklosti při vykonání trestu za cizoložství, kuplířství a pomluvu. Jejich výnos se odvolává na Korán, 24:2.

¹⁹ Vietnam po dlouhých letech boje proti francouzským a japonským kolonialistům byl v roce 1963 znovu zatažen do války s USA. Tato válka skončila porážkou a stažením amerických sil v roce 1973, přičemž vietnamský lid utrpěl velké škody. I když níže uvedené oficiální údaje nejsou schopny přesně vyčíslit škody a oběti této kruté agrese jsou neúplné, vypovídají o hořkých skutečnostech soudobých dějin. Následující údaje vypovídají o obětech a škodách na lidu Jižního Vietnamu do začátku roku 1965, kdy se válka rozšířila do Severního Vietnamu: 170000 zabitých, 800000 raněných a 400000 uvězněných. Během této doby počet lidí, kteří byli posláni do koncentračních táborů, tzv. zemědělských jednotek, převýšil 5000000. Podle vysílání Hlasu Ameriky z 6. ledna 1963 zaútočily v průběhu roku 1962 americké vzdušné síly 50000krát na vesnice jsoucí mimo státní kontrolu a dle vyjádření generála Herkinse bylo v témž roce zabito na 30000 vesničanů. Vzdušné operace americké armády v Jižním Vietnamu dosáhly 30000 letů za měsíc a podle zprávy deníku New York Times bylo v Jižním Vietnamu při společných operacích amerických sil a sil saigonského státu zničeno pomocí napalmových bomb a chemických zbraní na 1400 vesnic z celkového počtu 2600. Zpráva Červeného kříže Jižního Vietnamu vypovídá o tom, že následkem používání jedovatých látek na rozsáhlých územích s vysokou hustotou zalidnění byly tisíce lidí postiženy různými chorobami, zvláště pak kožními a byly vystaveny bolestem a utrpení, plynoucím z těchto chorob. K tomu byla vybita velká stáda krav, ovcí a domácích zvířat a zcela zničena vegetace a rýžoviště.

²⁰ První trvalá křesťanská misie v Íránu byla nestoriánská a začala působit v roce 1835 pod vedením kněze Justina Parkinse a doktora Grantse. Spojené státy americké měly svoji misii prostřednictvím Ústřední organizace zahraničních misí. První škola

stavu, v němž se nacházíme, a v chudobě, aby mohli využívat náš kapitál, nerostné suroviny, naše zdroje, půdu a naši pracovní sílu. Chtějí, abychom zůstali bezmocní a aby naši chudí setrvali v chudobě a nepodřídili se islámským zákonům, jež řeší problém chudoby a chudých. Tito lidé a jejich agenti chtějí bydlet ve velkých palácích a vést život v blahobytu!

Tyto plány poznamenaly dokonce i náboženská učiliště! Vytvořila se situace, že chce-li někdo hovořit o islámském státě, musí hovořit v podmínkách *taqíji*²¹ a čelit odporu kolonizátorů. Například když se objevilo první vydání této knihy, agenti šáhova velvyslanectví v Iráku spustili celou řadu zoufalých akcí, jimiž se ještě více odhalili. Dospělo to tak daleko, že když si někdo oblékne vojenskou uniformu, je to chápáno jako prohřešek proti šlechetnosti a spravedlnosti!²²

nového typu s náboženskou propagací byla založena v Orúmíji a od roku 1255 hidžry (1839-40) se těšila podpoře šáha. Před těmito křesťanskými misemi působily na íránském území misie z Německa, Švýcarska, Anglie a Francie.

Na základě dohody s Angličany byl Írán rozdělen na severní a západní oblast pod vlivem amerických misí a zbytek území se stal sférou vlivu anglických misí. V roce 1871 kromě ústředního misionářského centra v Orúmíji vzniklo dalších 48 center mimo toto město. V průběhu let 1871, 1873, 1881 a 1885 se počet misí rozrostl o nová centra v Tehránu, Tabrízu, Hamedánu a Salmásu. Podle vyjádření Basta, amerického protestantského misionáře, se skupina muslimů zúčastnila v roce 1884 protestantského náboženského obřadu v Tehránu a Tabrízu. Výsledky amerických misionářů z roku 1884 vypovídají, jak široké spektrum aktivit vykazovali: 24 úřadů patřících americkým misím v Tehránu, Orúmíji, Hamedánu a Tabrízu, výuka a školení 230 místních pomocníků, provozování 25 kostelů s 1194 účastníky, uspořádání 4578 náboženských obřadů, účast 208 žáků v denních a večerních školách, účast 2452 žáků v denních školách, vydání publikací celkem o 1680890 stranách a obdržení finanční pomoci ve výši 1910 dolarů. Selisson považoval za hlavní náplň aktivit anglikánské církve reformu nestoriánské církve. Podle jeho přesvědčení protestanti více usilovali o konverze muslimů.

Selisson, Abraham: *Ravábet-e sijásí-je írán-o-amríká*, překlad: Mohammad Báqer Áráh; Farrúch Umar, Chálidí Mustafá: *Naqš-e kelísá dar mamálek-e eslámí*, překlad Mostafá Zamání.

²¹ Právně etického princip, který umožňuje v případě ohrožení (např. vlastního života) zapřít svoji příslušnost k ší'itskému islámu či porušit ší'itská ustanovení.

²² Spravedlnost je považována za duševní vlastnost, která člověka nutí, aby se vystříhal zakázaného a plnil své povinnosti. Spravedlnost je jedna z podmínek náboženského učence. Šlechetnost znamená následování dobrých zvyků a ctností a vyvarování se špatného chování. Někteří považují šlechetnost za podmínku k uskutečňování spravedlnosti.

Přitom naši imámové byli vojáci, vojevůdci a bojovníci. Účastnili se válečných tažení, o nichž historie vypráví, oblečení v uniformě, zabíjeli a byli zabíjeni. Sám kníže věřících nosil přilbu na hlavě, brnění na těle a v ruce měl meč. Rovněž tak imám Hasan a Pán mučedníků²³. Imám Báqir už k tomu neměl příležitost, jinak by se choval stejně. Dnes jsme došli tak daleko, že použití vojenské uniformy je chápáno jako prohřešek proti spravedlnosti! Nelze si obléci vojenskou uniformu. Kdybychom chtěli vytvořit islámský stát, musíme tak učinit v *‘abá*²⁴ s turbanem na hlavě, jinak se prohřešíme proti šlechtnosti a spravedlnosti! Propaganda dosáhla až sem a dovedla nás až sem, kdy se teď musíme snažit prokázat, že také islám má pravidla zabývající se vedením státu.

Taková je naše situace. Cizinci si připravili půdu skrze svou propagandu a za pomoci svých agentů. Odstranili platnost soudních a politických nařízení islámu a nahradili je evropskými. Jejích záměrem je snížit vliv islámu, vyhnat ho z islámské společnosti, přivést své agenty k moci a zneužívat je.

Hovořili jsme o ničivých a zhoubných plánech kolonialistů. Nyní musíme dodat, že uvnitř naší společnosti se vyskytují jedinci, kteří nevěří sami sobě a poukazují na materiální pokrok kolonialistů. Když se kolonialisté obohatili skrze vědecký a průmyslový pokrok nebo skrze koloniální podmanění a rabování zemí Asie a Afriky, zajistili si život v přepychu, utrpěli tito jedinci porážku. Domnívali se, že cesta průmyslového pokroku spočívá v odstranění vlastních zákonů! Když se kupříkladu uskutečnil let na Měsíc, mysleli si tito jedinci, že se musejí vzdát vlastních zákonů! Jak souvisí let na Měsíc s islámskými zákony! Nevidí snad, že země s rozličnými zákony a odlišným společenským zřízením si byly schopni konkurovat v průmyslovém a vědeckém pokroku a při dobývání vesmíru a společně kráčet kupředu. Když přistanou na Marsu, dosáhnou Mléčné dráhy, chybí jim štěstí, morální hodnoty a duševní velikost, nejsou schopni vyřešit vlastní společenské problémy, neboť překonání společenských a duchovních potíží vyžaduje duchovní a morální řešení. Bohatství, materiální moc a dobývání přírody a vesmíru nenabízejí řešení.

Šarh al-lu‘ma, svazek 1, s.98, kap. 11: „*Obléknutí si vojenské uniformy na společnou modlitbu se považuje za prohřešek proti šlechtnosti a spravedlnosti.*“

²³ Titul třetího imáma Husajna, neboť zemřel mučednickou smrtí v roce 681.

²⁴ Svrchní část oděvu, přehoz – součást oblečení muslimského duchovního.

Bohatství, materiální moc a dobývání vesmíru vyžadují víru, přesvědčení a islámskou morálku, aby došlo ke zdokonalení, nastala vyváženost a tento pokrok sloužil lidu namísto toho, aby plodil neštěstí. Toto přesvědčení, tuto morálku a takové zákony máme my. Když tedy někdo někam jede a něco vyprodukuje, nesmíme se hned vzdát svého náboženství a zákonů, jež řídí život lidstva a zlepšují osud lidí na tomto i onom světě.

S propagandou kolonialistů je tomu právě tak. Oni, naši nepřátelé, vedli propagandu a bohužel někteří lidé naší společnosti byli ovlivněni, přestože se tak nemělo stát. Kolonialisté nám namlouvají, že islám nemá žádný stát, žádné státní instituce. A pokud má nějaké zákony, nemá je kdo vykonávat. Zkrátka islám je pouze zákonodárce. Je jasné, že tato propaganda je součástí plánu kolonialistů, jak odpoutat muslimy od politiky a vládních záležitostí. Tyto výroky protirečí našemu základnímu přesvědčení.

Věříme ve vládu (*velájat*). Věříme, že Prorok Muhammad musel ustanovit nástupce (*chalífa*) a tak i učinil.²⁵ Byl chalífa jmenován proto, aby vysvětloval zákony? Nikoliv, k výkladu zákonů není třeba chalífy. Jinak by Prorok vysvětloval zákony, sepsal je do knihy a předal je lidem, aby se jimi řídili. My chceme chalífu, aby uskutečňoval zákony. Zákon musí mít vykonavatele. Tak je tomu ve všech zemích světa. Samotné iniciování zákona nemá smysl a nezajistí blaho lidstva. Po zákonodárství musí být vytvořena výkonná moc. Bez výkonné moci to nejde, a proto islám neinicioval pouze zákonodárství, nýbrž vytvořil i výkonnou moc. Náboženský vůdce (*valí-je amr*) je zároveň vykonavatelem výkonné moci. Kdyby Prorok Muhammad nejmenoval chalífu, nedokončil by Své poselství.²⁶ Nutnost prosazování zákonů a výkonné moci, jakož i její význam při uskutečnění prorocké mise a vytvoření spravedlivého zřízení, plodícího štěstí pro lidstvo si vyžadují jmenování nástupce jako dovršení prorocké mise.

²⁵ Prorok Muhammad zmiňoval v mnoha případech nástupnictví ⁶Alího. Např. *Hadíth Jaum ad-dár* (Den Prorokova pozvání k příbuzným); *Hadíth manzila* (Zastupování Proroka při vojenském tažení na Tabúk); *Ájat al-wilája* (Alí dal prsten žebrákovi a následně na to byl seslán koránský verš; Událost Ghadíř v Chummu a *Hadíth ath-thaqalajn*. Viz *At-tafsír al-kabír*, sv. 12, ss. 28, 53 pod súrou *Al-má'ida*, verše 55, 67; *Sírat ibn Hišám*, sv. 4, s. 520; *Tárích-e tabarí*, svazek 2, ss. 319, 322; *Al-ghadíř*, svazky 1-3.

²⁶ *Korán*, 5:67.

V době Proroka Muhammada tomu nebylo tak, že by se pouze hlásaly a vykládaly zákony, nýbrž se také prováděly v praxi. Posel Boží byl vykonavatelem zákonů. Kupříkladu naplňoval trestní zákony: utínal ruce, stanovil *hadd*, kamenoval.²⁷ Chalífa je rovněž předurčen pro tyto záležitosti, není zákonodárce. Chalífa má uskutečňovat Boží zákony, které předal Prorok Muhammad. Z toho vychází nutnost zřídit vládu a vytvořit výkonné orgány a správní instituce. Víra, že toto je nezbytné, tvoří jednu část principu vlády (*velájat*), přičemž i boj a úsilí o to jsou spjaté s touto vírou ve vládu (*velájat*). Věnujte tomu pozornost. Právě tak, jak mylně prezentovali ve váš neprospěch islám, prezentujte islám takový, jaký je ve skutečnosti, prezentujte vládu (*velájat*) takovou, jaká je. Řekněte, že věříme ve vládu (*velájat*) a v to, že Prorok Muhammad jmenoval chalífu a Bůh ho přinutil, aby jmenoval chalífu a náboženského vůdce muslimů (*valí-je amr*); je třeba myslet na nutnost zřízení islámského státu. Musíme usilovat o ustavení výkonných orgánů k prosazování zákonů a administrativy. Boj za zřízení islámského státu je spojen s vírou ve vládu (*velájat*). Pište o islámských zákonech a jejich užitku pro společnost a propagujte je. Zdokonalujte způsob a metody vaší propagace a činnosti. Věnujte svou pozornost tomu, že vaším úkolem je založit islámský stát. Mějte důvěru sami v sebe a vězte, že to dokážete. Kolonialisté si připravovali půdu po dobu 300 – 400 let. Začali od nuly, aby dosáhli dnešního stavu. My také začínáme od nuly. Nemějte strach z agitace několika pozápadnělých lidí a přísluhovačů kolonialismu. Seznamujte lidi s islámem, aby se mladá generace nedomnívala, že se duchovní někde v koutě Nadžafu či Qomu zabývají předpisy o menstruaci a šestinedělí a že nemají co dočinění s politikou a že náboženství musí být odděleno od politiky. To, že náboženství musí být odděleno od politiky a že islámští učenci nesmějí zasahovat do společenských a politických záležitostí jsou fámy šířené kolonialisty. Toto hlásají bezvěrci. Že by snad v době Proroka Muhammada byla politika oddělena od náboženství? Byla snad v té době jedna skupina duchovních a druhá skupina politiků a státníků? Byla za vlády zákonných či nezákonných chalífů a v době chalífátu knížete věřících politika oddělena od náboženství? Byly dvojí instituce? Kolonialistům a jejich politickým agentům se podařilo rozšířit tyto řeči, aby mohli zabránit zasahování náboženství do

²⁷ *Wasá'il aš-ší'a*, svazek 18, ss. 376, 509

světských záležitostí a spravovat islámskou společnost a oddělit islámské učence od lidí a bojovníků za svobodu a nezávislost. Takto mohou ovládat lid a rabovat naše bohatství. To je jejich cíl.

Když se my muslimové budeme zabývat pouze modlitbami, zbožnými prosbami a opakováním zbožných formulí, nic proti nám kolonialisté a jejich spojenci, tedy tyranské vlády, nepodniknou. Můžeme svolávat k modlitbě a modlit se; oni nás zatím budou rozkrádat a my budeme říkat: „Bože, potrestej je!“ Není žádné síly a moci kromě Boha. Až zemřeme, Bůh nás odmění! Bude-li naše logika taková, nic proti nám nepodniknou. Během okupace Iráku se jeden chlapík – anglický voják – zeptal, zda to, co muezzin vyvolává z minaretu, neškodí anglické politice? Odpověděli mu, že nikoliv. Odvětil na to: „Nechte ho vyvolávat.“ Když nebudete vystupovat proti politice kolonialistů a za islám budete považovat pouze zákony, o nichž se mluví, a nepřekročíte tuto hranici, nikdy proti vám nic nepodniknou. Můžete se modlit, jak chcete. Oni touží po vaší ropě. Proti vaší modlitbě nic nemají. Chtějí naše nerostné suroviny. Chtějí přeměnit naši zemi v odbytiště svého zboží, a proto vlády závislé na nich se brání industrializaci naší země nebo se zaměřují na budování závislých průmyslových odvětví a na montáže. Nechtějí, abychom byli lidé. Z lidí mají strach. Kdyby se objevil jeden člověk, báli by se ho. Když se objeví lidé, rozhojní se jejich počet, budou působit na své okolí a otřesou základy absolutismu, kolonialismu a svrhnou závislé vlády. Kdykoliv se někdo objevil, tak ho buď zabili, nebo uvěznili, nebo poslali do vyhnanství, nebo ho zdiskreditovali, že je politický! Je to politický duchovní! Prorok byl také politický. Tuto zhoubnou propagandu rozšiřují političtí agenti kolonialismu, aby vás odpoutali od politiky, zabránili vám podílet se na společenských záležitostech a zamezili tomu, abyste vedli boj proti zrádcovským státům a protinárodní a protiislámské politice. Chtějí navodit atmosféru, aby mohli dělat, co se jim zlíbí, a nikdo jim v tom nebránil.

Důvody nutnosti vytvoření státu

Potřeba výkonných orgánů

Ke zlepšení společnosti nepostačuje sbírka zákonů. K tomu, aby se zákony staly prostředkem dobra a štěstí lidstva, je třeba výkonná moc. Proto Všemohoucí Bůh vytvořil vedle sbírky zákonů, tzn. ustanovení *šari'yy*,²⁸ vládu, výkonné a správní orgány. Prorok Muhammad stál v čele výkonných a správních institucí islámské společnosti. K tomu, aby vytvořil islámský stát, byl kromě zvěstování zjevení a výkladu dogmat, příkázání a islámských předpisů pověřen uskutečňováním těchto příkázání a prosazováním islámských předpisů. Například ve své době se nespokojil s výkladem trestního zákona, nýbrž ho prakticky vykonával: utínal ruce, bičoval a kámenoval. Po Proroku Muhammadovi měl tyto povinnosti chalífa, kterého Prorok jmenoval nejen k výkladu dogmat a příkázání, ale i k realizaci příkázání a zákonů. Právě prováděním předpisů islámu se umocnil význam jmenování chalífy. Bez toho by nebylo dovršeno poslání Proroka dovršeno, neboť muslimové po smrti Proroka stále potřebovali někoho, kdo by naplňoval zákony a zaváděl islámské předpisy ve společnosti, aby bylo zajištěno blaho na tomto i onom světě. V zásadě zákony a společenské předpisy potřebují výkonnou moc. Ve všech zemích světa je tomu tak, že zákonodárství samo o sobě nemá užitek. Zákonodárství samo o sobě tedy nezaručuje blaho lidstva. Po uvedení zákona v platnost musí vzniknout výkonná moc. Výkonná moc spočívá v tom, že jsou prováděny zákony a rozsudky

²⁸ Náboženské právo, souhrn Božího zákona přikázaného lidem.

soudů. Následky těchto zákonů a spravedlivých rozsudků soudů přinesou dobro pro lid, a proto islám vytvořil zákonodárství a rovněž ustanovil výkonnou moc. Náboženský zástupce je také výkonná moc.

Sunna a praxe Proroka Muhammada

Sunna a praxe Proroka Muhammada poukazují na nutnost ustanovení islámského státu:

Za první. Sám vytvořil vládu

Dějiny podávají svědectví o tom, že vytvořil vládu, uskutečňoval zákony, věnoval se zřizování islámských institucí a spravoval společnost: rozeslal do různých oblastí správce, soudil, jmenoval soudce, vysílal vyslance ke kmenovým náčelníkům a vládcům, uzavíral smlouvy a pakty, vedl války; zkrátka praktikoval vládní příkazy.

Za druhé. Na základě Božího prikázání jmenoval svého nástupce

Když Vznešený Bůh jmenoval po Proroku Muhammadovi vládce, znamená to, že i po smrti Proroka je nutná vláda. Nutnost zřízení státu vyplývá ze závěti Proroka, který v ní zvěstoval Boží prikázání.

Nutnost neustálého provádění zákonů

Je zjevné, že potřeba provádění zákonů, které vedly k vytvoření vlády Proroka Muhammada, se neomezuje na dobu života Proroka. Po smrti Proroka Muhammada tato potřeba stále přetrvává. Podle koránského verše nejsou islámské zákony omezeny dobou ani prostorem a zůstávají věčné a povinné.²⁹ Nebyly zamýšleny jen na dobu Proroka, aby potom upadly v zapomnění. Rovněž vykonávání *hudúd* a *qisás*, tzn. islámských trestních zákonů, nesmí být přerušeno. Totéž platí o různých druhích daní, obraně vlasti a islámského společenství. Tvrzení, že islámské zákony nemají platnost, nebo že jsou omezeny dobou či prostorem, protirečí potřebám islámské víry.

²⁹ Například viz *Korán*, 14:52; 10:2; 22:49; 33:40; 36:70.

Vzhledem k nutnosti provádění zákonů po smrti Proroka Muhammada až do věčnosti vzniká potřeba vytvořit stát a ustanovit výkonné a správní orgány. Bez vytvoření státu a ustanovení výkonných a správních orgánů, které by prostřednictvím spravedlivých zákonů upravovaly potřeby a aktivity lidí, zavládne chaos a rozšíří se společenská, duchovní a mravní zkaženost. Neexistuje jiný prostředek k zabránění anarchie a zkažení společnosti než ustavení státu a řízení všech záležitostí země. Na základě *šar'í*y a rozumu lze tvrdit, že to, co bylo nutné za časů života Proroka Muhammada a knížete věřících ^ċAlího ibn Abí Tálib, tzn. stát, výkonné a správní orgány, je nutné i v naší době.

K objasnění této problematiky předkládám následující otázky: Od doby malé skrytosti³⁰ až dodnes uplynulo tisíc let a je možné, že ještě dalších sto tisíc let uplyne a Jeho Svatost se nevrátí. Je možné, aby během tak dlouhé doby nebyly prováděny islámské zákony? Je možné, aby si každý dělal, co se mu zachce? Může vypuknout chaos? Byly zákony, jejichž výkladu, propagaci, rozšíření a uplatnění věnoval Prorok islámu 23 let tvrdé práce, zamýšleny jen na dobu určitou? Vymezil Vznešený Bůh platnost svých zákonů na dobu dvou set let? Vzdal se islám po uplynutí malé skrytosti svých zásad?

Je horší věřit tomuto nebo šířit a věřit tomu, že islám je překonaný? Nikdo nemůže tvrdit, že obrana hranic a územní celistvosti islámské vlasti již není potřebná nebo že by se dnes neměly odvádět daně, *džizja*,³¹ *charádž*,³² *chums*³³ a *zakát*³⁴ nebo že islámské trestní

³⁰ Ší'ité věří, že dvanáctý imám Muhammad al-Mahdí se v roce 872 (260 hidžry) uchýlil do ústraní, kde setrval do roku 939 (329 hidžry). Toto období se nazývá období malé skrytosti (*ghejbat-e soghrá*). Během malé skrytosti s ním ší'ité komunikovali prostřednictvím čtyřech jeho zástupců (^ċUthmán ibn Sa'íd, Muhammad ibn ^ċUthmán, Husajn ibn Rúh, ^ċAlí ibn Muhammad). Po období malé skrytosti nastalo období velké skrytosti (*ghejbat-e kobra*), které trvá dodnes.

³¹ *Džizja* (daň z hlavy) – daň, kterou odvádí lid Knihy (křesťané, židé, zoroastrovci) islámskému státu a islámský stát za to ochraňuje jejich životy a majetek.

³² *Charádž* (pozemková daň) – daň, kterou islámský stát vybírá z půdy, jež byla dobytá muslimy.

³³ *Chums* (pětina) – povinná daň v islámu, vybíraná v jednom ze sedmi následujících případů: 1. z válečné kořisti, získané v boji s nevěřícími, 2. z nerostných surovin, 3. z pokladu, který byl zakopán a objeven, 4. z cenných mořských věcí jako perly a korály získaných potápěči, 5. z majetku, jež islám povoluje (*halál*) a který byl

právo, *dija*,³⁵ *qisás* nemají být uplatňovány. Každý, kdo tvrdí, že není třeba vytvořit islámský stát, popírá nutnost provádění islámských zákonů, popírá univerzálnost islámských zákonů a věčnost islámské víry.

Praxe knížete věřících 'Alího ibn Abí Tálíb

Po smrti Proroka Muhammada žádný z muslimů nepochyboval o nezbytnosti státu. Nikdo netvrdil, že nepotřebujeme stát. Takováto tvrzení nebyla slyšet. V potřebě vytvoření státu byli všichni zajedno. Rozdíly panovaly pouze v tom, kdo by se měl tohoto úkolu zhostit a stanout v čele státu. Po smrti Proroka Muhammada za vlády úřadujících chalífů a v době knížete věřících, byl vytvořen stát. Vznikly státní instituce a byla ustavena správa a výkonná moc.

Podstata a charakter islámských zákonů

Dalším důkazem pro vytvoření státu je podstata a charakter islámských zákonů (zákonů *šari'í*). Z podstaty a charakteru islámských zákonů vyplývá to, že tyto zákony byly uvedeny v platnost za účelem vytvoření státu a politického, ekonomického a kulturního řízení společnosti.

Za prvé. Zákony *šari'í* obsahují různé zákony a přikázání, jež tvoří komplexní společenský systém. V tomto právním systému je zahrnuto vše, co lidstvo potřebuje: počínaje tím jak jednat se sousedy, potomky, pokoleními, příbuznými, spoluobčany, od soukromých záležitostí a sňatku až po přikázání ohledně války a míru, vztazích k ostatním národům, od trestních zákonů po obchodní, průmyslové a zemědělské právo. Existují zákony pro dobu předmanželskou a pro stádium zárodku, co má člověk jíst v době těhotenství, jaké povinnosti

smíšen s majetkem jsoucím islámem zakázaným (*harám*) v případě, že jeho množství a majitel není znám, 6. z pozemku, který muslim koupí od nevěřícího z lidu Knihy, 7. z toho, co převyší roční spotřeby osoby.

³⁴ *Zakát* (náboženská daň, almužna) – daň, kterou vybírá islámský stát z devíti druhů zboží: 1. velbloud, 2. dobytek, 3. ovce, 4. zlato, 5. stříbro, 6. pšenice, 7. ječmen, 8. datle, 9. hrozinky. Existuje ještě jeden druh zakátu (*zakát al-fitr*), který je povinný v noci svátku přerušení půstu (*'íd al-fitr*), první den po skončení postního měsíce ramadánu. Výše této daně odpovídá 3 kg ze základních potravin nebo jejich ceně.

³⁵ Daň z krve, výkupné z krevní msty pro postiženého či pozůstalé po postiženém.

mají rodiče v době kojení, jak se má dítě vychovávat a jaké mají být vztahy mezi manžely a dětmi. Pro všechna tato období existují zákony a příkázání určená k výchově člověka. Dokonalý člověk je člověk, který je vtělením zákonů a který uplatňuje zákony dobrovolně a samočinně. Je známo, že islám klade důraz na to, aby byly uskutečněny veškeré předpoklady k výchově vznešeného a vzdělaného člověka skrze stát a politické a ekonomické vztahy společnosti. Vznešený Korán a *sunna* obsahují všechny příkazy a nařízení, jež potřebuje lidstvo k blahu a dokonalosti. V knize *Káfi*³⁶ je kapitola s názvem „Všechny potřeby lidí jsou stanoveny v Koránu a sunně.“³⁷ „Korán objasňuje všechno.“³⁸ Podle tradic imám přísahá, že v Koránu a *sunně*³⁹ je obsaženo vše, co je třeba. O tom není pochyb.

Za druhé. V podstatě a charakteru zákonů *šariʿy* nalezneme, že se předpokládá vytvoření státu a že bez zřízení orgánů, provádění výkonné moci a administrativy nelze prosazovat Boží zákony.

Nyní zmíníme některé z nich, pánové, věnujte pozornost i dalším zákonům.

1. Finanční zákony

Islámský daňový a rozpočtový systém vykazuje, že není určen pouze k výživě a blahu chudých, nýbrž i k vytvoření státu a zajištění potřebných výdajů velkého státního aparátu.

Například *chums* je jedním z důležitých příjmových zdrojů, plynoucích do státní pokladny a tvoří jeden z článků rozpočtu. Podle

³⁶ *Al-káfi fiʿl-hadíth* neboli *Al-káfi (Káfi)* – jedna s nejdůležitějších šíʿitských sbírek tradic (*hadíth*), kterou sepsal Muhammad ibn Jaʿqúb al-Kolejní. Toto dílo obsahuje 34 knih, 326 kapitol a je v něm sebráno na 16000 tradic.

³⁷ *Usúl al-káfi*, sv. 1, ss. 76 – 80, *Kitáb fadl al-ʿilm*, kapitola *Báb ar-radd ilaʿl-kitáb waʿs-sunna ... wa džamí má jachtádžu an-nás ilajhi illá wa qad džáʿa fíhi kitáb au sunna*.

³⁸ *Korán*, 16:89.

³⁹ „Abú ʿAbdulláh řekl podle Murázima: Vznešený Bůh seslal v Koránu objasnění veškerých věcí. Při Bohu, Bůh neopominul žádnou z potřeb služebníků. Služebník dokonce ani nemůže říci, kéž by toto bylo sesláno v Koránu, neboť Bůh to v Koránu seslal“ Viz *Usúl al-káfi*, sv. 1, ss. 76, 77, *Fadl al-ʿilm*, kap. *Báb ar-radd ilaʿl-kitáb waʿs-sunna, hadíth 1*.

našeho náboženství má být *chums* spravedlivě odváděn ze všech zemědělských a obchodních příjmů a z podzemních a pozemských zdrojů, všeobecně vzato ze všech zdrojů a příjmů. Islámský daňový systém zahrnuje vše: od prodavače zeleniny před touto mešitou až po rejdaře a těžaře. Všichni tito musejí odvést *chums* – po zaplacení všech běžných výdajů – islámskému vládci do státní pokladny. Je zjevné, že tak obrovské příjmy jsou určeny pro správu země a pokrytí všech výdajů s tím spojených. Pokud sečteme příjmy z *chumsu* v islámských zemích nebo na celém světě – jestliže jednoho dne přejde pod islámskou vládu – dospějeme k výsledku, že tyto finance nejsou určeny pouze k pokrytí potřeb duchovenstva, ale že se jedná o důležitější věci. To znamená krytí finančních potřeb velkého státního aparátu. Jestliže se jednoho dne vytvoří islámský stát, musí se hospodařit právě s těmito daněmi, které máme, tzn. *chums* a *zakát* – tyto daně nejsou samozřejmě vysoké – *džizja* a *charádž* (daně vybírané ze státních zemědělských ploch).

Kdy mají sajjidové potřebu takového rozpočtu? Příjmy z *chumsu* baghdádského bazaru postačí duchovenstvu, všem náboženským učilištím a všem chudým muslimům, nemluvě o bazaru v Tehránu, Istanbulu, Káhiře a dalších. Stanovení tak obrovského rozpočtu svědčí o tom, že je zamýšlen k vytvoření státu a správě země. Je určen k pokrytí potřeb lidí a provádění veřejných služeb jako hygiena, kultura, obrana a výstavba. K tomu slouží islámu uspořádání pro výběr, uchovávání a výdej těchto daní, jež vylučuje jakoukoliv zpronevěru státních prostředků. Hlava státu, všichni místodržící a lidé pověřeni veřejnými službami, tedy státní úředníci nemají oproti ostatním lidem žádné výsady pro využití těchto příjmů a tohoto jmění, leč jsou si všichni rovni. Měl by se tento obrovský rozpočet hodit do moře? Máme ho zakopat do země, dokud se nevrátí imám?⁴⁰ Nebo je určen k tomu, aby ho padesát duchovních projedlo? Má se rozdělit mezi padesát tisíc duchovních, kteří nevědí, jak s ním naložit? Víme, že duchovní a chudí mají mít takové množství, aby mohli žít. Zkrátka islámský rozpočet je navržen tak, že každý příjem má

⁴⁰ Mezi šíitskými právníky existují rozdílné názory v otázce, jak naložit s *chumsem*, zvláště s jeho polovinou, která je nazývána jako imámův podíl. Někteří se domnívají, že tato část patří imámovi a musí být do jeho návratu zakopána a zachována. Viz *Al-muqni'a*, ss. 275, 286; *Šarh al-lum'a*, sv. 1, s.184.

stanovený svůj výdaj. Existuje zvláštní pokladna pro *zakát*, jiná pokladna pro almužny a dobrovolné příspěvky a dále pokladna pro *chums*. Životní potřeby duchovenstva zabezpečuje poslední pokladna. V tradice stojí, že sajjidové musí vrátit na konci roku islámskému vládci zbytek a kdyby měli málo, vládce jim má pomáhat.⁴¹

Na jedné straně *džizja*, jež je stanovena pro chráněnce muslimské obce⁴² a na straně druhé *charádž*, jenž se vybírá z rozsáhlých zemědělských ploch, tvoří mimořádné příjmy. Ustavení těchto daní prokazuje nutnost existence vládce a státu. Úkolem vládců a správců je stanovit pro chráněnce daň z hlavy, která odpovídá jejich finančním možnostem a příjmům, nebo vybírat příslušné daně z pozemků a dobytka*. Totéž platí o výběru *charádži*, tzn. daně z rozsáhlých pozemků, jež jsou Božím majetkem a jsou spravovány islámským státem. Toto vyžaduje uspořádanou organizaci, účetnictví a odborný personál. V anarchii to nelze uskutečnit. Úkolem islámských vládců je určit výši daní a sladit se všeobecnými zájmy, potom daně vybírat a užívat je ve prospěch muslimů.

Vidíte, že islámské finanční zákony vypovídají o nutnosti zřízení islámského státu. Realizace těchto zákonů je možná pouze tehdy, je-li ustaven islámský stát.

2. Zákony národní obrany

Na straně druhé zákony, které pojednávají o ochraně islámského režimu, obraně územní celistvosti a nezávislosti

⁴¹ „Podle ‘Abd as-Sáliha: A jemu náleží celá polovina a zbytek se rozdělí mezi jeho rodinu. Část přísluší jeho sirotkům, část jeho strádajícím, část těm, kdo se dostali na cestě do obtíží. To se rozdělí mezi nimi podle Koránu a Prorokovy praxe tak, aby jim to vystačilo na jeden rok. A zbude-li z toho něco, dostane to vládce. A pokud tato část byla nedostatečná nebo menší, nestačila pokrýt jejich potřeby, vládce je povinen uspokojit jejich potřeby z toho, co má. Z tohoto důvodu je vládce povinen pojistit jejich výdaje, protože mu patří to, co přebylo.“ Viz *Usúl al-káfí*, sv. 2, s. 491, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Al-fi’wa’l-anfál*, *hadíth* 4; *At-tahdhíb*, sv. 6, s. 281; *Kitáb az-zikwa*, kap. 37, *hadíth* 2; *At-tahdhíb*, sv. 4, s. 127; *Kitáb az-zikwa*, kap. 36, *hadíth* 5.

⁴² *Ahl adh-dhimma* (chráněnci muslimské obce) – označení těch, kdo patří k lidu Knihy (křesťané, židé, zoroastrovci). Odvádějí islámskému státu daně *džizja* a *charádž* a za to islámský stát ochraňuje jejich životy a majetek.

* Zvláště velbloudi, dobytek a ovce.

muslimské obce, vypovídají o nutnosti zřízení islámského státu. Například tento příkaz: „*Připravte jim vše, co jste mohli ze síly a koní.*“⁴³ je příkaz k co největší připravenosti ozbrojených a obranných sil a rovněž příkaz ke stálé bdělosti v dobách míru a klidu.

Kdyby se muslimové řídili tímto příkazem a zabezpečili se sestavením islámské vlády a byli ve stavu úplné válečné bdělosti, neopovážila by se hrstka židů obsadit naše území, netroufli by si ničit a pálit mešitu al-Aqsá,⁴⁴ aniž by lid nemohl podniknout okamžité kroky. To vše vypovídá o tom, že muslimové nenaplňují Boží příkazy a nevytvořili funkční a vhodný stát. Kdyby vládní představitelé islámských zemích byli zástupci věřících a prováděli islámské zákony, pomínuly by drobné rozdíly, zanechali by rozepří, sjednotili by se a vytvořili jednotný celek, ubohá hrstka židů, která představuje zájmy Ameriky, Anglie a cizinců, by nemohla provádět tyto skutky navzdory podpoře Ameriky a Anglie. Tato situace vyplývá z neschopnosti těch, kdo vládnou muslimům.

Koránský verš „*Připravte jim vše, co jste mohli ze síly a koní.*“ příkazuje, abyste byli co nejsilnější a nejbdělejší, aby vás nepřátelé nemohli tyranizovat a utlačovat.“ My jsme nebyli jednotní, silní a bdělí, a proto nás cizinci mohli a mohou ovládat.

3. Zaručování práva a trestní zákony

Bez státního uspořádání nelze uskutečňovat většinu z příkazů jako je *dija*, která musí být vybrána a předána tomu, komu náleží, nebo *hudúd* a *qisás*, které musí být provedeny s uvážením islámského vládce. Všechny tyto zákony souvisí se státními institucemi. Pouze státní moc může prosadit provádění těchto zákonů.

Nutnost politické revoluce

Po smrti Proroka Muhammada zmařili nepřátelé a Umajjovci⁴⁵ - nechť je Vznešený Bůh prokleje – zřízení islámského státu pod

⁴³ *Korán*, 8:60.

⁴⁴ Mešita v Jeruzalémě. Byla postavena na místě, na němž Prorok vykonal nebeskou pouť (*mičrádž*), viz *Korán* 17:1.

⁴⁵ Umajjovci – potomci Umajji ibn ʿAbdšams ibn ʿAbdmanáf z kmene Qurajš. Muʿávija I., vnuk Umajji a syn Abú Sufjána se stal v roce 661 (61 hidžry) chalífou a

vedením ʿAlího ibn Abí Tálib.⁴⁶ Zabránili vytvoření státu, který by měl požehnání od Všemohoucího Boha a Proroka Muhammada. V podstatě změnili základ státu. Jejich vládní program byl z větší části v rozporu s islámskými zásadami. Systém vlády, způsob správy a politiky Umajjovců a Abbásovců⁴⁷ byl protiislámský. Vládní systém byl zcela postaven naruby a založen na monarchii stejně tak, jak tomu bylo v případě íránských šáhů, byzantských vladařů a egyptských faraónů. Tyto neislámské formy přežívaly v pozdějších obdobích až dodnes, jak můžeme vidět.

Šarʿa a rozum nám velí, abychom nedopustili pokračování těchto protiislámských a neislámských forem. Důvody pro to jsou zjevné.

Ustavení neislámského politického režimu znamená totéž, co ignorování islámského politického režimu.

Je tomu tak právě z toho důvodu, že každý neislámský politický systém je polyteistický, neboť jeho vládce je *Tághút*.⁴⁸ My jsme povinováni vykořenit stopy polyteismu z muslimské společnosti a života muslimů a zlikvidovat je.

Z téhož důvodu musíme vytvořit podpůrné společenské podmínky pro výchovu věřících a ctnostných lidí. Tyto správné podmínky odporují podmínkám vlády *Tághúta* a nezákonné moci. Společenské podmínky, jež vyplývají z vlády *Tághúta* a polyteistického režimu, vytvářejí půdu pro prohnílost tak, jak můžeme pozorovat. Tato prohnílost na zemi musí být zničena a její původci ztrestáni. Jedná se o tutéž prohnílost, kterou vnesl do své

zakladatelem dynastie se sídlem v Damašku. Dynastie byla svržena v letech 749 - 750 a vystřídána Abbásovci.

⁴⁶ ʿAlí ibn Abí Tálib - bratranec a zeť Proroka Muhammada. Šíʿité věří, že ho Prorok ustavil svým nástupcem a je považován za prvního imáma. Po smrti Proroka však nastoupil Abú Bakr jako první pravověrný chalífa. ʿAlí vládl jako čtvrtý chalífa v letech 656 – 661, kdy byl zavražděn. Jeho manželka byla dcera Proroka Fátima. Z tohoto svazku vzešli dva synové Hasan a Husajn, druhý a třetí imám.

⁴⁷ Abbásovci - potomci ʿAbbáse ibn ʿAbd al-Mutalliba, strýce Proroka Muhammada. Tato dynastie, založená Abú'l-ʿAbbásem ʿAbdulláhem ibn Muhammad as-Saffáh vystřídala Umajjovce. Jejich vláda skončila v roce 1258 dobytím Baghdádu Mongoly a zavražděním chalífy Mustaʿsima.

⁴⁸ *Tághút* – původně staroarabská modla, tímto výrazem se označuje tyran, despota.

politiky faraón v Egyptě a „*On byl původcem prohnílosti.*“⁴⁹ Za takovýchto společenských a politických podmínek nemůže věřící, bohabojný a spravedlivý člověk žít a přitom si zachovat svoji víru a ctnostné chování. Takový člověk si může vybrat ze dvou alternativ: buď se pod nátlakem podřídí polyteistickému a nečestnému jednání, anebo tak neučiní a nepodrobí se zákonům *Tághúta*, bude jim odporovat a bojovat proti nim, dokud nezničí tyto prohnílé podmínky.

Nemáme jiného východiska než zničit prohnílé mocenské nástroje a původce prohnílosti a svrhnout proradné, prohnílé, represivní a nespravedlivé vládnoucí kruhy. To je úkol, který musí splnit muslimové ve všech islámských zemích a dovést k vítězství islámskou politickou revoluci.

Nutnost islámské jednoty

Kolonialisté a absolutističtí a egoističtí vládci rozdrobili islámskou vlast. Rozdělili islámskou obec a vytvořili z ní několik rozštěpených národů. Osmanská říše, kdysi velký stát, byla rozdělena kolonialisty. Rusko, Anglie, Rakousko a další koloniální státy se spojily a bojovaly s Osmanskou říší a každý z nich obsadil nebo převedl pod svůj vliv část této říše.⁵⁰ Přestože většina z vládců Osmanské říše byla neschopná a někteří z nich byli zkažení a používali monarchistický režim, hrozilo zde kolonialistům nebezpečí, že jednoho dne povstanou z lidu schopní jedinci a s pomocí lidu se dostanou do čela státu a silou a národní jednotou odstraní koloniální panství. Právě proto po mnoha válkách si kolonialisté během první světové války rozdělili Osmanskou říši a rozdrobili ji na deset nebo patnáct malých zemí. Pro každou zemi ustanovili jednoho správce nebo skupinu správců. Později se některé z těchto zemí vymanily z područí koloniálních úředníků.

Pro ochranu jednoty muslimské obce a osvobození islámské vlasti od okupace a vlivu kolonialistů a jim poddaných států; nemáme

⁴⁹ *Korán*, 28:4.

⁵⁰ Úpadek Osmanské říše nastal začátkem 19. století a vyvrcholil v balkánských válkách, které byly završeny londýnskou smlouvou v roce 1913, kdy tento stát prakticky ztratil evropská území a přístup k Egejskému moři. V průběhu první světové války přišla Osmanská říše i o své arabské provincie, zahrnující Irák, Sýrii, Saúdskou Arábii, Jordánsko a Palestinu, jež se staly protektoráty evropských zemí. Potom se území obývaná Turky osamostatnila a vzniklo dnešní Turecko.

jinou cestu, než vytvořit stát, abychom dosáhli sjednocení a osvobození islámských národů, musíme svrhnout tyranské a jim poddané vlády a potom nastolit islámskou spravedlivou vládu, která bude sloužit lidu. Její Svatost Zahrá⁵¹ ve svém kázání řekla: „*Vedení skrze imáma má zajistit islámský systém a namísto rozdělení muslimů přinést jejich jednotu.*“⁵²

Nutnost záchrany utlačovaných a strádajících lidí

Kolonialisté navíc skrze své politické správce, kteří ovládají lid, vnutili tyranská ekonomická opatření, jež rozdělují lid na dvě skupiny: utlačovatele a utlačovaně. Na jedné straně stovky miliónů muslimů hladoví a je jim odepřena hygiena a vzdělání. Na druhé straně tu je menšina bohatých jedinců a politicky mocných lidí, kteří jsou požitkáři, vagabundi a zhýralci. Hladovějící a nuzní lidé se snaží zbavit útlaku kořistnických vládců, aby našli lepší život a toto snažení je nepřetržité. Vládnoucí menšina a mocenské represivní složky tomu však brání. My jsme povinni zachránit utlačovaný a strádající lid. Jsme povinni podporovat utlačované a být nepřáteli utlačovatelů. O tomto úkolu se zmiňuje kníže věřících svým dvěma šlechtným synům ve slavné závěti řka: „*Buďte nepřáteli utlačovatelů a jejich pomocníků.*“⁵³

Islámští duchovní jsou povinni bojovat proti monopolizaci a nezákonné ziskuchtivosti utlačovatelů. Nesmějí dopustit, aby velká část hladověla a byla chudá, zatímco vedle nich byli kořistníci utlačovatelé a lichváři, žijící v blahobytu. Kníže-věřících praví: „*Přijal jsem vládu, protože si Všemohoucí Bůh zavázal islámské duchovní k tomu, že nebudou mlčet a nečinně přihlížet k obžerství a kořistnictví utlačovatelů a hladovění a ubohosti utlačovaných.*“

„*Přísahám při tom, kdo rozrušil semeno a stvořil duši, že kdyby mi nebylo holdováno a kdyby neexistovaly pro to naléhavé důvody převzít tento úkol, kdyby Vznešený Bůh nezavázal islámské duchovní, aby své hlasy nepozvedli proti obžerství a kořistnictví*“

⁵¹ Fátima az-Zahrá – manželka ^cAlího ibn Abí Tálib, dcera Proroka Muhammada.

⁵² *Kašf al-ghamma*, sv. 1, s. 483.

⁵³ *Nahdž al-balágha*, dopis 47.

utlačovatelů, nechal bych volný průchod otěží vlády a nesnažil bych se. Viděli byste, že váš svět a jeho úřady mají pro mě menší hodnotu než kýchání kozy. ⁵⁴

Jak jen můžete dnes mlčky a nečinně přihlížet tomu, jak část zrádců, lichvářů a cizích přísluhovačů s pomocí cizinců a silou bajonetů si přivlastňují bohatství a výsledky sta miliónů muslimů a nedovolí, aby alespoň nepatrnou část z toho měli pro vlastní potřebu? Úkolem islámských duchovních a všech muslimů je skoncovat s touto tyranií. Touto cestou, jež je cestou blaha stovek miliónů muslimů, se musí svrhnout tyranská vláda a nastolit islámský stát.

Nutnost státu z hlediska tradic (achbár)

Rozum, potřeba islámských zákonů, praxe Proroka Muhammada a knížete věřících, koránské verše a tradice poukazují na to, že je třeba zřídit islámský stát. Nyní uvedu tradici, která je připisována imámu Rezovi.

První část tradice, jež se vztahuje k proroctví a není tedy tématem naší rozpravy, neuvádím. V poslední části rozpravy, jež se nás týká, imám praví:

„Abú Muhammad al-Fadl ibn Šádhán an-Nejšábúrí pravil podle ‘Abd al-Wáhida ibn Muhammad ibn ‘Abdús an-Nejšábúrího al-‘Attár, podle Abú’l-Hasana ‘Alího ibn Muhammad ibn Qutajba an-Nejšábúrího: Řekni mi, jestliže se někdo zeptá, proč Všemoudcí Bůh ustanovil ty, kdož mají autoritu a přikázal je poslouchat? Odpoví se: Je celá řada důvodů. Lidé opatrují určité a konkrétní normy, jejichž překročení vede ke zkaženosti. Lidé se však nedrží tohoto příkazu a nekráčí po správné cestě, nedodržují Boží zákony, pokud nad nimi není ustanoven jedinec nebo nějaká spolehlivá ochranná moc dbající na tento příkaz a nepřipouštějící, aby někteří překračovali zákonný rámeček a potlačovali práva jiných. Pokud tomu tak nebude a nebude-li ustanovena žádná taková osoba či moc, která by tomu zabránila, nikdo se nevzdá svých požitků a zájmů, jež přinášejí ostatním prohnilost. Každý se bude ubírat cestou zajišťující osobní požitek a zájem vedoucí k útlaku ostatních. Další důvod spočívá v tom, že není

⁵⁴ *Nahdž al-balágha*, kázání 3 (Šaqíqa).

žádná sekta, žádný národ a žádný příslušník jiného náboženství, aby mohli žít bez dohlázeatele na pořádek a zákon, bez vůdce a takto přežívat. Je přece nezbytné, aby taková osoba řídila náboženské a světské záležitosti. Je nepřijatelné pro moudrost Všemohoucího Boha, aby lidé, tzn. Jeho tvorové, byli bez vůdce a dohlázeatele, neboť Vznešený Bůh ví, že lidé potřebují takovou osobu, pod jejíž vedením budou bojovat s nepřáteli a rozdělí si mezi sebou společnou kořist, budou vykonávat společně páteční modlitby a další společné modlitby a zabrání utlačovatelům v jejich utlačování. Existuje další důvod, že kdyby Vznešený Bůh nestanovil lidem imáma, který dohlázeá na pořádek a zákon a je spolehlivý, bdělý a důvěryhodný, víra by se opotřebovala, zákony by vzaly za své, tradice a příkazy by se změnily a novotáři by do víry zavlekli nepravosti. Bezvěrci toto vymezí a budou to předkládat muslimům v jiné podobě. Vidíme, že lidé chybují, potřebují dokonalost, protože jsou nedokonalí. Navíc mají mezi sebou rozpory, mají rozdílné sklony a tužby. Kdyby Bůh nestanovil někoho, kdo dohlázeá na pořádek a zákon a neochrání to, co přinesl Prorok lidem, jak jsme vysvětlili, zavládla by prohnílost, změnily by se ustanovení, zákony, tradice a příkazy islámu. To by vedlo ke zkáze celého lidstva.“⁵⁵

Jak vyplývá z příkazu imáma Rezy, je mnoho důvodů a důkazů k ustanovení islámského státu a jmenování náboženského vůdce (*valí-je amr*). Tyto důvody nejsou dočasné a omezené dobou. Z tohoto důvodu je potřeba vytvoření islámského státu věčná. Například je tomu vždy tak, že lidé překračují islámské zákony, útočí na práva ostatních a zajišťují si osobní požitky a úspěchy na úkor ostatních. Nelze říci, že tomu tak bylo pouze v době knížete věřících a pak se lidé stali anděly! Moudrost stvořitele umožňuje, aby lidé žili podle spravedlivých norem a kráčeli v souladu s Božími příkazy. Tato moudrost je věčná, je Boží zvyklostí a je neměnná. V souladu s tím dnes a věčně je potřeba existence náboženského vůdce (*valí-je amr*), tzn. vládce, který je opatrovníkem a ochráncem pořádku a islámského zákona. Je třeba vládce, který zabrání přestupkům, zlořádům a překračování práva na úkor jiných. Musí být důvěryhodný,

⁵⁵ *‘Ilal aš-šará’i*, s. 251, kap. 182, *hadíth* 9.

spolehlivý a ochránce Božích tvorů. Musí to být ten, kdo vede lid ke vzdělání, dogmatům, příkazům a opatřením islámu. Musí zabránit novotářství, které vnáší nepřátelé a bezvěrci do víry, zákonů a opatření. Že by snad měl chalífát knížete věřících jiný význam? Tyto důvody a potřeby, které učinily z tohoto světce imáma, dodnes přetrvávají s tím rozdílem, že dnes se nejedná o konkrétní osobu, ale o princip,⁵⁶ který má být zachován.

Pokud tedy mají být zachovány islámské příkazy, pokud se má zabránit tyranským vládnoucím skupinám v jejich útocích proti právům slabých lidí a plenění a kažení lidí s cílem zajistit si své požitky a materiální zájmy vládnoucí menšinou, pokud se má ustavit islámský pořádek a mají-li všichni jednat podle islámských spravedlivých norem a neodchýlit se od nich, pokud se má odstavit novotářství a schvalování protiislámských zákonů prostřednictvím nepravých parlamentů, pokud se má skoncovat s vlivem cizinců v islámských zemích, je nezbytné ustavit islámský stát. Tyto záležitosti se nenaplní bez státu a státních institucí. Ovšemže je třeba důstojný stát: vládce, který je důvěryhodný a schopný opatrovník. Současní vládní činitelé se nehodí, protože jsou krutí, zkažení a nezpůsobilí.

V minulosti jsme se nesemknuli s cílem povstat, ustavit islámský stát a svrhnout nadvládu proradných a prohnilých vládců. Někteří projeví navenek slabost. Nebyli ani s to rozmlouvat o islámských myšlenkách a opatřeních a propagovat je. Naopak však se přimlouvali za tyranské vládcy! Tyto poměry zavládly. Vliv a vláda islámu se ve společnosti oslabily. Islámský národ se rozpoltil a oslabil. Islámské příkazy zůstaly neuskutečněny a podlehly změnám. Kolonialisté rozšířili kvůli vlastním zhoubným cílům s pomocí svých politických agentů cizí zákony a cizí kulturu mezi muslimy. Pozápádnili lid. To vše se stalo proto, že jsme neměli opatrovníka, žádného vůdce a žádné vedoucí instituce. Chceme spravedlivé vládní orgány. To je zřetelný požadavek.

⁵⁶ Principem se míní postavení náboženského vůdce (*valí-je amr*) ve vztahu k nutnosti ustavit islámský stát a vést lidi. Pojem náboženský vůdce není míněn jmenovitě na nějakou osobu, např. na knížete věřících. Na základě tohoto přísluší řízení islámského zřízení ve všech dobách osobě, která je způsobilá zastávat funkci náboženského vůdce.

Forma islámské vlády

Její rozdíly s ostatními formami vlád

Islámský stát nemá obdoby v žádném ze stávajících států. Tak například není absolutistický,⁵⁷ kde hlava státu je despota, který může svévolně jednat, pohrávat si s majetkem a životy lidí, dělat si, co se mu zlíbí, zabít kohokoliv, kdo mu přijde na mysl a odměnit toho, koho chce. Nemůže podle svých přání někoho obdarovat a tomu či onomu věnovat národní majetek. Prorok Muhammad, kníže věřících a ostatní chalífové neměli takové pravomoci. Islámský stát není ani absolutistický, ani despotický;⁵⁸ je ústavní. Ústavní⁵⁹ se nerozumí v obvyklém slova smyslu, že zákony jsou schvalovány hlasováním lidí a většiny. Ústavní v tom smyslu, že vládní činitelé jsou při výkonu a správě svázáni souborem podmínek, jež jsou stanoveny ve svatém Koránu a v Prorokově praxi. „Souborem podmínek“ se rozumí příkazy a zákony islámu, které se musí respektovat a uskutečňovat. Právě proto je islámská vláda vládou Božího zákona nad lidem.

Právě v tom tkví zásadní rozdíl mezi islámským státem na jedné straně a konstitučními monarchiemi⁶⁰ a republikami⁶¹ na straně

⁵⁷ Absolutismus je forma vlády, v níž lidé nemají zastoupení nebo právo volit a nemají sebemenší podíl na řízení země. Toto zřízení se vyznačuje neomezenou mocí vládců z hlediska zákona a existencí centrálních úřadů, které potlačují jakýkoliv projev odporu.

⁵⁸ Tzn. monarchie.

⁵⁹ Ústavní zřízení je forma vlády, v níž se sice lidé podílejí na moci, ale v určitých aspektech jsou omezení a podmíněni. Ústava je nejvyšším dokumentem země, v níž jsou uznána základní práva jednotlivce a skupin. Existují dva základní typy ústavního zřízení: monarchistické a republikánské. Pravomoci prezidenta ve srovnání s králem nebo monarchou jsou v ústavním zřízení menší.

⁶⁰ Monarchie je forma vlády, v níž hlava státu má titul krále (šáha) nebo královny. Zvláštností tohoto zřízení je dědičné nástupnictví, i když se někdy stanovuje formou volby ze strany krále nebo někoho jiného. Někdy je monarchistická vláda neomezená a veškerá státní moc je v rukou krále a z ní pak jsou odvozeny výkonná, zákonodárná

druhé, v nichž zástupci lidu nebo vládci vytvářejí zákony, zatímco v islámu zákonodárná moc náleží Všemohoucímu Bohu. Posvátný islámský zákonodárce je jedinou zákonodárnou mocí. Nikdo jiný nemá právo na zákonodárství. Žádný jiný zákon než Boží nelze realizovat. Právě z tohoto důvodu je namísto zákonodárského sboru, který je jednou ze tří skupin vládních činitelů, plánovací sbor, jenž připravuje program pro různá ministerstva v souladu s islámskými příkazy. Tyto programy určují kvalitu výkonu veřejných služeb v celé zemi.

Sbírka islámských zákonů, jež jsou shromážděny v Koránu a *sunně*, je přijata a respektována muslimy. Tento souhlas a přijetí ulehčují práci vlády a vztahují se k samotnému lidu. Oproti tomu v republikách a konstitučních monarchiích většina těch, kdo se považují za představitele většiny lidu, schválí ve jménu zákona to, co chce, a vnutí to lidu.

Islámský stát je státem zákona. V tomto státním uspořádání náleží vláda jedině Bohu a zákon je Božím příkazem. Islámský zákon neboli příkaz Boží má úplnou moc nad všemi jedinci a islámským státem. Všichni jedinci počínaje Prorokem Muhammadem až po chalífy, světce a ostatní jsou podřízeni na věčné časy tomuto zákonu: právě tento zákon byl seslán Všemohoucím Bohem a vyložen v Koránu a Prorokem. Kdyby Prorok Muhammad převzal chalífát, bylo by to na příkaz Boha. Všemohoucí Bůh stanovil Proroka chalífou - zástupcem Božím na zemi - ne proto, aby vládl podle vlastního úsudku a chtěl se stát vůdcem muslimů. Poté, co bylo pravděpodobné, že se v muslimské obci vyskytnou rozkoly, neboť lidé čerstvě přijali islám, Všemohoucí Bůh zavázal Proroka Muhammada prostřednictvím zjevení, aby neprodleně na témž místě uprostřed pouště jmenoval chalífu.⁶² Potom Prorok Muhammad podle příkazu a dbaje zákona,

a soudní moc. V takovém případě se jedná o absolutistickou monarchii. Někdy je králova moc omezena prostřednictvím zákonodárského parlamentu a tvorbou zákonů jsou pověřeni zástupci lidu. V takovém případě se jedná o konstituční monarchii.

⁶¹ Republika je forma vlády, v níž jsou její činitelé voleni lidem přímým nebo nepřímým hlasováním. V tomto zřízení není vláda dědičná a prezidentské období je omezené. Republikánské zřízení mají země s parlamentní demokracií, ale v některých případech se jedná o diktátorské nemonarchistické vlády.

⁶² Narážka na událost Ghadír v Chummu, kde byl seslán koránský verš: „Posle, předej to, co ti bylo sesláno od Pána tvého! Neučiníš-li tak, pak nesplníš své poslání.“ Viz Korán 5:68, také viz *Al-ghadír*, sv. 1, ss. 214 – 229.

stanovil knížete věřících chalífou. Stalo se tak ne proto, že chalífa byl prorokovým zetěm nebo že pro něho vykonal služby, ale proto, že následoval Boží příkaz a byl vykonavatelem Božího příkazu.

Zkrátka vláda podle islámu znamená poslušnost vůči zákonu a pouze zákon vládne společnosti. Rovněž omezené pravomoci Proroka Muhammada a správců byly svěřeny Bohem. Kdykoliv Prorok Muhammad něco pronesl nebo vydal příkaz, bylo to dáno Božím zákonem, jenž všichni bez výjimky musejí uposlechnout. Boží příkaz je závazný pro vůdce i vedené. Jediný příkaz a zákon, který je závazný pro lid, je právě příkaz a zákon od Boha. Poslušnost k Proroku Muhammadovi vychází rovněž z Božího příkazu, v němž se praví: „*Poslouchejte Proroka.*“ Poslušnost vůči vládním činitelům pochází také od Boha, jenž praví: „*Poslouchejte Boha a poslouchejte posla či ty, kdož mezi vámi mají autoritu.*“⁶³ Názor osob, dokonce ani názor Proroka Muhammada, se nesmí vměšovat žádným způsobem do vlády a zákona Boha: všichni následují Boží vůli.

Islámský stát není monarchie ani císařství ani impérium.⁶⁴ V těchto typech států mají vládci moc nad životy a majetkem lidí a svévolně jednají. Islám nemá s těmito metodami a způsoby vlády nic společného. Právě proto v islámském státě oproti monarchistickému, císařskému a imperiálnímu režimu nejsou žádné stopy po velkých palácích, honosných budovách, sloužících a družině, soukromých kancelářích, kanceláři následníka trůnu a dalších věcech, jež pohlty polovinu nebo většinu státního rozpočtu. Všichni znáte život Proroka Muhammada, který byl hlavou islámského státu a vládl. Po jeho smrti až do doby nástupu Umajjovců byla jeho životní a skutková praxe respektována. První dva chalífové uchovávali životní praxi Proroka v soukromém a veřejném životě, přestože v ostatních záležitostech byli v rozporu, což vedlo k hrubému odchýlení v době ʿUthmána.⁶⁵ Právě tato odchýlení nás dnes uvrhla do této katastrofy. V době vlády knížete věřících se způsob vlády zreformoval a byl ctnostný. Přestože

⁶³ *Korán*, 4:59.

⁶⁴ Impériem jsou míněny země o velké rozloze, s velkým počtem obyvatelstva, s rozličnou skladbou národů a ras, sjednocené pod vládou jednoho vládce – imperátora.

⁶⁵ Ibn Abí Hadíd: *Šarh Nahdž al-balágha*, sv. 2, ss. 126 – 161, výklad kázání 30; tamtéž, ss. 324 – 333; tamtéž sv. 3, ss. 3 – 69, výklad kázání 63, tamtéž sv. 9, ss. 3 – 30, výklad kázání 135; *Al-ghadír*, sv. 8, ss. 323 – 397.

tento světec vládl obrovské zemi, zahrnující Írán, Egypt, Hidžáz⁶⁶ a Jemen, vedl život, který nemůže vést ani chudý student teologie. Vypráví se, že když si koupil dvě košile, tu lepší věnoval Qanbarovi, svému sluhovi. Druhou košili s roztrhanými rukávy si nechal pro sebe, rukávy ustříhl a oblékl si košili bez rukávů.⁶⁷ A to bylo v době, kdy vládl veliké zemi s velkým počtem obyvatelstva a velkým bohatstvím. Kdyby se tento způsob zachoval a kdyby byla vláda islámská, nebylo by místa pro vládu moci nad životy lidí a jejich majetkem, ani pro monarchii, ani pro císařství, pro státní tyranizování, plenění a rozkrádání pokladny, zkaženost a jiné hříchy. Většina tohoto zla pramení z vládních kruhů a rodin absolutistického a prostopášného vládce. Jsou takoví vládci, kteří dávají prostor pro korupci, budují centra prostituce a alkoholismu a příjmy z náboženských nadací užívají na budování kin. Kdyby nebylo těchto nákladných dvorních ceremonií, mrhání a zpronevěry, nebyl by náš rozpočet ve schodku a nebylo by třeba se ponížovat před Amerikou a Anglií a žádat je o půjčky a pomoc. Kvůli tomuto mrhání a zpronevěře se tak musí díť. Máme snad málo ropy? Nemáme snad zdroje a doly? Máme všechno, avšak příživnictví, zpronevěra a plýtvání, plynoucí z prostředků lidí a státní pokladny vrhá zemi do bídy. Kdyby tomu tak nebylo, nepotřeboval by⁶⁸ jet do Ameriky a sklánět se před tím mužíkem – prezidentem USA – a prosit ho o pomoc.

Na druhé straně nutí nadbytečné správní instituce a byrokratický způsob správy, což je islámu cizí, k zatížení státního rozpočtu výdaji, jenž nejsou o nic menší než již zmíněné zakázané výdaje. Tento správní systém je islámu cizí. Tyto nadbytečné formality nepřinášejí lidu nic jiného, než vydání, námahu a ztrátu času nevycházející z islámu. Například způsob, jakým islám uplatňuje právo, řeší stížnosti a provádí souzení a trestní právo, je velmi jednoduchý, praktický a rychlý. V době, kdy se uplatňovalo islámské soudnictví, náboženský soudce v jednom městě pomocí dvou nebo tří vykonavatelů soudní moci, pera a kalamáře řešil spory a posílal lidi do práce a života. Nyní však tyto správní orgány pro soudnictví a jejich

⁶⁶ Pobřežní horský pás na západě Arabského poloostrova, zahrnující Mekku a Medínu.

⁶⁷ *Bihár al-anwár*, sv. 4, s. 324.

⁶⁸ Tzn. šáh.

formality - Bůh ví, co jich je – nedělají nic. Tyto okolnosti zbídačují zemi a neznamenaají nic jiného než námahu a ztrátu času.

Podmínky pro státníka

Podmínky, jež jsou nezbytné pro státníka, vyplývají přímo z povahy a způsobu islámské vlády. Vedle všeobecných podmínek, jako je rozum a moudrost, jsou to dvě základní podmínky, a sice:

1. Znalost zákona
2. Smysl pro spravedlnost

Po smrti Proroka Muhammada , když vypukly spory o to, kdo převezme chalífát, nebylo mezi muslimy rozporu v tom, že by za chalífát měl být zodpovědný někdo učený.

Za prvé. Vzhledem k tomu, že islámský stát je státem zákona, pro státníka je potřebná znalost zákonů tak, jak se říká v tradicích. To platí nejen pro státníka, nýbrž i pro jedince na jakékoliv úrovni a jakékoliv profese. Je třeba takováto znalost. A právě vládce musí být nadán obšírnými znalostmi. Naši imámové uplatnili též argument k prosazení svého vedení, tedy imám musí převyšovat znalostmi ostatní.⁶⁹ Problémy, na něž poukazovali šíitští duchovní ostatnímu lidu, spočívaly v tom, že se chalífy zeptali na nějaký příkaz a on nebyl schopen na to odpovědět, a tak není hoden *chalífátu* a *imámatu*. Vykonal některé skutky v rozporu s islámskými příkazy, a tedy není hoden *imámatu*.⁷⁰ Zákonodárství a smysl pro spravedlnost je z pohledu muslimů základní podmínka a pilíř. Ostatní věci nejsou při vládnutí významné. Například znalost podstaty andělů a znalost vlastností Všemohoucího Boha nemá žádný význam pro *imámat*. Právě tak, jestliže někdo zná přírodní vědy, objevuje přírodní síly, dobře rozumí hudbě, nemá způsobilost pro vedení chalífátu. Takový nemůže mít přednostní postavení při uplatňování moci před těmi, kdo

⁶⁹ ° Alí prikazuje: „Ó lidé, nejpovolanejšími lidmi v této záležitosti jsou podle příkazu Božího ti, kteří jsou nejschopnější a nejmoudřejší.“ Viz *Naḥḍ al-balāgha*, kázání 172; *Al-iḥtidžādž*, sv. 1, s. 229; *Bihār al-anwār*, sv. 25, s. 116; *Kitāb al-imāma*, kap. *Džāmi' fī siḥāt al-imām*.

⁷⁰ ° Alláma Hillí: *Kašf al-murād fī šarḥ taḏrīd al-i'tiqād*, kap. 5, otázka 6.

ovládají islámské zákony a jsou spravedliví. O tom, co se vztahuje k chalífátu, se vedly rozhovory a diskuse v době Proroka Muhammada a našich imámů. Mezi muslimy panuje jednota v tom, že vládce a chalífa musí nejprve ovládat islámské příkazy, tzn. musí být znalcem zákona. Musí mít smysl pro spravedlnost a vysokou úroveň z hlediska víry a morálky. To velí rozum, neboť islámský stát je státem zákona, nikoliv státem svévole či státem jedinců, uplatňujících moc nad lidem. Nezná-li státník zákony, není hoden vlády, neboť jestliže papouškuje, moc státu vezme za své. Pokud tak nečiní, nemůže být vládcem a vykonavatelem islámského zákona. Není pochyb o tom, že „*Faqíhové jsou vládci sultánů*.“⁷¹ Sultáni, pokud se řídí islámem, musí poslouchat *faqíhy*, ptát se jich na zákony a příkazy a provádět je. Ve své podstatě jsou právě *faqíhové* skutečnými vládci. Oficiálně musí být vláda přenesena na *faqíhy*, nikoliv na ty, kteří jsou nuceni z důvodu neznalosti zákona poslouchat *faqíhy*. Samozřejmě není nutné, aby všichni vykonavatelé úřadu, pohraničníci a úředníci ovládali veškeré islámské zákony a byli *faqíhy*. Postačuje, aby znali zákony spojené s jejich prací. Tak tomu bylo za dob Proroka a knížete věřících. Vykonavatel musí být nadán dvěma zmíněnými vlastnostmi, ale zástupci a úředníci, kteří jsou vysíláni do provincií, musí znát zákony související s jejich prací a na ostatní zákony se mohou zeptat nejvyššího úředníka.

Za druhé. Státník musí mít vysokou úroveň z hlediska víry a morálky, musí být spravedlivý a nesmí být hříšný. Ten, kdo chce vykonávat *hudúd*, tzn. islámský trestní zákon, ten, kdo chce spravovat státní pokladnu, vydaje a příjmy státu a Bůh mu svěří pravomoci spravovat záležitosti svých tvorů, nesmí být hříšník. „*Všemohoucí Bůh nesvěřuje tyranům takové pravomoci*.“⁷² Pokud není státník spravedlivý při uskutečňování práv muslimů, při vybírání daní a jejich správném použití, při uplatňování trestního zákona, vyvstává možnost, že vnutí společnosti své pomocníky, přívržence a příbuzné a státní pokladnu muslimů použije pro své cíle a touhy.

Ší'itské pojetí způsobu vlády a jejich nositelů v době po smrti Proroka Muhammada až do doby skrytosti imáma je tedy zřejmé.

⁷¹ Imám as-Sádiq pravil: „*Králové jsou vládci lidí a faqíhové jsou vládci králů*.“ Viz *Bihár al-anwár*, sv. 1, s. 183, *Kitáb al-ilm*, kap. 1, *hadíth* 92.

⁷² *Korán*, 2:124.

Podle toho musí být imám učený, znalý příkazů a zákonů a spravedlivý při jejich provádění.

Podmínky státníka v době skrytosti imáma

Nyní, když žijeme v době skrytosti imáma a mají-li být zachovány a dále prováděny islámské příkazy a nemá-li být chaos, je nezbytné ustavit vládu. Rovněž rozum nám velí, že je třeba uspořádání, abychom se mohli bránit, když nás napadnou, a abychom se mohli bránit, když zaútočí na čest muslimů. *Šarí'a* též přikazuje, že musíte být vždy připraveni k obraně proti lidem, kteří vás chtějí napadnout. K zabránění přestupků jednotlivců jeden k druhému je třeba vláda a soudní a výkonné orgány. A vzhledem k tomu, že se tyto záležitosti nevyřídí samy od sebe, musí se vytvořit stát. K ustavení státu a správě společnosti je potřebný rozpočet a daně, a proto posvátný zákonodárce stanovil rozpočet a různé druhy daní jako *charádž*, *chums*, *zakát* atd.

Co se má dělat, když nyní v době skrytosti imáma Všemohoucí Bůh neustanovil žádnou konkrétní osobu pro výkon státní moci? Máte se vzdát islámu? Nechceme už islám? Platil islám jen na dobu dvou set let? Nebo snad ustanovil náš úkol, ale my nemáme povinnost ustavit vládu? Že by neexistence vlády znamenala zánik hranic a zásad muslimů a my bezmocně máme složit ruce do klína a dopustit, aby dělali, co se jim zlíbí? A my navzdory tomu, že bezpráví neakceptujeme, neděláme však proti němu nic. Mělo by tomu tak být nebo je třeba islámský stát? Pokud Bůh neustanovil k výkonu vlády v době skrytosti imáma žádnou konkrétní osobu, avšak kritéria pro vládnutí, jež platila od prvotního islámu až do doby imáma času, jsou platná rovněž v době skrytosti imáma. Těmito kritérii, tvořenými znalostí zákona a smyslem pro spravedlnost je nadán bezpočet našich současných *faqíhů*. Pokud se navzájem spojí, mohou nastolit ve světě veřejnou vládu spravedlnosti.

Vláda faqíha (velájat-e faqíh)

Pokud se objeví vhodný jedinec, který je nadán dvěma zmíněnými vlastnostmi, a sestaví vládu, má stejné pravomoci, jaké měl Prorok Muhammad pro spravování společnosti a všichni lidé ho musí poslouchat.

Domněnka, že vládní pravomoci Proroka Muhammada byly větší než pravomoci knížete věřících nebo že vládní pravomoci knížete věřících jsou větší než vládní pravomoci *faqíha*, je absurdní a mylná. Je samozřejmé, že ctnosti Proroka Muhammada jsou větší ve srovnání se všemi lidmi světa a po Prorokovi je nejctnostnější kníže věřících. Míra ctností však nepřidává na vládních pravomocích. Tytéž pravomoci, jež měli Prorok a imámové – budiž pozdraveni – k sestavování vlády a mobilizaci vojska, jmenování správců provincií, vybírání daní a nakládání s nimi v zájmu blaha muslimů, stanovil Bůh k výkonu vlády v dnešní době. Toto však nepochází od žádné konkrétní osoby, ale od spravedlivého učence.

Podmíněný velájat (*velájat-e e[‘]tebárí*)

Když říkáme, že pravomoc, kterou požíval Prorok Muhammad a imámové, požívá v době skrytosti imáma spravedlivý *faqíh*, nesmí být nikdo, kdo by věřil této iluzi, že postavení *faqíha* je stejné jako postavení imámů a Proroka Muhammada. Zde se nejedná o rozpravu o postavení, ale o rozpravu o úkolech. *Velájat* neboli vláda, správa země, provádění náboženských zákonů je těžký a důležitý úkol. Nejde tu o to, že někdo získá privilegované a mimořádné postavení, které ho vyzdvihne nad ostatní lidi. Jinými slovy vláda (*velájat*) spočívá ve vládě a spravování. Oproti jiným představám, jež má mnoho jedinců, *velájat* není žádná výhoda, ale velký úkol.

Velájat-e faqíh je rozumová a podmíněná záležitost,⁷³ je to skutečnost nenahraditelná, není srovnatelná se jmenováním opatrovníka pro nezletilé. Není rozdíl mezi opatrovníkem národa a opatrovníkem nezletilých z hlediska jejich úkolů a postavení. Je to stejné, jako kdyby imám stanovil někoho k výchově dětí,⁷⁴ vládnutí a jakékoliv jiné funkci. V tomto případě by bylo nerozumné dělat rozdíl mezi Prorokem Muhammadem a *faqíhem*.

⁷³ Podmíněné záležitosti (opakem jsou absolutní záležitosti) jsou záležitosti, které vznikají na bázi předpokladu, ustanovení, smlouvy. Jejich existence je tedy připisována tvůrci, a tak je-li jejich tvůrce znalec náboženského práva, jedná se o právní podmíněnost. Pokud jsou jejich tvůrcem lidé, kteří spravují své každodenní záležitosti, jedná se o rozumovou podmíněnost.

⁷⁴ Opatrovnictví znamená vedení a ochranu dítěte nebo blázna. Opatrovnictví dítěte je v první řadě povinností rodičů. Pokud ani jeden z rodičů není naživu nebo nejsou dostatečně způsobilí, imám nebo vládce ustanoví dítěti opatrovníka.

Například jednou ze záležitostí, za něž je *faqíh* zodpovědný, je provádění „*hudúd*“ (islámského trestního práva). Je snad rozdíl v provádění trestního práva mezi Prorokem Muhammadem, imámem a *faqíhem*? Nebo snad proto, že funkce *faqíha* je nižší, má nechat méně bičovat? Trest pro cizoložníka je stanoven na sto ran bičem. Je možné, aby Prorok Muhammad vyměřil sto padesát ran, kníže věřících sto ran a *faqíh* padesát ran? Jinými slovy vládce je zodpovědný za výkonnou moc a musí vykonávat Boží *hudúd* stejně jako Posel Boží, kníže věřících, jejich zástupce a soudce v Basře nebo Kúfě či soudobý *faqíh*.

Jiným z úkolů Proroka Muhammada a knížete věřících bylo vybírání daní, tedy *chumsu*, *zakátu*, *džizji* a *charádže*.⁷⁵ Jak vysoký by měl být *zakát*, který vybíral Prorok Muhammad? Někde desetina a jinde dvacetina? Co činil kníže věřících jako chalífa? Co byste dělal, kdybyste byl soudobý *faqíh* a velmi vlivný člověk? Je v této záležitosti rozdíl mezi *velájatem* Proroka Muhammada, knížetem věřících a *faqíha*? Všemohoucí Bůh učinil Proroka Muhammada správcem (*valí*) po dobu Jeho života a měl *velájat* dokonce i nad knížetem věřících. Po smrti Proroka vykonával *velájat* nad všemi muslimy imám, dokonce i nad budoucím imámem, tzn., že jeho vládní příkazy platí pro všechny a že může jmenovat a sesazovat soudce a místodržící. Tentýž *velájat*, který zastával Prorok a imám ve vládních a administrativních záležitostech, vykonává rovněž *faqíh*. *Faqíhové* však nejsou absolutními zástupci, aby nad všemi *faqíhy* své doby měli *velájat* a mohli jiné *faqíhy* sesazovat a jmenovat. V tomto směru není mezi *faqíhy* žádný rozdíl v postavení tak, aby některý z nich zastával vyšší postavení a jiný nižší; jeden byl místodržící a druhý výše postavený místodržící.

Po objasnění tohoto problému je třeba, aby *faqíhové* – společně či jednotlivě – vytvořili vládu v souladu s islámskými právními ustanoveními s cílem vykonávat *hudúd* a zachovávat hranice islámu a islámského uspořádání. Pokud má někdo možnost tento příkaz naplnit, jedná se o nutnou povinnost a pokud ne, jedná se o relativní povinnost.⁷⁶ Pokud není možno naplnit tento příkaz, *velájat* nezaniká, neboť *faqíhové* jsou jmenováni Bohem. Pokud mohou, musejí vybírat

⁷⁵ Je míněn *charádž* vybíraný z pozemků, dobytých muslimy na příkaz Proroka nebo imáma. Tyto pozemky patří muslimům a nesmí se s nimi obchodovat. Islámský stát je propůjčuje a za jejich užívání je odváděna islámskému státu daň, která se nazývá *charádž*.

⁷⁶ *Bihár al-anwár*, sv. 18, s. 382, kap. *Athbát al-mi'rádž wa ma'náhu wa kajfijatuhu*.

daně, *zakát*, *chums* a *charádž* a použít je pro blaho muslimů a vykonávat *hudúd*. To neznamená, že v současné době, když nemůžeme vytvořit funkční vládu, máme být v ústraní; naopak, co je v našich silách, musíme realizovat všechny příkazy, jež muslimové potřebují, tzn. úkoly, jimiž je povinována islámská vláda.

Absolutní velájat (*velájat-e takvíní*)

Vykonávání *velájatu* skrze imáma neznamená, že imám nezastává žádné duchovní postavení. Imám rovněž zastává duchovní postavení, které je odděleno od vládních úkolů. Jedná se o univerzální Boží chalífát, jenž byl tu a tam zmiňován imámy. Je to absolutní chalífát, podle něhož je úplně vše podřízeno náboženskému vůdci (*valí-je amr*). Dle ustanovení našeho náboženství nikdo nedosáhne postavení imámů, ba dokonce ani archanděl, ani žádný prorok. Původně Prorok Muhammad a imámové byli podle některých tradic světlem ve stínu Božího trůnu a byli předurčení stát nad ostatními lidmi.⁷⁷ Mají velmi vysoké postavení. V tradici, vypovídající o nebeské pouti (*mi^ʿrádž*) praví Gabriel: „Kdybych se trochu přiblížil, byl bych sežehnut.“⁷⁸ Dokládá to i další výrok: „Máme k Bohu vztah, jaký nemohl mít žádný archanděl, ani žádný prorok.“⁷⁹ To, že imámové mají tak vysoké postavení – nemluvě zatím o vládě – je součástí zásad našeho náboženství. Podle tradic se tomuto duchovnímu postavení těší rovněž Její Svatost Zahrá,⁸⁰ přestože nikdy nezastávala funkci vládce, soudce či chalífy. Toto duchovní postavení je něco jiného než vládní úkol, a proto když řekneme, že Její svatost Zahrá nebyla soudkyní ani chalífou, neznamená to, že byla člověkem jako já a vy nebo že nemá nad námi duchovní nadřazenost. Rovněž když někdo věří, že „*Prorok je bližší věřícím než oni sobě navzájem*,“⁸¹ což vypovídá o něčem navíc, než že duchovní postavení Proroka je nadřazeno *velájatu* a vládě nad věřícími. O tom nyní nepovedeme řeč, neboť toto spadá do odvětví jiné nauky.

⁷⁷ *Basá'ir ad-daradžát*, sv. 1, s. 20, kap. 10; *Bihár al-anwár*, sv. 25, ss. 101 – 103.

⁷⁸ *Bihár al-anwár*, sv. 18, s. 382, kap. *Athbát al-mi^ʿrádž wa ma^ʿnáhu wa kajfijatu*.

⁷⁹ Alláme-je Madžlesí: *Arba^ʿín*, s. 177, výklad *hadíthu* 15; *Kalamát-e maknúne*, s. 101; *Basá'ir ad-daradžát*, s. 23, kap. 11.

⁸⁰ *Ilal aš-šará'if*, sv. 1, s. 123, kap. 143, *hadíth* 1; *Ma^ʿání al-achbár*, ss. 64, 107; *Bihár al-anwár*, sv. 43, s. 12 a dále.

⁸¹ *Korán*, 33:6.

Stát je prostředek k realizaci vznešených cílů

Vykonávání vlády není samo o sobě žádná výhoda, nýbrž je to prostředek k realizaci zákonů a ustanovení spravedlivého islámského zřízení. Kníže věřících s poukazem na vládu a velení se zeptal Ibn Abbáse:⁸² „Jaká je cena těchto bot? “ – „Žádná.“ Odpověděl. Kníže věřících odvětil: „Velení nad vámi by pro mě mělo menší cenu, kdybych nebyl schopen prostřednictvím vedení a vlády nad vámi nastolit právo, tedy zákon a islámské zřízení, a kdybych nevymýtil bezpráví, tedy protiprávní a kruté zákony a opatření.“⁸³ Vláda a velení nejsou tedy nic víc než prostředek. Pokud Boží muži nepoužijí tento prostředek pro dobro a prosazení vznešených cílů, nemá žádnou hodnotu. Kníže věřících v kázání z knihy *Nahdž al-balágha* říká: „Kdybych nebyl přesvědčen a povinován, vzdal bych se toho,“ tzn. velení a vlády. Je zjevné, že zastávat vládní záležitosti znamená získat prostředek, nikoliv duchovní postavení, neboť kdyby se jednalo o duchovní postavení, nemohl by si nikdo vládu uzurpovat nebo se jí vzdát. Když se vláda a vedení stanou prostředkem k realizaci Božích zákonů a k ustavení spravedlivého islámského zřízení, vyzdvihne se jejich moc a hodnota a jejich vykonavatelé se vyznamenají. Někteří lidé na tomto světě se domnívají, že vedení a vláda jsou samy o sobě záležitostmi a výsadou imámů a kdyby to převzal někdo jiný, došlo by k pohromě. Vždyť přece ministerský předseda Sovětského svazu či Anglie nebo americký prezident vládou a jsou nevěřící. Jsou nevěřící, ale mají moc a politický vliv a tuto moc a politický vliv praktikují pomocí nehumánních zákonů a praktik s cílem uspokojit své vlastní ambice.

Imámové a spravedliví *faqíhové* jsou povinni využívat uspořádání a vládní orgány k realizaci Božích zákonů, k ustavení spravedlivého islámského zřízení a službě lidu. Vládnout pro ně neznamena nic jiného než námahu a potíže. Co mají tedy dělat? Jsou pověřeni plnit tento úkol. *Velájat-e faqíh* je pověření a realizace tohoto úkolu.

⁸² °Abdulláh ibn °Abbás ibn °Abd al-Mutallib, bratranec Proroka a °Alího. Učil se od °Alího výklad Koránu (*tafsír*) a byl titulován jako vrchní vykladač (*ra'ís al-mufasssírín*) a učenec muslimské obce (*chibr al-umma*). Patřil k velitelům vojska knížete věřících a bojoval v bitvách u Džamalu, Siffínu a Nehávandu.

⁸³ *Nahdž al-balágha*, kázání 33.

Vznešené cíle státu

Kníže věřících °Alí na otázku proč se stal vládcem a správcem odpovídá, že to je kvůli vznešeným cílům, tedy proto, aby ustavil právo a vymýtil bezpráví. Imám °Alí říká: „Bože, Ty víš, že my jsme nepodnikli nic za účelem získání úřadu a vlády, našim cílem je přece záchrana utlačovaných z rukou tyranů. To, co mě utvrdilo v tom, abych převzal velení a vládu, byla skutečnost, že Vznešený Bůh zavázal duchovní a povinoval je, aby nemlčeli nad hojností a krutým vykořisťováním ze strany tyranů na jedné straně a nad bolestným hladem vykořisťovaných na straně druhé. Bože, ty víš, že to, co jsme činili, jsme nedělali kvůli soupeření o uchopení politické moci nebo kvůli snaze získat zbytečné statky.“⁸⁴

A vzápětí imám °Alí dodává, proč vyvíjel úsilí spolu se svými stoupenci v této věci: „K tomu, abychom navrátili principy Tvé víry, zreformujeme Tvoji zemi, aby Tvoji utlačovaní služebníci byli v bezpečí a aby byly zavedeny Tvé zatím nepoužívané zákony.“

Nutné vlastnosti pro provádění těchto cílů

Vládce, který chce uskutečňovat vznešené islámské cíle prostřednictvím státních orgánů a velitelské moci, kterou disponuje, musí následovat tytéž cíle tak, jak je objasnil imám °Alí, rovněž musí být nadán těmi vlastnostmi, na které jsme dříve poukázali, tzn. musí být znalcem zákona a být spravedlivý. V tomto ohledu kníže věřících °Alí poukazuje v souvislosti se svými vysvětleními ohledně ustavení vlády na potřebné vlastnosti vládce:

„Bože, já jsem byl první, kdo se k Tobě obrátil, poslouchal a přijal Tě. Nikdo vyjma Proroka se přede mnou k Tobě nemodlil. A vy, lidé, víte, že ten, kdo opatruje posvátné hodnoty, krev, příjmy, příkazy a vedení nad muslimy, nesmí být lakomý. Potom by nezřízeně dychtil po jejich majetku.

A nesmí být neznalý, aby svou neznalostí nesvedl lid na scestí.

⁸⁴ Nahdž al-balágha, kázání 3 (Šaíqa).

A nesmí být krutý, aby kvůli jeho krutosti s ním lidé nepřetrhali vztahy, nesmí se bát jiných států, aby si z jedněch udělal přátele a z druhých nepřátele. U soudu nesmí být úplatný, aby pošlapával práva lidí a bránil v jejich uskutečnění, nesmí opomíjet praxi Proroka (sunna), jinak zahubí muslimskou obec.“⁸⁵

Dobře si povšimněte, že obsah této tradice pojednává o dvou tématech: prvním je vědění a druhým je spravedlnost. Je nutné, aby vládce – zástupce oplýval těmito dvěma vlastnostmi. Výrokem „*A nesmí být neznalý, aby svou neznalostí nesvedl lid na scestí.*“ klade důraz na vědění. Ostatními výroky vyzdvihuje spravedlnost v pravém slova smyslu. Spravedlnost v pravém slova smyslu znamená, aby vládce jednal ve styku s ostatními státy, s lidmi, v mezilidských záležitostech, u soudu, při rozdělování veřejných příjmů stejně jako kníže věřících. Musí jednat v souladu s programem, jenž stanovil kníže věřících Málíku Aštarovi⁸⁶ a ve skutečnosti všem správcům a vládcům,⁸⁷ neboť tento program má všeobecný ráz, který platí rovněž pro *faqíhy*, když se stanou vládci.

Velájat-e faqíh na základě tradic (achbár)

Nástupci Proroka jsou spravedliví faqíhové

V jedné tradici, o jejíž pravosti není pochyb, se traduje:

„Kníže věřících řekl podle Posla Božího: Bože, slituj se nad Mými nástupci. (Tuto větu třikrát zopakoval). Zeptalo se: Posle Boží, kdo jsou Tvoji nástupci? Ti, kteří přijdou po Mně a budou předávat Moji tradici (hadíth) a zvyklost (sunna) a toto budou po Mně vyučovat lidu.“⁸⁸

⁸⁵ *Nahdž al-balágha*, kázání 131.

⁸⁶ Málík ibn Hárith an-Nachí titulovaný Aštar byl jedním z velitelů muslimského vojska, známý svou odvahou. Zúčastnil se bitev u Džamalu a Siffínu po boku ʿAlího, který mu svěřil funkci místodržícího Egypta a na cestě do Egypta byl vlivem intrik ze strany Muʿáviji otráven a zabit. Slavná je řeč ʿAlího ohledně jmenování Aštara do úřadu, viz *Nahdž al-balágha*, dopis 53.

⁸⁷ *Nahdž al-balágha*, dopis 53.

⁸⁸ Autor spisu *Wasá'il aš-šíʿa* zmiňuje tento hadíth v knize *Kitáb al-qadá'* pod kap. *Abwáb sífát al-qadí*, kap. 8, *hadíth* 50 a dále kap. 11, *hadíth* 8. V *Maʿání al-achbár* a v *Madžális* je tato tradice uvedena se dvěma *isnády*, v nichž jsou někteří tradenti

Šejch Sadúq⁸⁹ uvádí tuto tradici ve svých knihách – *Ma‘ání al-achbár*,⁹⁰ *‘Ujún achbár al-ridá*⁹¹ a *Madžális*⁹² – s poukazem na pět řetězců tradentů; v podstatě lze konstatovat, že to jsou čtyři řetězce, neboť dva z nich jsou v mnoha směrech identické.

Pokud je zmíněn *musnad*,⁹³ tak v jednom případě se setkáváme s výrokem: „A toto budou vyučovat.“⁹⁴ a ve všech ostatních případech s výrokem „A toto budou vyučovat lidu.“ Pokud je zmíněn *mursal*,⁹⁵ je uvedena první část tradice, zatímco věta „A toto budou po mně vyučovat lidu.“ chybí.⁹⁶

Budeme diskutovat o této tradici na základě dvou hypotéz:

Předpokládejme, že tato tradice existuje v jednom znění a věta „A toto budou vyučovat.“ byla přidána později anebo že tato věta byla původně součástí tradice a později vypuštěna. Ve skutečnosti je pravděpodobnější výklad, že tato věta byla vypuštěna, neboť kdyby byla přidána, nelze říci, že se tak stalo omylem. Jak již bylo zmíněno, tato tradice byla tradována z několika řetězců a její tradenti žili daleko

společní, v *‘Ujún achbár al-ridá* je zmíněna se třemi odlišnými isnády, v nichž se všichni tradenti liší a všichni tři žili od sebe daleko (Marv, Nejšábúr, Balch).

⁸⁹ Muhammad ibn ‘Alí ibn Husajn ibn Músá ibn Bábúje al-Qomí neboli Abú Dža‘far neboli Sadúq neboli Ibn Bábúje patřil k významným ší‘itským duchovním, znalcům tradic a právníkům. Narodil se v době malé skrytosti na přímluvu dvanáctého imáma. Tradoval tradice od svého otce – ‘Alího ibn Bábúje, Muhammada ibn Hasana ibn Walíd a Dža‘fara ibn Mohammad Qoulavíje. Byl tradentem pro Mufída, Ibn Šádhána, Ghadá’irího a Abú Dža‘fara Darvíšího. Napsal na 300 děl, z nichž nejznámější jsou následující: *Man lá jahdaruhu al-faqíh*, *Al-chisál*, *At-tauhíd*, *‘Ujún achbár ar-ridá*, *Al-amálí*, *Ma‘ání al-achbár*, *‘Ilal aš-šará’i*, *Kamál ad-dín*.

⁹⁰ *Ma‘ání al-achbár* – významné dílo Sadúqa, v němž shromáždil tradice o výrociích ší‘itských imámů a provedl jejich výklad.

⁹¹ *‘Ujún achbár ar-ridá*: sv. 2, s. 37, kap. 31, *hadíth* 94. Tento spis obsahuje tradice a životopis osmého imáma ar-Ridá o 139 kapitolách.

⁹² *Madžális*, s. 152, kap. 34, *hadíth* 4. Spis *Kitáb al-amálí* známý jako *Madžális* nebo *Ard al-madžális* patří k dílům Sadúqa a je tvořen 97 kapitolami.

⁹³ *Musnad* – tradice, v jejímž *isnádu* (řetězec tradentů) jsou uvedeni všichni tradenti až k imámovi.

⁹⁴ Ve spise *Madžális* je uveden *musnad* se zněním „A toto budou vyučovat,“ zatímco ve spise *‘Ujún achbár ar-ridá* je „A toto budou vyučovat lidu.“

⁹⁵ *Mursal* – tradice, kde v řetězci tradentů nejsou uvedeni všichni nebo někteří tradenti.

⁹⁶ *Man lá jahdaruhu al-faqíh*, sv. 4, s. 302, kap. *Báb an-nawádir*, *hadíth* 95.

od sebe; jeden v Balchu, druhý v Nejšábúru, třetí jinde. Nelze tedy říci, že tato věta byla záměrně přidána. A je velmi nepravděpodobné, aby několik osob, které žily tak daleko od sebe, napadlo, že tradici doplní o tuto větu. V souladu s tím, pokud tato tradice existuje v jednom znění, jsme si jisti, že věta „*A toto budou vyučovat.*“ je z řetězce tradentů, jenž Sadúq uvádí, vypuštěna a že ji Sadúq přehlédl nebo nezmínil.

Druhá hypotéza vychází z toho, že se jedná o dvě tradice: první bez věty „*A toto budou vyučovat.*“ a druhá zahrnující tuto větu. V souladu s tím, jestliže je zmíněná věta zahrnuta do tradice, tak bezpochyby nezahrnuje ty, kteří se zabývají tradováním tradic a nemají o tom vlastní mínění. Nelze říci, že někteří tradenti, kteří vůbec nerozumí tradicím a *jsou jako nositel vědění, který není se věděním obeznámen*,⁹⁷ a jako magnetofon nahrávají tradice, zapisují a rozšiřují mezi lidmi, jsou chalífou a vyučují islámské vědy. Ovšemže jejich úsilí pro islám a muslimy je hodnotné a mnozí z nich jako Kolejní,⁹⁸ Šejch Sadúq a otec Šejcha Sadúqa⁹⁹ byli *faqíhové* a vyučovali lidu zákony a islámské vědy. Tvrdíme-li, že je rozdíl mezi Šejchem Sadúqem a Šejchem Mufídem,¹⁰⁰ nemáme na mysli, že Šejch Sadúq neznal islámské právo nebo že ho ve srovnání se Šejchem Mufídem znal méně. Šejch Sadúq je právě ten, kdo během přednášek objasňoval prvotní a druhotné principy náboženství.¹⁰¹ Jeho rozdíl s Mufídem spočívá v tom, že Mufíd a jemu podobní patřili mezi vykladače (*mudžtahid*), kteří v tradicích uplatňovali svůj názor, zatímco Sadúq patřil mezi *faqíhy*, kteří svůj názor neuplatňovali nebo jen minimálně. Tato tradice se vztahuje na ty, kdo rozšiřovali islámské vědy,

⁹⁷ *Usúl al-káfi*, sv. 2, s. 258, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Má amara'n-nabí bi'n-nasíhat li-a'immat al-muslimína*, *hadíth* 1.

⁹⁸ Muhammad ibn Ja'qúb ibn Isháq al-Kolejní ar-Rází známý jako *thiqqat al-islám* (důvěra islámu), významný ší'itský tradent.

⁹⁹ 'Alí ibn Husajn ibn Músá ibn Bábúje – významný ší'itský právník a tradent. Je mu připisováno autorství mnoha knih jako *At-tauhíd*, *As-salát*, *Al-ichwán*, *Aš-šará'í*.

¹⁰⁰ Abú 'Abdulláh Muhammad ibn Muhammad ibn Nu'mán neboli Šejch Mufíd neboli Ibn Mu'allim patří k významným ší'itským právníkům a tradentům. Za svého života stál v čele baghdádských učenců. Mezi jeho žáky patří Šejch Murtadá, sajjid Radí, Šejch Túsí a Nadžáší. Zbylo po něm na 200 velkých a malých děl, z nichž nejvýznamnější jsou *Iršád*, *Ichtisás*, *Awá'il al-maqálát*, *Amálí*, *Muqna'a*.

¹⁰¹ *Al-madžális*, kap. 93, ss. 509 – 520; *Bihár al-anwár*, sv. 10, s. 393 – 405, *Kitáb al-ihtidžádž*, kap. 25.

vysvětlovali islámské zákony, vedli lid k islámu a učili ostatní. Úplně stejně jako Prorok a imámové šířili islámské zákony a vedli vyučování a tisíce lidí se vzdělávali v jejich učilištích. Měli za úkol vyučovat lid. Význam výroku „*A toto budou vyučovat lidu.*“ je právě ten, že se mezi lidem rozšiřují islámské vědy a islámské zákony. Jestliže jsme prohlásili, že islám patří všem lidem na světě, zjevně z toho plyne, že muslimové a zvláště muslimští duchovní jsou povinni šířit islám a přibližovat jeho zákony všem lidem na světě.

Pokud předpokládáme, že věta „*A toto budou vyučovat lidu.*“ nebyla v tradici uvedena, museli bychom objasnit, co znamená výrok Proroka: „*Bože, slituj se nad Mými nástupci. Ti, kteří přijdou po Mně a budou předávat Moji tradici a zvyklost.*“ V tomto případě tradice nezahrnuje ty tradenty, kteří nejsou *faqíhové*. K Božím tradicím patří veškeré zákony, jež byly zjeveny Prorokovi a nazvány zvyklostí Proroka. Ten, kdo chce šířit zvyklost Proroka, musí ovládat všechny Boží zákony, rozlišovat správné od špatného, všeobecné od zvláštního. Musí dělat rozdíl mezi tradicemi, jež pocházejí z doby *taqíji* a mezi ostatními. Tradenti, kteří nedosáhli stupně *idžtihádu* a pouze tradice tradují, nejsou zasvěceni do těchto záležitostí a nejsou schopni rozpoznat zvyklost Proroka. Toto je dle stanoviska Posla Božího bezcenné. Je zjevné, že Prorok nechtěl, aby se mezi lidem rozšiřovalo to či ono dle výroku „řekl Posel Boží“ nebo „od Posla Božího“ bez ohledu na to, zdali se jedná o lež a nepochází to od Proroka. Měl na mysli, aby se mezi lidem šířila skutečná zvyklost Proroka a opravdové islámské zákony. Tradice „*Ten z muslimské obce, kdo uchoval čtyřicet tradic, bude vzkříšen Bohem jako faqíh.*“¹⁰² a další tradice, velebící rozšíření tradic¹⁰³ nejsou spjaty s tradenty, kteří vůbec nevěděli, co je to tradice. Vypovídají o lidech, kteří dokáží rozlišit Prorokovu tradici v souvislosti se skutečnými islámskými zákony. Pokud nepatří mezi *mudžtahidy* a *faqíhy*, není možné, aby posoudili veškeré aspekty zákonů a odvodili opravdové islámské zákony na základě měřítek, jež mají, a kritérií, jež stanovil islám a imámové. Takoví lidé jsou nástupci Posla Božího, rozšiřující Boží

¹⁰² Tato tradice se vyskytuje v různých podobách jak v ší'itských, tak i v sunnitských spisech. Jako příklad viz *Chisál*, sv. 2, kap. *Báb al-arba'ín, hadíthy* 15 – 19; *Ichtiás*, s. 2; *Bihár al-anwár*, sv. 2, ss. 153 – 157.

¹⁰³ *Usúl al-káfí*, sv. 1, *Kitáb al-ilm*, kap. *Báb riwájat al-kutub wa'l-hadíth*; *Bihár al-anwár*, sv. 2, kap. 16, 20, 21.

zákony, vyučující islámské vědy a za ně Prorok prosí: „Bože, slituj se nad Mými nástupci.“

V souvislosti s tím není pochyb o tom, že tradice „Bože, slituj se nad mými nástupci.“ nezahrnuje tradenty, kteří se chovají jako písaři. Písař nemůže být nástupcem Posla Božího. Nástupci jsou míněni islámští *faqíhové*. Šíření zákonů, výuka a výchova lidí je úkolem spravedlivých *faqíhů*, pokud by byli nespravedliví, chovali by se jako soudci, kteří podvrhli tradice proti islámu jako například Samurat ibn Džundab,¹⁰⁴ který podvrhl tradici proti knížeti věřících. Pokud nejsou *faqíhy*, nemohou pochopit, co je to islámské právo a co je to islámský zákon. Je možné, že se rozšíří tisíce tradic, které jsou podvržené pomocí přísluhovačů tyranů a dvorních duchovních za účelem velebení vladařů. Sami vidíte, jaké divadlo se hráli se dvěma slabými tradicemi.¹⁰⁵ Postavili tyto tradice proti Koránu, požívajícímu

¹⁰⁴ Abú ‘Abd ar-Rahmán Samurat ibn Džundab ibn Mallál ibn Džurajdž – tradent četných tradic o Prorokovi. Po smrti Zijáda nějakou dobu vykonával jeho funkci v Basře, dokud nebyl Mu‘ávíjou sesazen. Tabarí píše, že Samurat v době, když vykonával funkci místodržícího Basry, vydal rozkaz k zabití 8000 lidí. Když přišel do Kúfy, zeptal se ho Zijád, zdali se nebojí, že zabije někoho nevinného a on mu odpověděl, že nemá strach, ani když zabije někoho navíc. Viz *Šarh Nahdž al-balágha*, sv. 4, s. 73. Mu‘ávíja mu nabídl 100000 dirhamů za to, že bude tradovat, že koránský verš: „A mezi lidmi jest i takový, jehož řeči o životě pozemském se ti líbí,“ byl seslán o Alím b. Abí Tálib, viz Korán 2:204, a koránský verš „Mezi lidmi jet i takový, jenž prodá i sebe sama v úsilí dosáhnout zalíbení Božího.“ o Ibn Muldžhimovi, viz Korán 2:207. Samuraj přijal od Mu‘ávíji čtyřikrát vyšší částku, aby zfalšoval tuto tradici.

¹⁰⁵ Zřídka se vyskytuje tradice, jež by nabádala k poslušnosti vůči vládci. Tyto tradice jsou dílem skupin, jejichž cílem bylo navodit atmosféru klidu vzhledem k utlačovatelům. Tyto tradice jsou z hlediska řetězce tradentů slabé a neadekvátní. Pro objasnění uvádíme dvě nejtypičtější tradice tohoto typu:

„Prorok pravil podle Džamá‘a, podle Abú’l-Mufassal, podle Džá‘fara ibn Muhammad ibn Džá‘far, podle ‘Alího ibn al-Hasan ibn ‘Alí ibn ‘Umar ibn ‘Alí ibn al-Hasan, podle Husajna ibn Zajd ibn ‘Alí ibn Džá‘far ibn Muhammad, podle jeho synů: Vládce je Božím stínem na zemi, každý utlačovaný se k němu uchyluje. Pokud jedná spravedlivě, dostane se mu odměny a je na lidu, zdali se mu odvděčí. Počíná-li si jako tyran, nese si s sebou hřích a lidé musí mít trpělivost do té doby, dokud se nedostaví Boží příkaz.“ Viz *Bihár al-anwár*, sv. 72, s. 354.

„Posel Boží pravil podle Muhammada ibn ‘Alí ibn Baššár, podle ‘Alího ibn Ibráhím al-Qattán, podle Muhammada ibn ‘Abdulláh al-Hadramí, podle Ahmada ibn Bakr, podle Muhammada ibn Musab, podle Hammáda ibn Salama, podle Thábita, podle Unse: Poslušnost vůči vládci je povinnost a ten, kdo přestal poslouchat vládce, tak přestal poslouchat Boha a vstoupil do toho, co je Bohem

vážnost, vyzývajícímu k povstání proti vladařům a velebícímu Mojžíše za to, že povstal proti vladařům.¹⁰⁶ Nadto Vznešený Korán obsahuje mnoho tradic o boji s tyrany a s těmi, kdo útočili na víru.¹⁰⁷ Lenoši toto ignorovali, předložili tyto dvě slabé tradice, jež mohou být podvrženy přísluhovači vladařů, a prezentovali je za věrohodné, aby se podřídili vladařům! Kdyby patřili mezi znalce tradic a víry, řídili by se podle mnoha tradic, jež nabádají proti tyranům. A kdyby snad patřili mezi znalce tradic, tak potom jsou nespravedliví. A vzhledem k tomu, že jsou nespravedliví a hříšní, nevěnují pozornost Koránu a všem tradicím a upínají se na dvě slabé tradice! Je to jejich břicho, které se zaměřilo na tyto dvě slabé tradice, nikoliv věda! Je to břicho a touha po postavení, kdo z člověka činí dvořana, nikoliv tradice.

V každém případě úkolem spravedlivých *faqíhů* je šířit islámské vědy a zákony. Oni musí rozlišit skutečné zákony od nepravých a tradice, jež vyřkli imámové v době *taqíji*. Vždyť víme, že naši imámové žili občas v takových podmínkách, že nemohli říkat svůj skutečný názor, byli podřízeni tyranským vládcům, museli provozovat princip *taqíji* a žít ve strachu. (Ovšemže měli strach o náboženství, nikoliv o sebe). Kdyby v oněch dobách neprovozovali princip *taqíji*, tyranští vládci by vykořenili náboženství.

Nemůže být sebemenších pochyb o tom, že se vznešená tradice vztahuje na *velájat-e faqíh*, neboť chalífát znamená nástupnictví prorocství ve všech směrech a výrok „Bože, slituj se nad Mými nástupci.“ neznámá o nic méně než „*‘Alí je Můj nástupce.*“ Význam nástupnictví v obou případech je identický. Výrok „Ti, kteří přijdou po Mně a budou předávat Moji tradici.“ vyjadřuje jmenování nástupců (*chalífa*), nevysvětluje význam chalífátu, neboť v době raného islámu nebyl význam slova chalífátu (nástupnictví) ničím

zakázáno. A Bůh praví: Nevrhujte sebe vlastní rukou do záhuby.“ Viz *Bihár al-anwár*, sv. 72, s. 368.

Pokud jde o tradenty z první tradice, Abú ‘l-Mufasssal je slabý a ‘Alí ibn al-Hasan a Husajn ibn Zajd jsou nedůvěryhodní. Pokud jde o tradenty z druhé tradice, ‘Alí ibn Ibráhím, Muhammad ibn Mus‘ab, Muhammad ibn ‘Abdulláh, Ahmad ibn Bakr, Hammád ibn Salama, Thábit a Uns jsou nedůvěryhodní. Proti těmto tradicím je uvedeno ve spise *Bihár al-anwár* velmi mnoho tradic, jež těmto dvěma zmíněným odporují. Viz sv. 72, ss. 335 – 385, kap. 81 – 86.

¹⁰⁶ Viz *Korán*, 7:103 a dále, 10:75-85, 20:23-24, 23:45-47, 79:17.

¹⁰⁷ *Wasá’il aš-š‘a*, sv. 11, *Kitáb al-džihád*, kap. *Abwáb džihád al-‘adw*, kap. 1, 5, 26, 46, 47, *Kitáb al-amr bi’l-ma‘rúf wa’n-nahj min al-munkar*, kap. *Abwáb al-amr wa’n-nahj wa má junásibuhá*, kap. 1,3,8.

neznámým, aby si vyžadoval výklad. Tazatel se neptal na význam chalífátu, ale chtěl, aby byli jmenováni následovníci a tak se i stalo. Je s podivem, že nikdo nepochopil výrok „*‘Alí je Můj nástupce nebo imámové jsou Moji nástupci;*“ to se bralo jako důkaz pro chalífát a vládu imámů, ale pokud jde o výrok „*Bože, slituj se nad Mými nástupci,*“ nikdo ho nechápe konkrétně. A to poukazuje na skutečnost, že se myslelo, že nástupnictví Posla Božího je vymezeno zvláštní hranicí nebo že se týká zvláštních osob a protože každý z imámů je nástupcem, není možné, aby se po imámech duchovní, správci a vládci stali nástupci. Islám musí být bez vůdce a islámské zákony musí pozbýt platnosti! Islámská území mají být vydána nepřátelům na pospas! To vše vyvolá tolik odchylek, s nimiž islám nemá nic společného.

„‘Alí ibn Abí Hamza říká podle Muhammada ibn Jahjá, podle Ahmada ibn Muhammad, podle Ibn Mahbúba, že slyšel Abú’l–Hasana Músu ibn Džá‘far, jak říká: Když zemře věřící, pláčou nad ním andělé a spolu s nimi kusy země, na které uctíval Boha a nebeské brány, do nichž vstoupil svými skutky, a vytvoří se trhlina v islámu, kterou nelze ničím zacelit, neboť věřící faqíhové jsou tvrzemi islámu tak, jako jsou medínské hradby pro Medínu.“¹⁰⁸

O textu této tradice

V téže kapitole z knihy *Káfí* je jiná tradice, v níž namísto „*Když zemře věřící*“ je věta „*Když zemře věřící faqíh.*“¹⁰⁹ Tradice, kterou jsme citovali nejdříve, neobsahuje slovo *faqíh*, ale z jejího zakončení, v němž se mluví „*Neboť věřící faqíhové,*“ vyplývá, že z první části tradice vypadlo slovo *faqíh*. Je třeba se pozorně zaměřit na část, v níž je užito slov „*trhlina v islámu, tvrz apod.,*“ což dokazuje, že celá řeč se vztahuje na *faqíhy*.

¹⁰⁸ *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 47, *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Báb fiqh al-‘ulamá*, *hadíth* 3.

¹⁰⁹ *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 46, *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Báb fiqh al-‘ulamá*, *hadíth* 2.

O koncepci tradice

Vzhledem k tomu, že se praví: „*Věřící jsou tvrzemi islámu*,“ znamená to, že ve skutečnosti jim imám nařizuje, aby byli strážci a aby hájili islámská dogmata, zákony a předpisy. Je zjevné, že tento příkaz imáma nemá v žádném případě povahu zdvořilosti. Není to jako zdvořilosti, jež jsou rozšířeny mezi námi. Například vy mě titulujete velebnosti a já vás tituluji velebnosti nebo když na zadní stranu obálky napíšete Jeho vznešenost důkaz islámu (*hudždžat al-islám, hodždžatoleslám*). Může se *faqíh*, který sedí doma, nezaujímat žádné stanovisko, nehájí islámské zákony, nepropaguje islámské zásady, nestará se o sociální záležitosti muslimů a nezajímá se o záležitosti muslimů nazývat tvrzí islámu? Je strážcem islámu? Jestliže předseda státu řekne důstojníkovi či veliteli, aby šel hájit nějakou oblast a stal se jejím ochráncem, opravňuje ho to k tomu, že půjde domů a bude spát, dokud nepřijde nepřítel a nezničí tamtu oblast, nebo je povinen bránit tuto oblast všemi prostředky? Když řeknete, že střežíte některá islámská nařízení, zeptám se vás, zdali praktikujete islámské trestní právo? Pokud tomu tak není, vznikne trhлина. V době, když jste měli za úkol strážit, poškodila se část zdi. Chráníte hranice muslimů a územní celistvost islámské vlasti? Nikoliv, pouze prosíme Boha. Další část zdi se poškodila. Zasazujete se o práva chudých proti bohatým? Vždyť je vaší islámskou povinností brát (=nespravedlivě nabytý majetek) a dávat druhým. Nikoliv, to se na nás nevztahuje. Dá-li Bůh, přijdou jiní a budou tak činit! Opět se další část zdi poškodila. Chováte se jako šáh sultán Hosejn¹¹⁰ v Esfahánu! Co je to za tvrz, v níž se pán – tvrz islámu - mačká v každém rohu, který zmíníme! Spočívá v tom význam tvrze?

Když říkají, že „*Faqíhové jsou tvrzemi islámu*.“ znamená to, že jsou povinováni ochraňovat islám a usilovat o to, aby mohli být strážci islámu. Toto je nejdůležitější úkol a je to absolutní úkol, nikoli podmíněný.¹¹¹ Toto patří mezi záležitosti, za nimiž musejí

¹¹⁰ Je míněn Hosejn I., syn Solejmána I., neschopný safíjovský šáh. Na trůn usedl v roce 1694. Za jeho vlády Afghánec Mahmúd táhl na Esfahán. Šáh doufaje, že se Mahmúd stáhne z Esfahánu, mu odstoupil Farrochábád a Džulfu, ale Mahmúd zaútočil na Esfahán, dobyl ho a šáha Hosejna I. zavraždil.

¹¹¹ Není-li nějaká povinnost vzhledem k nějaké věci podmíněná, jedná se o absolutní povinnost, např. povinnost modlitby vzhledem k rituální očištění před modlitbou. Kdykoliv je nějaká povinnost podmíněná k nějaké věci, jedná se o podmíněnou

faqíhové jít, náboženská učiliště se musí tímto zabývat a vytvořit uskupení, prostředky a možnosti, aby mohla ochraňovat islám v pravém slova smyslu. Právě podle toho, jakými strážci islámu byli Prorok a imámové a jakým způsobem chránili víru, zákony a ustanovení islámu.

Dali jsme stranou všechny aspekty a z některých zákonů jsme udělali předmět diskusí. Mnohé islámské zákony se staly součástí nadpřirozených věd.¹¹² Islám se nám zcela odcizil. Zbylo po něm pouze jméno.¹¹³ Islámské trestní právo, jež je nejlepší trestní právo, co kdy lidstvo spatřilo, se zcela zapomnělo a zbylo z něho pouze jméno. Ze všech koránských veršů, pojednávajících o trestním právu, zbylo pouze jejich čtení a my čteme: „*Cizoložníci a cizoložníka zbičujte, každého z nich sto ranami,*“¹¹⁴ ale nečiníme tak. Pouze musíme číst, abychom se zlepšili ve čtení a lépe vyslovovali! Jaká je ale společenská skutečnost a v jakém stavu se nachází islámská společnost, jak je se rozšířila prostituce a prohnílost; cožpak se nás netýká, že vlády podporují cizoložníky! Pouze nám stačí vědět, jaký trest je vyměřen pro cizoložníci a cizoložníka, ale nestaráme se o to, kdo má vykonávat trest!

Ptám se, zdali Prorok takto jednal? Recitoval Korán a pak ho odložil stranou? Nestaral se o to, je-li naplňováno trestní právo? Nástupci Proroka se chovali tak, že problémy přenesli na lid a pak řekli, že s ním nemají co dočinění, nebo naopak, stanovili hranice trestů, bičovali, kamenovali, odsuzovali k doživotnímu vězení, posílali do vyhnanství? Pohleďte na kapitulu *hudúd* a *diját* a uvidíte, že to vše vychází z islámu a islám je tady kvůli tomu. Islám přišel, aby dal společnosti řád. Imám má vědění, aby řídil tyto záležitosti.

Jsme povinni ochraňovat islám. To je důležitá povinnost, dokonce důležitější než modlitba a půst. To je taková povinnost, pro

povinnost vzhledem k oné věci, např. povinnost pouti do Mekky vzhledem k finanční a zdravotní způsobilosti vykonat pouť do Mekky.

¹¹² Vědy využívající skrytých nadpřirozených a tajemných sil jako např. kouzelnictví, vyvolávání ducha zemřelého, vyvolávání džina.

¹¹³ Odkaz na řeč Proroka a knížete věřících: „*Přijde na moji muslimskou obec doba, kdy z Koránu zbude pouze jméno, kdy z islámu zbude pouze jméno.*“ Viz *Bihár al-anwár*, sv. 2, s. 109, *Kitáb al-‘ilm*, kap. 15, *hadíth* 14; *Nahdž al-balágha*, (*Hikmat*), s. 361.

¹¹⁴ *Korán*, 24:2.

jejíž naplnění má být prolito mnoho krve. Naše krev není vznešenější než krev, kterou prolil imám Husajn za islám.

Musíme pochopit tento smysl a vyučovat ho ostatním. Vy jste následníci islámu, když lidu vyučujete islám. A neříkejte: „Zanech toho, dokud se nevrátí skrytý imám.“ Vy se nevěnujete modlitbě do doby, než se vrátí skrytý imám? Uchování islámu je větší povinnost než modlitba. Nemějte logiku místodržícího Chomejnu, který říkal: „Musí se rozšířit hříchy, aby se skrytý imám mohl vrátit! Pokud se hříchy nerozšíří, Jeho svatost se nevrátí!“ Nesed'te jenom zabráni do rozprav, nýbrž studujte další islámské předpisy, rozšiřujte pravdy, pište brožury a vydávejte je. Určitě to bude mít dopad. Vím to z vlastní zkušenosti.

„Abú ‘Abdulláha podle ‘Alího, podle jeho otce, podle an-Naufalího, podle as-Sakúního řekl: Posel Boží pravil: Faqíhové jsou důvěrníci proroků, dokud nevstoupí do materiálního světa. Říká se: Posle Boží, co znamená jejich vstup do světa? Odpověděl: Následování moci vládce. A jestliže tak učiní, mějte se před nimi na pozoru a strachujte se o svoji víru.“¹¹⁵

Studium této tradice si vyžaduje mnoho času. My budeme hovořit pouze o větě „*Faqíhové jsou důvěrníci proroků*,“ neboť ta se vztahuje k *velájat-e faqíh*. Nejprve je třeba vidět, jaké úkoly a pravomoci mají proroci, aby bylo jasné, jaké úkoly mají jejich důvěrníci – *faqíhové*.

Cíl misí a úkoly proroků

Jak velí rozum a potřeba náboženství, cíl mise a práce proroků nespočívá v tom, aby vykládali předpisy a zákony. Není tomu tak, že například zákony a předpisy byly Prorokovi zjeveny, aby je Jeho

¹¹⁵ *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 58, *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Báb al-musta’kil bi-‘ilmihi wa’l-mabáhi bihi*, *hadíth* 5. Patří mezi tradice, jež Naráqí uvedl a Núrí ji ve spise *Mustadrak al-Wasá’il*, kap. *Má jaktasibu bihi*, kap. 38, *hadíth* 85 zmínil podle knihy *Ketáb-e naváder-e rávandí* se správným *isnádem* až k sedmému imámovi. Rovněž je tato tradice uvedena ve spise *Kitáb da‘á’im al-islám s isnádem* k šestému imámovi, kap. *Abwáb sífát al-qádí*, kap. 11, *hadíth* 5. V knize *Al-káfí*, sv. 1, s. 39 je tato tradice trádována následovně: „Podle Abú ‘Abdulláha, pravil „Učenci jsou důvěrníci a strážci tvrží a proroci páni.““

svatost a kníže věřících a ostatní imámové hlásali, protože je Bůh pověřil, aby zákony a předpisy předávali lidu bez zrady, a oni pak tento úkol přenesli na *faqíhy* s tím, že *faqíhové* tyto zákony, jež Jeho svatost kníže věřících a ostatní imámové získali od proroků, předali bez zrady lidu. Význam věty „*Faqíhové jsou důvěrníci proroků.*“ je ten, že *faqíhové* jsou spolehliví v předávání zákonů. Po pravdě řečeno, nejdůležitější úkol proroků tkví v nastolení spravedlivého společenského zřízení skrze uplatňování zákonů a předpisů, což je samozřejmě spojeno s výkladem předpisů, šíření učení a Božích dogmat. Tento význam je ozřejměn v koránském verši: „*A vyslali jsme již posly s důkazy jasnými a seslali jsme s nimi Písmo a váhu, aby lidé jednali poctivě.*“¹¹⁶ Všeobecně cílem misí je zorganizovat lidi na základě spravedlivých společenských vztahů a zaručit jejich důstojnost. A to lze docílit zformováním vlády a realizací zákonů. Buď bude prorok úspěšný při zformování vlády jako Prorok Muhammad, nebo po něm jeho stoupenci vytvoří vládu a nastolí spravedlivé společenské zřízení. Všemohoucí Bůh praví o *chumsu*: „*A vězte, že zmocníte-li se jakékoliv kořisti, náleží z ní jedna pětina Bohu a poslu, příbuzným*“¹¹⁷ nebo o *zakátu*: „*Ber ze jmění jejich almužnu*“¹¹⁸ nebo ohledně pozemkové daně (*charádž*) nám dává příkaz. Po pravdě řečeno, Prorok nemá pouze za úkol vysvětlovat lidu předpisy, nýbrž i je povinen je realizovat. Právě tak, jak je musí rozšiřovat mezi lidmi, je povinen je naplňovat: vybírat daně jako *chums*, *zakát* a *charádž* a použít je pro blaho muslimů, šířit spravedlnost mezi národy a lidmi, provádět *hudúd*, chránit hranice a nezávislost země a nedopustit, aby někdo mrhal daněmi islámských států.

To, že Bůh stanovil Proroka vůdcem a nařídil, aby ho poslouchali: „*Poslouchejte Boha a poslouchejte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu*“¹¹⁹ neznamená, že když nám Prorok vyloží nějakou otázku, přijmeme ji a budeme se podle toho chovat. Řídit se podle předpisů je výrazem poslušnosti vůči Bohu. Veškeré skutky, související či nesouvisející se službou Bohu a vztahující se k zákonům jsou výrazem poslušnosti vůči Bohu. Následovat Proroka neznamená řídit se pouze zákony, ale je zde něco dalšího. Samozřejmě, že

¹¹⁶ Korán, 57:25.

¹¹⁷ Korán, 8:41.

¹¹⁸ Korán, 9:105.

¹¹⁹ Korán, 4:59.

poslušnost vůči Prorokovi je jedním z výrazů poslušnosti vůči Bohu, neboť Bůh přikázal, abychom poslouchali Jeho Proroka. Kdyby Prorok – jsa vůdcem islámské společnosti – přikázal a řekl, že všichni musejí jít do boje s vojskem Usámy,¹²⁰ nikomu nepřísluší právo odporovat.¹²¹ To není Boží příkaz, nýbrž příkaz Proroka. Bůh v souladu s blahem lidu předal vládu Jeho svátosti Proroku a Prorok se rovněž stará o válečné přípravy a mobilizaci vojska, jmenuje nebo odvolává místodržící a soudce.

Faqíhové při realizaci zákonů, vedení vojska, správě společnosti a soudnictví jsou důvěrníci proroků

Skutečnost, že „*Faqíhové jsou důvěrníci proroků*,“ znamená, že spravedliví *faqíhové* jsou povinováni a pověřeni převzít veškeré záležitosti jsoucí v kompetenci proroků. Ačkoliv spravedlnost přímo nesouvisí s důvěrou a je možné, že někdo je důvěryhodný ve finančních záležitostech, ale zároveň není spravedlivý. Avšak význam *důvěrníci proroků* se vztahuje na ty, kteří neodporují žádnému příkazu a jsou čistí a nevinní tak, jak se praví ve zmíněné tradici: „*Dokud nevstoupí do světa*,“ což znamená, dokud nevstoupí do bahna světa. Jestliže tedy nějaký *faqíh* myslí na shromažďování světového majetku, není spravedlivý a nemůže být důvěrníkem Proroka a vykonavatelem islámských zákonů. Pouze spravedliví *faqíhové* mohou naplňovat islámské zákony, konsolidovat je, provádět *hudúd* a *qisás* a chránit územní celistvost muslimské vlasti. Zkrátka realizace všech zákonů spjatých s vládou je úkolem *faqíhů*: od vybírání *chumsu*, *zakátu*, *džizji* a *charádže* a využití těchto prostředků pro blaho muslimů až po provádění *hudúd* a *qisás*, musí být pod přímým dohledem vládcy; ani zástupce zavražděného si nemůže počínat bez dozoru, ochrana hranic, uspořádání měst – všechno a všechno.

Právě tak, jak Prorok byl pověřen výkonem islámských zákonů a předpisů a Bůh ho jmenoval vládcem muslimů a nařídil jim, aby ho

¹²⁰ Usáma ibn Zajd ibn Háritha – narodil se rodičům, kteří byli původně otroci. Prorok Muhammad je propustil z otroctví (*‘itq*). Prorok v poslední rok Svého života jmenoval Usámu, který v té době měl sotva 20 let, velitelem muslimského vojska a vyslal ho do Sýrie a Palestiny.

¹²¹ Odkaz na řeč Proroka Muhammada k vojsku vedeným Usámou před vysláním do Sýrie: „*Vybavte vojsko Usámy a Bůh ať prokleje toho, kdo se tomuto vojsku postaví na odpor.*“ Viz *Al-milal wa’n-nihal*, s. 14.

poslouchali, musejí být spravedliví *faqíhové* vládci, vykonávat předpisy a ustavit islámské společenské zřízení.

Vláda podle zákona

Vzhledem k tomu, že islámská vláda je vládou zákona, musejí ji vykonávat znalci zákona a jim nadřazení, tzn. *faqíhové*. To jsou ti, kteří dbají na veškeré výkonné a správní záležitosti a organizují zemi. *Faqíhové* jsou spolehliví při výkonu Božích příkazů. Jsou spolehliví při vybírání daní, ochraně hranic a realizaci *hudúd*. Nesmějí dopustit, aby islámské zákony byly zanedbávány či nepřesně dodržovány. Pokud chce *faqíh* vykonat rozsudek nad cizoložníkem, musí učinit tak, jak je určeno, a sice nechat ho veřejně bičovat stovkou ran. Nesmí přidat ani o jednu ránu bičem navíc, ani mu nesmí nadávat, dát mu pohlavek nebo jednoho dne ho nechat uvrhnout do vězení. Stejně tak při vybírání daní musí postupovat podle islámských kritérií, tzn. podle islámského zákona. Nemá právo vybrat o jeden šáhí¹²² navíc. Nesmí dopustit, aby ve státní pokladně zavládly nepořádky a žádný šáhí nesmí být promrhán. Jestliže se nějaký *faqíh* chová v rozporu s islámskými kritérii – Bože chraň, je spácháno zlo a on je odstaven ze svého úřadu, neboť již není důvěryhodný.

Vládce je ve skutečnosti zákon. Všichni chrání islámské zákony. Lidé a muslimové jsou svobodní v rámci náboženských předpisů, tzn., pokud se chovají podle náboženských předpisů. Nikdo nemá právo říci tady se posad' nebo tam jdi. O tyto záležitosti se nejedná. Lidé jsou svobodní a taková je vláda islámské spravedlnosti. Není to jako vlády, které vzaly lidem bezpečí. Každý se ve svém domě třese očekávaje neštěstí. Tak tomu bylo za vlády Mu'ávíji a jemu podobným. Vzali lidem jistotu a nikdo se necítil bezpečně. Zabíjeli na základě podezření či pomluvy, posílali do vyhnanství a zavírali do vězení a to na dlouhou dobu. A to všechno proto, že vláda nebyla islámská. Kdykoliv se ustaví islámská vláda, všichni ve stínu zákona žijí v úplné jistotě a žádný vládce nemá právo jednat v rozporu s posvátnými islámskými zákony a předpisy.

Pojmem *důvěrník* se míní, že *faqíhové* uplatňují důvěryhodně veškeré předpisy stanovené islámem, nikoliv že by pouze hovořili o těchto záležitostech. Že by se snad imám zabýval pouze těmito

¹²² Původně nejnižší jednotka íránské měny odpovídající dvacetině rijálu.

otázkami? Že by snad pouze vykládal zákony? Že by se proroci zabývali pouze těmito otázkami, aby *faqíhové* byli v těchto záležitostech jejich důvěrníky? Ovšemže rozpravy o těchto záležitostech a výklad zákonů patří rovněž mezi úkoly *faqíhů*, ale pro islám je zákon prostředek, tedy nástroj k realizaci spravedlnosti ve společnosti, prostředek k mravní a morální reformě a výchově člověka. Zákon slouží k výkonu a ustavení spravedlivého společenského zřízení ve smyslu vychovat spravedlivého člověka. Důležitým úkolem proroků bylo provádění zákonů, dohled a výkon moci.

Četl jsem tradici od imáma Rezy, z níž všeobecně vyplývá, že lid potřebuje imáma jako předvoj, ochránce a důvěrníka. V této tradici rovněž praví, že *faqíhové* jsou důvěrníci proroků. Z těchto výroků vyplývá, že *faqíhové* musejí být vůdci národa, aby nedopustili zánik islámu a nedbání jeho příkazů. A vzhledem k tomu, že spravedliví *faqíhové* nevládli v islámských zemích a jejich moc se neustavila, je islám na ústupu a jeho příkazy nejsou naplňovány. Tím se potvrzuje výrok imáma Rezy. Všichni se ze zkušenosti utvrdili o jeho výroku.

Nezastaral v dnešní době islám? Ted', když se v islámských zemích nepraktikují islámské zákony, neprovádí se *hudúd*, nechrání se islámské zákony, islámské zřízení bylo rozvráceno, rozmohla se anarchie a nevázanost, tak islám neustupuje do pozadí? Že by snad islám byl určen pouze k tomu, aby se o něm psalo v knihách? Například aby se o něm psalo ve spise *Káfí* a pak se tento spis odložil stranou? Nejsou-li praktikovány islámské zákony, neprovádí-li se *hudúd*, nedostane-li se zloději trestu, jaký mu náleží, nejsou-li potrestáni lupiči, tyrani a defraudanti a my máme pouze zákon, ale neřídíme se podle něho, líbáme Korán a učíme se ho z paměti a o pátečních nocích recitujeme súru Já Sín, znamená to, že je islám chráněn?

Vzhledem k tomu, že mnozí z nás neuvažovali o tom, že islámský národ musí být spravován islámskou vládou, dospěly věci tak daleko, že v islámských zemích není zavedeno islámské zřízení, namísto islámských zákonů se praktikují tyranské a zkažené zákony, ba dokonce pánové duchovní považují islámské myšlenky za zastaralé a když rozmlouvají, říkají, že *faqíhové* jsou důvěrníci proroků, tzn., že jsou důvěryhodní ve výkladu náboženských záležitostí. Neslyšeli koránské verše a všechny tradice, jež poukazují na to, že v době skrytosti imáma vykonávají vládu duchovní. Interpretují to, že se jedná o rozpravu o náboženském zákonu. Je toto nějaká důvěryhodnost?

Není potřeba důvěrník, který nedopustí, aby se nepraktikovaly islámské zákony a aby zločinci zůstali nepotrestáni? Není potřeba důvěrník, který nedopustí, aby v daních a příjmech země zavládla anarchie a zpronevěra a nevhodně se plýtvalo s těmito příjmy? Je zjevné, že důvěrník je nezbytný. *Faqíhové* jsou povinováni důvěryhodností. V tomto případě budou považováni za důvěryhodné a spravedlivé.

Komu přísluší soudit

„Abú ‘Abdulláh praví podle Muhammada ibn Jahjá, podle Muhammada ibn Ahmad, podle Ja‘qúba ibn Jazíd, podle Jahjá ibn Mubáarak, podle ‘Abdulláha ibn Džibla, podle Abú Džumajla, podle Isháqa ibn ‘Ammár: Kníže věřících pravil Šurajhovi: Ó Šurajhu! Seděl jsi na místě, na němž neseděl nikdo jiný kromě Proroka nebo pomocníka Proroka nebo tyрана.“¹²³

Šurajh, nejsa ani Prorok, ani pomocník Proroka, nýbrž tyran, si sedl na místo soudce. Šurajh¹²⁴ zastával po 50 – 60 let funkci soudce v Kúfě a patřil mezi duchovní, kteří velmi mluvili ve prospěch vlády Mu‘ávíji, vydávali nábožensko-právní výnosy (*fatva*) a stavěli se proti zásadám islámského státu. Také kníže věřících ho nebyl schopen po dobu své vlády sesadit. Chátra tomu zabránila s odůvodněním, že byl do úřadu jmenován ‘Umarem a ‘Uthmánem a není možné se stavět proti jejich vůli. Takto ho vnutili proti spravedlivé vládě Jeho svatosti, i když Jeho svatost nepovolovala soudit v rozporu se zákonem.“

Soudit přísluší spravedlivému faqíhovi

Z tradice vyplývá, že soudit je oprávněn Prorok nebo Jeho pomocník. Není rozdíl v tom, že soudit přísluší spravedlivým *faqíhům*, kteří byli ustanoveni imámy. Oproti tomu ve věci výkonu vlády (*velájat*)¹²⁵ panují rozličné názory. Někteří - jako zesnulý Naráqí¹²⁶ a z

¹²³ *Wasá’il aš-š‘a*, sv. 18, ss. 6 – 7, *Kitáb al-qadá’*, kap. 3, *hadíth* 2.

¹²⁴ Abú Umajja Šurajh ibn Hárith al-Kindí pocházel z Jemenu a narodil se před vznikem islámu. V době ‘Umara, ‘Uthmána, knížete věřících a Mu‘ávíji zastával funkci soudce v Kúfě. Říká se, že se spojil s Ibn Zijádem a vyzýval lidi k boji proti imámu Husajnovi v roce 681 (*‘ašúrá*).

¹²⁵ Pojmem *velájat* se míní právo vlády, tzn. vlády nad životy a majetkem.

novodobých duchovních zesnulý Ná'íní¹²⁷ – přisuzují *faqíhovi* veškeré úřady a hodnosti, jež přísluší imámovi,¹²⁸ zatímco jiní jsou jiného mínění. Pokud jde o otázku, že soudit přísluší spravedlivým *faqíhům*, není zde žádný názorový rozpor a jedná se v podstatě o samozřejmost.

Vzhledem k tomu, že *faqíhové* nejsou nadáni proroctvím a rovněž není sporu, že nejsou zlí, musíme důsledně konstatovat, že jsou pomocníci, tzn. nástupci Proroka Muhammada. Za pomocníka Proroka se ale často považují nejbližší, bezprostřední pomocníci, i když se o tom tradice vůbec nezmiňuje. Ve skutečnosti se pojem pomocník Proroka rozšiřuje a začleňuje též *faqíhy*. Samozřejmě, že bezprostředním pomocníkem Proroka je kníže věřících, po něm imámové, jimž byla předána správa záležitostí lidí. Nelze se domnívat, že moc a soudnictví bylo pro imámy vyznamenáním. Důležité je pouze to, aby imámové mohli vytvořit spravedlivou vládu a nastolit mezi lidem sociální spravedlnost. Duchovní postavení imámů, jež převyšuje lidské chápání, není spjato se jmenováním do funkce. Kdyby Prorok Muhammad neustavil svým pomocníkem knížete věřících, bylo by zachováno jeho duchovní postavení. Úřad nedává člověku duchovní postavení, ale duchovní postavení činí z člověka vhodného jedince k výkonu vlády a zastávání společenských funkcí.

V každém případě z tradice vyplývá, že *faqíhové* jsou druzi Proroka Muhammada po linii imámů a záležitosti, které byly předány imámům od Proroka platí i pro ně a musejí plnit veškeré úkoly Posla Božího tak, jak to činil kníže věřících.

¹²⁶ Ahmad ibn Muhammad ibn Mahdí ibn Dharr an-Naráqí – právník, tradent, matematik, učenec, asketa. Jeho učitelé byli jeho otec Mollá Muhammad Mahdí an-Naráqí) a dále Sajjid Mahdí Bahr al-^ulúm a Šejch Dža^ufar Kášif al-Ghitá'. On sám byl učitelem šejcha Ansárího a Sejjeda Muhammada Šafí'a Džáblúqího. Z jeho tvorby jsou nejvýznamnější tato díla: *Mí^urádž as-sa^uádat*, *Miftáh al-ahkám*, *Awá'id al-ajjám*, *Minhádž al-wusúl ilá ilm al-usúl*, *Mustanad aš-ší'a*, *Díván-e še^ur-e fársí*.

¹²⁷ Mírzá Husajn (Muhammad Husajn) ibn Abd ar-Rahím Ná'íní Nadžafí – významný ší'itský právník, stoupenec směru *usúlí*, učenec a mudžtahid. Studia započal v Ná'ínu a Esfahánu a dokončil v Sámarrá. Po vyhlášení Ústavy v Íránu sepsal knihu *Tanzíh al-milla wa tanbíh al-umma*. Po smrti Šejcha Muhammada Taqího Šírázího, žáka Áchunda Chorásáního přešlo vedení ší'itů (*mardžá*) na Ná'íního a Sajjida Abú'l-Hasana Esfaháního. Z jeho tvorby: *Resále dar lebás-e maškúk*, *Resále dar ahkám-e chelal-e namáz*, *Resále dar nafj-e zarar*, *Haváší bar orvato'l-vothká*.

¹²⁸ *Awá'id al-ajjám*, ss. 187 – 188, sv. 2, ss. 325 – 327.

Jiná tradice, jež potvrzuje dané téma a je průkaznější než první tradice, je tradována Kolejním a patří mezi slabé tradice.¹²⁹ Avšak Sadúq ji převzal od Sulajmána ibn Chálid¹³⁰ a v tomto případě je správná a důvěryhodná.¹³¹

*„Abú ‘Abdulláh řekl podle několika druhů Proroka, podle Sahla ibn Zijád, podle Muhammada ibn ‘Ísá, podle Abú ‘Abdulláha al-Mu‘min, podle Ibn Muskán, podle Sulajmána ibn Chálid: Vystříhejte se souzení, neboť souzení patří imámovi, který je znalý souzení a spravedlivý vůči muslimům. Toto přísluší Prorokovi nebo pomocníku Proroka.“*¹³²

Všimněte si, že ten, kdo chce vládnout (soudit), musí být nejprve imám. Zde se má na mysli všeobecný význam pojmu imám, tzn. hlava a vůdce, nikoliv není míněn speciální význam. V tomto smyslu je Prorok také považován za imáma. Jestliže by byl míněn speciální význam slova imám, byl by dodatek znalý a spravedlivý nadbytečný.

Za druhé má být znalý souzení. Jestliže je imám, ale není znalý souzení, tedy nezná islámské zákony a soudní postupy, nemá právo soudit.

Za třetí musí být spravedlivý.

Z toho vyplývá, že souzení je určeno tomu, kdo splňuje tyto tři podmínky, tedy musí být vůdce, znalý a spravedlivý. Dále se v tradici uvádí, že tyto podmínky nesplňuje nikdo kromě Proroka a pomocníka Proroka.

Dříve jsem se zmínil, že úřad spravedlivého soudce je určen spravedlivému *faqíhovi*. Tato otázka je nutnou součástí islámského práva, o kterém není pochyb. Teď se musíme dozvědět, zdali v náboženském právu se vyskytují podmínky k souzení. Je zřejmé, že je míněn spravedlivý *faqíh* a ne jakýkoliv *faqíh*. *Faqíh* je přirozeně

¹²⁹ Tuto tradici tradoval také Kolejní s odlišným *isnádem*, a tudíž se jedná o slabou tradici.

¹³⁰ Sulajmán ibn Chálid ibn Dahqán ibn Náfila – recitátor Koránu, právník a tradent. Důvěrník pátého a šestého imáma.

¹³¹ Správná tradice je označení tradice, v níž všichni tradenti jsou spravedliví a důvěryhodní.

¹³² *Wasá’il aš-š‘a*, sv. 18, s. 7, *Kitáb al-qadá’*, kap. 3, *hadíth* 3; *Man lá jahdaru al-faqíh*, sv. 3, s. 4, kap. *Abwáb al-qadája wa l-ahkám*, kap. 3, *hadíth* 1.

znalý souzení, neboť *faqíh* je titul člověka, který není znalý pouze islámských zákonů a soudních postupů, ale je i znalcem zásad, zákonů, pořádků a morálky, tzn. znalec víry v pravém slova smyslu. Je-li *faqíh* též spravedlivý, musí splňovat dvě podmínky. Další podmínka tkví v tom, že musí být *imám*, tedy vůdce. Zmínili jsme, že spravedlivý *faqíh* dle ustanovení *imáma* v sobě uchovává vůdcovské postavení pro souzení. Dále *imám* upřesňuje, že tyto podmínky nesplňuje nikdo kromě Proroka a pomocníka Proroka a protože *faqíhové* nejsou Prorokem, jsou tedy nástupci Proroka Muhammada a tím se rozumí, že *faqíhové* jsou pomocníky Proroka a v době skrytosti jsou *imámy* muslimů a vůdci národa. Musejí zastávat funkce soudců a kromě nich nemá nikdo jiný právo soudit.

Na koho se máme obracet ve společenských otázkách?

Třetí tradice vychází z rukopisu (*tauqí¹³³*),¹³³ na který se často odvolávalo a v této souvislosti si o něm něco řekneme.

Ve spise *Ikmál ad-dín wa itmám an-ni¹³⁴ma*,¹³⁴ je uvedena následující tradice:

„*Isháq ibn Ja¹³⁵qúb*¹³⁵ podle Muhammada ibn Muhammad ibn ¹³⁵Isám, podle Muhammada ibn Ja¹³⁵qúb napsal dopis *imámu* času, v němž se dotazuje na radu ohledně problému, který vyvstal a Muhammad ibn ¹³⁵Uthmān al-¹³⁵Umarí, zástupce *imáma* času, dopis doručil. *Imám* času odpověděl, že v případě vyskytnutí se skutečných událostí, obraťte se na tradenty našich tradic, neboť oni jsou mým důkazem pro vás tak, jako já jsem důkazem Božím. A co se týče

¹³³ Pojmem *tauqí¹³³* je míněno zapečetění dopisu. Tímto názvem byly označovány dopisy vládce a dále dopisy *imámů*, zvláště dopisy od 12. *imáma*, jež byly předávány ostatním jedním z jeho čtyř zástupců. Tyto dopisy se všeobecně označují jako *tauqí¹³³át*.

¹³⁴ *Ikmāl ad-dīn wa itmām an-ni¹³⁴ma* neboli *Kamāl ad-dīn wa tamām an-ni¹³⁴ma* patří mezi spisy Sadúqa a pojednává o otázkách souvisejících se skrytostí dvanáctého *imáma*.

¹³⁵ *Isháq ibn Ja¹³⁵qúb al-Kolejní* prohlásil, že skrze Muhammada ibn ¹³⁵Uthmān poslal dvanáctému *imámu* dopis se žádostí o objasnění několika otázek, na které mu bylo odpovězeno.

Muhammada ibn ʿUthmán al-ʿUmarího, on je mojí důvěrou a jeho dopis je mým dopisem.“¹³⁶

Pojmem „skutečné události,“ jež je zmíněn v tradici, se nemyslí praktické problémy a náboženské předpisy. Autor nemá v úmyslu dotazovat se na to, co si máme počít v případě, že se vyskytnou nové praktické problémy, neboť v šíitském islámu je zcela jasné a podložené četnými tradicemi, že při výskytu nových problémů je nezbytné se obrátit na *faqíhy* a jich se ptát.¹³⁷ V době imámů se lidé také obraceli na *faqíhy* a ptali se jich. Ten, kdo žil v době imáma času a byl ve spojení s jeho čtyřmi zástupci,¹³⁸ napsal mu dopis a obdržel od něho odpověď, musel přirozeně vědět, na koho se má obrátit s praktickými problémy.

Pojmem „skutečné události“ jsou míněny společenské události a potíže, jež se objevily v životě muslimů. Tazatel položil svůj dotaz všeobecně: „Jak si máme počínat v dnešní době při společenských událostech, když nemáme k vám přístup?“ Že by snad tímto dotazem mínil, na koho se máme obracet v případě výskytu těchto událostí? Připadá nám, že otázka je položena všeobecně a Její svatost na ni odpověděla, že v případě výskytu událostí a problému se máte obrátit na naše tradenty, tzn. *faqíhy*. Oni jsou Vaším svědectvím o mně a já jsem pro vás svědectvím o Bohu.

Co znamená svědectví o Bohu? Co tímto pojmem rozumíte? Znamená to, že samotná tradice je svědectvím? A když Zurára¹³⁹

¹³⁶ *Kamál ad-dín*, sv. 2, s. 484, kap. *At-tauqíʿát*, *hadíth* 4.

¹³⁷ Tradice o obracení se na *faqíhy* v případě výskytu nových problémů, viz tradice z *Wasáʿil aš-šíʿa*, pojednávající o otázkách obracení se na *faqíhy*.

¹³⁸ Čtyři zástupci je označení pro čtyři důvěrníky dvanáctého imáma, jejichž prostřednictvím měli šířené možnost komunikovat s imámem v době malé skrytosti. Jednalo se o následující osoby: 1. Abú ʿUmar ʿUthmán ibn Saʿíd ibn ʿAmr al-ʿUmarí, původně důvěrník desátého a jedenáctého imáma, který byl jedenáctým imámem Hasanem al-ʿAskarím představen zástupci imáma času. 2. Abú Džáʿfar Muhammad ibn ʿUthmán ibn Saʿíd, důvěrník jedenáctého imáma, syn ʿUthmána ibn Saíʿda, rovněž byl představen imámem Hasanem al-ʿAskarím zástupci dvanáctého imáma, 3. Abúʿl-Qásim Husajn ibn Rúh Noubachtí – třetí zástupce, kterého představil imámovi Muhammad ibn ʿUthmán za svého nástupce, 4. Abúʿl-Hasan ʿAlí ibn Muhammad as-Samarí byl představen Hasanem ibn Rúh.

¹³⁹ ʿAbd ar-Rabbihi ibn Aʿjan aš-Šajbání al-Kúfí neboli Zurára – důvěrník pátého a šestého imáma, významný tradent a právník. Těšil se velké vážnosti a zachovala se

předával tradici, tak je svědectvím? Když Jeho svatost imám času tradoval tradici od Proroka Muhammada, musí se to akceptovat a řídit se podle toho. Platí totéž o Zurárovi? Když se říká, že náboženský vůdce (*valí-je amr*) je svědectvím o Bohu, vztahuje se toto tvrzení i na praktické otázky *šarí'y*, tzn., že je povinen odpovídat na naše praktické otázky? Kdyby Prorok pravil, že po Něm přijde kníže věřících jako svědectví o Něm pro lid, chápete to tak, že po smrti Proroka bude všechno ochromeno a že kníže věřících se má pouze zabývat odpověďmi na praktické otázky? Že by snad důkaz o Bohu (*hudždžat al-láh*), tzn., že právě tak, jak je Prorok Muhammad důkazem a zdrojem pro všechny lid, byl ustanoven Bohem, aby se na Něho lidé obraceli ve všech záležitostech, jsou rovněž *faqíhové* zodpovědní za tyto záležitosti a jsou veřejným zdrojem lidu?

Důkaz o Bohu je ten, koho Bůh stanovil k vyřizování záležitostí a veškeré Jeho skutky, činy a výroky jsou svědectvím pro muslimy. Kdo mu bude odporovat, bude proti němu vznesen protest a bude s ním zúčtováno. Jestliže přikáže, abyste provedli *hudúd* tímto způsobem, válečnou kořist, náboženskou daň (*zakát*) a almužnu (*sadaqa*) požili pro ten či onen účel a vy mu budete odporovat, Bůh s vámi v den posledního soudu zúčtuje. Zeptá se, ustanovil jsem pro vás svědectví, proč tedy jste se obraceli na tyrany a soudní instituce tyranů? Bůh zúčtuje se všemi odpůrci knížete věřících, s těmi, kdo opustili pravou cestu, s těmi, kdo zastávali funkce v chalífátu – s Mu^ćávíjou, s umajjovskými a abbásovskými chalífy a všemi, kdo se řídili jejich nařízeními. Bude se ptát: proč jste se protiprávně ujali vlády nad muslimy? Proč jste si uzurpovali navzdory vaší nekompetentnosti úřad chalífy a vládu?

Bůh zúčtuje se všemi tyrany a každou vládou, která odporovala islámským kritériím. Bude se ptát: proč jste páchali příkoří? Proč jste mrhali majetkem muslimů? Proč jste konali oslavy ku příležitosti tisíciletí?¹⁴⁰ Proč jste mrhali majetkem lidu na oslavu korunovace a

tradice, vypovídající o tom, jakou vážnost k němu choval imám Dža^ćfar as-Sádiq. Je autorem knih *al-Istítá'a* a *al-Džabar*.

¹⁴⁰ Mohammad Rezá Pahlaví uspořádal na podzim roku 1971 v Persepoli (Tacht-e džamšíd) oslavu při příležitosti 2500 let trvání monarchie v Íránu. Této oslavy se zúčastnilo 20 králů a arabských emírů, 5 královen, 21 princů, 16 prezidentů, 3 ministerští předsedové, 4 náměstci prezidenta a dva ministři zahraničních věcí z 69 zemí světa. Na tuto týdenní oslavu vynaložil šáh 200000000 dolarů, zatímco oficiální tisk oznámil, že bylo vynaloženo pouze 133000000 túmánů. Pohoštění se odehrávalo

podobné slavnosti? Jestliže řekne, že vzhledem ke stávajícím poměrům nemohl konat spravedlnost nebo že se nemohl vzdát dvora, audienčního sálu a paláce nebo že korunovace¹⁴¹ měla světu předvést náš stát a naše úspěchy, dostane se mu odpovědi s poukazem na to, že kníže věřících byl také vládce. Vládl muslimům a rozsáhlé islámské zemi. Ty jsi se staral o čest islámu, muslimů a islámských zemí více než on? On vládl Iráku, Egyptu, Hidžázu a Íránu. Navzdory tomu byla sídlem jeho vlády mešita, soudní orgány byly zřízeny v jednom z koutů mešity, vojsko se připravovalo k nasazení do boje v mešitě, mešita byla výchozím bodem pro věřící, když táhli do boje. A viděli jste, jaký pokrok udělali a co všechno vykonali.¹⁴²

V dnešní době jsou muslimští *faqíhové* svědectvím pro lid právě tak, jako byl Prorok Muhammad svědectvím o Bohu a byly mu svěřeny veškeré záležitosti. S tím, kdo odporoval, bylo zúčtováno. *Faqíhové* jsou od imáma svědectvím pro lidi. Byly jim přenechány veškeré záležitosti muslimů; vládní záležitosti, chod záležitostí muslimů, vybírání a hospodaření s veřejnými příjmy a s tím, kdo se staví proti tomu, Bůh zúčtuje. Význam uvedené tradice je jasný,

ve 3 obrovských stanech a dále v 50 velkých stanech. Pro zajištění elektrického proudu byl natažen kabel z Tehránu do Šírázu o délce 6000 mil. Jídelníček se skládal z následujících chodů: křepelčí vejce s kaviárem, krabi, jehněčí kebab s houbami, pávi plnění husími játry. Jako desert byly podávány čerstvé maliny, dovezené z Francie s fíky a další druhy bobulí. Pro zabezpečení jídelníčku pozval šáh deset dní před zahájením oslav jednoho Francouze s doprovodem 159 šéfkuchařů a dalších pomocníků. Slavná pařížská restaurace Maxim poslala na tuto oslavu různé pokrmy a 25000 lahví svého speciálního vína. Ve dnech konání oslav bylo na místě přítomno 600 novinářů, fotoreportérů a filmařů z celého světa, kteří podali zprávy do celého světa (více než milión slov bylo řečeno o této slavnosti). Americká televizní stanice N.B.C. přenášela tuto oslavu přes satelit pro desítky miliónů Američanů. Viz Gholámrezá Nedžátí: *Táríh-e sijásí-je 25 sále-je írán*, sv. 1, ss. 348 – 351.

¹⁴¹ V roce 1957 uspořádal Mohammad Rezá Pahlaví oslavu, na niž vynaložil obrovské prostředky. Při oficiálním obřadu si nasadil na hlavu královskou korunu. Tato oslava trvala celý měsíc. Na tuto oslavu bylo spotřebováno 700 tun oceli, 300 kilometrů kabele, stovky tisíc žárovek a neonové zářivky. Korunu šáha a jeho manželky vyrobil slavný francouzský klenotník ze zlata a platiny a ozdobil drahokamy.

¹⁴² *Táríh-e tabarí*, sv. 3, 4; Ibn A'nam: *Al-futúh*; Šakíb Arslán: *Táríh-e fotúhát-e eslámí dar úrúpá*.

řetězec tradentů však není nesporný.¹⁴³ Není-li důkaz, lze to považovat za potvrzení předložených vývodů.

Několik veršů ze svatého Koránu

Jiná tradice, která potvrzuje naše pojetí, je *Maqbúla*¹⁴⁴ od ʿUmara ibn Hanzala. Vzhledem k tomu, že se tato tradice odvolává na svatý koránský verš, je třeba nejprve objasnit tento verš a verše jemu předcházející. Po pochopení významu tohoto verše se budeme zabývat tradicí. Utíkám se v ochranu Pána svého před satanem kamenovaným.

*„Bůh vám přikazuje, abyste vraceli svěřené majetky jejich vlastníkům. A když soudíte mezi lidmi, abyste soudili spravedlivě. Vždyť Bůh – a jak krásné je to, k čemu vás napomíná – vždyť Bůh slyšící je i jasnozřivý. Vy, kteří věříte, poslouchajte Boha a poslouchajte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu! A jste-li ve sporu o nějakou věc, předejte její rozhodnutí Bohu a poslu – jestliže věříte v Boha a den soudný. A to bude nejlepší a povede k nejkrásnějšímu výsledku.“*¹⁴⁵

Bůh přikázal, *„Abyste vraceli svěřené majetky jejich vlastníkům.“* Někteří zastávají názor, že *svěřenými majetky* se míní svěřený lidský majetek, tzn. vlastnictví lidí, a majetek svěřený Bohem, tzn. náboženské předpisy. *Vrácení svěřených Božích majetků* znamená uskutečňování islámských předpisů tak, jak je ve skutečnosti.¹⁴⁶ Jiná skupina je přesvědčena, že *svěřenými majetky* (*amánat*) je míněno vedení imámem (*imámat*).¹⁴⁷ V tradici je rovněž uvedeno, že tento verš se vztahuje na imámy.¹⁴⁸ Vznešený Bůh přikázal těm, kteří mají autoritu, tedy Proroku Muhammadovi a imámům, aby přenesli moc a

¹⁴³ Spor ohledně řetězce tradentů je kvůli Isháqu ibn Jaʿqúb, ovšem chybí důvěryhodné důkazy.

¹⁴⁴ *Maqbúla* je *hadíth*, jenž *faqíhové* a tradenti přijali a řídili se podle něho bez ohledu na správnost či nesprávnost řetězce tradentů.

¹⁴⁵ *Korán*, 4:58 – 59.

¹⁴⁶ *Madžmaʿ al-baján*; *Korán*, 4:54.

¹⁴⁷ *Madžmaʿ al-baján*; *Korán* 4:58.

¹⁴⁸ *Usúl al-káfí*, sv. 2, ss. 22 – 24, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Inna ʿl-imám ʿalajhi ʿs-salám jaʿrifu ʿl-imám al-ladhí jakúnu min baʿdahu*.

vedení (*imámat*) na své vlastníky, takže Prorok Muhammad předal vedení (*imámat*) knížeti věřících a jeho nástupcům a takto to pokračuje.

Verš dále pokračuje: „*A když soudíte mezi lidmi, abyste soudili spravedlivě.*“ Tento verš je určen pro správce záležitostí, nikoliv pro soudce. Soudce má za úkol soudit, v pravém slova smyslu není od toho, aby vládl. Soudce je na jednu stranu vládce a vynáší rozsudek; vynáší pouze soudní rozsudek, s jeho provedením nemá co dočinění. Ve státních útvarech během posledních staletí zastávají soudci jednu ze tří mocí. Dvě další moci přísluší ministerské radě (vykonavatelé) a parlamentu (plánovači a zákonodárci). V základě je soudnictví jedním z kořenů státu a jedním z úkolů státu. Z koránského verše „*A když soudíte*“ tedy usuzujeme, že se vztahuje na státní záležitosti a zahrnuje soudce a všechny vládce. Jestliže vycházíme z tvrzení, že veškeré náboženské záležitosti jsou tvořeny „Božími svěřenými majetky“ a tyto majetky musí být vráceny svým vlastníkům, jedním z nich je tedy i vláda. Podle koránského verše je třeba sladit veškeré vládní záležitosti se spravedlností, tzn. uspořádat je na podkladě islámských zákonů a předpisů. Soudce nesmí vydat protiprávní rozsudek, tzn., že nesmí vydat rozsudek vycházející z nelegitimního a neislámského zákona. Jeho soudní postupy a zákony, o něž opírá svůj rozsudek, nesmějí být neislámské (tedy nelegitimní). Plánovači, kteří předkládají v parlamentu například finanční projekty země, musejí stanovit pro zemědělce, obdělávající veřejné pozemky, spravedlivou pozemkovou daň a nesmí se stát, aby je zbídačovali a aby daňové zatížení nevyvolalo jejich likvidaci a zničení pozemků a zemědělství. Jestliže vykonavatelé chtějí naplnit rozsudek soudu a vykonat například *hudúd*, nesmějí překračovat zákon a dát o jednu ránu bičem navíc a nesmějí urážet. Kníže věřících nechal utnout dvěma zlodějům ruku, ale prokázal jim tolik soucitu a lásky, léčil je a přijal je, že se stali jeho chvalořečníky.¹⁴⁹ Jiný příklad. Když se jednou kníže věřících doslechl, že loupeživé vojsko Mu^ʿávíji sejmulo z nohy nevěřící ženy patřící k chráněncům (*ahl adh-dhimma*) řetízek, projevil tolik soucitu, že

¹⁴⁹ *Furúʿ al-káfi*, sv. 7, s. 264; *Kitáb al-hudúd*, kap. *Báb an-nawádir*, *hadíth* 22; *Wasáʿil aš-šíʿa*, sv. 18, s. 528; *Kitáb al-hudúd*, kap. *Abwáb hadd as-sirqa*, kap. 30, *hadíth* 1; *Bihár al-anwár*, sv. 40, s. 281; *Tárich amír al-muʿminín*, kap. 97, *hadíth* 44.

pronesl:¹⁵⁰ „*Jestliže někdo zemře následkem této události, není co mu vyčítat!*“, Přes všechno tento soucit ale občas tasil meč a vši silou rozmetal hanebníky. Toto je spravedlnost. Prorok Muhammad byl spravedlivý vládce. Když vydal rozkaz obsadit to či ono území, zapálit ten či onen dům, zničit tu či onu skupinu škodící islámu, muslimům a lidu, jednalo se spravedlivý rozkaz. Kdyby v těchto případech nevydal rozkaz, jednal by proti spravedlnosti, neboť by nebral na vědomí stav islámu, muslimů a lidské společnosti. Ten, kdo vládne muslimům a lidské společnosti, musí mít neustále na zřeteli veřejné aspekty a blaho všech a nesmí hledět na soukromé záležitosti a osobní pocity. Islám proto odstranil mnoho jedinců kvůli blahu společnosti. Mnohé osoby byly zničeny pro blaho lidstva. Zpřetrhal kořeny mnoha skupin, neboť nabádaly k nepravostem a škodily společnosti. Prorok Muhammad zlikvidoval Židy z kmene Banú Qurajza,¹⁵¹ neboť byly špatnou skupinou, vytvářely nepravosti v islámské společnosti a škodily islámu a islámskému státu. V podstatě tyto dvě vlastnosti jsou vlastnostmi věřícího, který naplňuje spravedlnost se vši silou a odvahou a neprojevuje při tom žádný soucit. Pokud jde o soucit, prokazuje rovněž lásku a slitování a vytváří tak bezpečné místo pro společnost, tedy útočiště muslimů a nemuslimů, které je výsledkem jeho vlády; toto útočiště tkví v tom, že lid žije v pohodě a beze strachu. Pokud se lid bojí těchto vládců, plyne z toho důvod, že jejich vláda není v souladu se zásadami a zákony a je tyranská. Za vlády jedince jako například knížete věřících v islámském státě však mají strach ti, kdo jsou zrádci, tyrani, agresori a násilníci. Pro běžné lidi ale není důvod strachu a znepokojení.

V druhém verši se praví: „*Vy, kteří věříte, poslouchajte Boha a poslouchajte Posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu!*“

¹⁵⁰ „*Donesla se mi zpráva, že jeden muž zaútočil na muslimskou ženu a jiný na ženu patřící k chráněncům a odebrali těmto ženám jejich náhrdelníky, náramky, náušnice a řetízky na noze.*“ Viz *Nahdž al-balágha*, kázání 27.

¹⁵¹ Banú Qurajza byl jeden z židovských kmenů, obývajících okolí Medíny. Uzavřeli s Prorokem Muhammadem pakt přátelství, ale během bitvy příkopu tento pakt porušili, spojili se s kmenem Qurajšovců a Ghatafánovců proti muslimům a ohrozili bezpečnost Medíny. Po vítězství Proroka v této bitvě byli obklíčeni a přijali, že se podrobí soudu Sa'da ibn Mu'áz. Sa'd rozhodl, že válečníci tohoto kmene budou zabiti, ženy a děti budou zajaty a majetek kmene bude rozdělen mezi muslimy. Viz Ibn Hišám, *Sírat an-nabawíja*, sv. 3, 4, ss. 233 – 246; *Táríh-e tabarí*, sv. 2, s. 245.

V tradici se první verš – „*Abyste vraceli svěřené majetky jejich vlastníkům.*„ – vztahuje na imámy. Verš, v němž je nabádáno ke spravedlnosti – „*A když soudíte mezi lidmi*“ – se vztahuje na vládcu. A tento verš – „*Poslouchejte Boha.*“ – oslovuje společnost muslimů.¹⁵² Prikazuje jí, aby následovala a poslouchala Boha v Božích přikázáních, Proroka a „*Ty, kdož mezi vámi mají autoritu,*“ tedy imámy; aby následovala jejich učení a poslouchala jejich vládní nařízení.

Řekl jsem, že poslušnost vůči příkazům Vznešeného Boha se liší od poslušnosti vůči Proroku Muhammadovi. Veškeré záležitosti související s uctíváním Boha a ostatní příkazy, tedy Boží příkazy *šarí'y*, jsou příkazy Boha. Prorok Muhammad nevydal žádný příkaz k modlitbě. Jestliže vyzývá lid k modlitbě, jedná se o výkon Božího příkazu. My, když se modlíme, také posloucháme Boží příkaz.

Poslušnost vůči Proroku Muhammadovi se liší od poslušnosti vůči Bohu. Příkazy Proroka Muhammada jsou ty, které on sám vydá a jedná se o vládní příkazy. Například přidejte se k Usámovu vojsku, jak chránit hranice, odkud vybírat daně, jak zacházet s lidem atd. Toto jsou příkazy Proroka. Bůh nás přinutil, abychom poslouchali Proroka Muhammada. Rovněž tak jsme povinni poslouchat a následovat „*Ty, kdož mezi námi mají autoritu,*“ tedy ty, které si v souladu s naším náboženstvím přáli imámové. Poslušnost vůči „*Těm, kdož mezi námi mají autoritu*“ spočívá ve vládních příkazech a liší se tedy od poslušnosti vůči Bohu. Ovšemže z toho, že Vznešený Bůh přikázal, abychom následovali Proroka a ty, kdož mají mezi námi autoritu vyplývá, že popravdě řečeno se jedná též o poslušnost vůči Bohu.

Verš dále pokračuje: „*A jste-li ve sporu o nějakou věc, předejte její rozhodnutí Bohu a poslu – jestliže věříte v Boha a den soudný! A to bude nejlepší a povede k nejkrásnějšímu výsledku.*“

Existují dva druhy sporů mezi lidmi. V prvním případě se jedná o spor mezi dvěma skupinami nebo dvěma jednotlivci. Například někdo vznesl obvinění, že je věřitel, a druhý to popře. V tomto případě se musí spor prokázat na základě náboženského (*šarí'a*) a zvykového (*urf*) práva. V této záležitosti je třeba se obrátit

¹⁵² *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 276, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Inna 'l-imám 'alajhi 's-salám ja'rifu 'l-imám al-ladhí jakúnu min ba'dahu*, *hadíth* 1.

na soudce. Soudce po prozkoumání případu vynese rozsudek. Takovýto případ patří do oblasti právních sporů.

V druhém případě nejde o spory, nýbrž o tyranii a zločin. Například nějaký ničema odebere násilím něčí majetek nebo odebere majetek lidu. V tomto případě nepřebírá zodpovědnost soudce, nýbrž státní návladní. Jedná se o trestní případy, nikoliv právní spory; občas jde o trestní a občanské případy dohromady. V těchto případech nejprve státní návladní jakožto strážce zákona a ochránce společnosti vznesе žalobu a potom soudce vynese po prozkoumání případu rozsudek. Tyto rozsudky – jak z oblasti občanské, tak i z oblasti trestní – přísluší osobám představujícím exekutivu.

V Koránu se praví: „*A jste-li ve sporu.*“ To znamená, že ve všech záležitostech, při nichž vyvstane spor, je Bůh zákonodárcem a Prorok vykonavatelem. Prorok Muhammad musí převzít zákony od Boha a uplatnit je v praxi. Vyskytne-li se spor, Prorok zasáhne v roli soudce a vynese rozsudek. A jedná-li se o jiný spor, v němž je potlačováno a znásilňováno právo, je opět Prorok Muhammad kompetentní. Vzhledem k tomu, že je hlavou islámského státu, je povinen prověřit stížnost, vyslat svého zástupce a znovu nastolit právo. Je třeba vědět, že Prorok je kompetentní ve všech záležitostech. Totéž platí o imámech. Poslušnost vůči imámům je tedy poslušností vůči Prorokovi.

Zkrátka první verš „*A když soudíte mezi lidmi*“ a druhý verš „*Poslouchejte Boha a poslouchejte posla*“ a verš „*A jste-li ve sporu o nějakou věc*“ se vztahuje jak k vládě, tak i k soudnictví. Nejedná se výlučně o soudnictví, nehledě na to, že některé koránské verše určené vládě pojednávají o exekutivě.

V dalším verši se praví: „*Což jsi neviděl ty, kdož tvrdí, že uvěřili v to, co ti bylo sesláno a co bylo sesláno před tebou? A přitom chtějí předkládat své spory k rozsouzení Tághútovi, ačkoliv bylo nařízeno, aby v něj nevěřili.*“¹⁵³ Kdo je to Tághút? Pokud by byly míněny pouze tyranské režimy a nelegitimní moci, jež se staví proti Boží vládě a vytvořily monarchii, potom musíme říci, že se pojem Tághút vztahuje jak na soudce, tak i na vládce. Přece když podáváme žaloby, domáháme se práva a výkonu trestu pro zločince, obracíme se převážně na soudní orgány a rozsudek je vynesен těmi, kdo patří k vládcům. Despotické vlády představují jak soudci, tak i

¹⁵³ Korán, 3:40.

vykonavatelé a další orgány *Tághúta*, neboť se stavějí proti Božímu příkazu, tvoří zákony podle libovůle a uplatňují je v praxi. Bůh přikázal, „*Abyste v něj nevěřili*,“ tzn. vzepřít se jim a jejich příkazům a nařízením. Je zjevné, že ti, kdo chtějí nevěřit v *Tághúta*, tedy vystoupit proti nelegitimním vládnoucím silám, budou mít těžký úkol, o který se musí pokusit v rámci schopností a možností.

Maqbúla od ʿUmara ibn Hanzala

Nyní se budeme věnovat rozboru tradice *Maqbúla* od ʿUmara ibn Hanzala, abychom viděli čím se zabývá a jaký má význam.

„*ʿUmar ibn Hanzala*¹⁵⁴ říká podle Muhammada ibn Jaʿqúb, podle Muhammada ibn Jahjá, podle Muhammada ibn al-Husajn, podle Muhammada ibn ʿÍsá, podle Sufjána ibn Jahjá, podle Dáwúda ibn al-Hasín: Zeptal jsem se Abú ʿAbdulláha na dva muže, patřící k našim přátelům, mezi nimiž vzplála hádka o dluh a dědictví, a tak se obrátili na sultána a soudce. Zdalipak se to vyřešilo? Odvětil: Kdo se na ně obrátí ve věci práva či nepráva, je to jako kdyby se obrátil na *Tághúta*. Rozsudek nad ním vynesený je jako, kdyby vzal něco zakázané, i když mu jeho právo bylo jimi potvrzeno, neboť se ho dobral na základě rozsudku *Tághúta* a Bůh přikázal, aby se v něj nevěřilo. Vznešený Bůh pravil: A přitom chtějí předkládat své spory k rozsouzení *Tághútovi*, ačkoliv bylo nařízeno, aby v něj nevěřili. Řekl jsem: A co mají dělat? Odvětil: Musejí se podívat, kdo z vás předával naši tradici, studoval to, co je povoleno (*halál*) a co je zakázáno (*harám*) a znal naše zákony. Ať ho přijmou jako soudce. Vždyť já jsem ho ustanovil vaším vládcem.“¹⁵⁵

Tak, jak vyplývá z celé tradice a svědectví imáma, tématem otázky byl rozsudek v obecné rovině. Imám rovněž předal všeobecné

¹⁵⁴ Abú Sachr ʿUmar ibn Hanzala al-ʿIdžlí al-Kúfí. Šejch Túsí ho považuje za jednoho z důvěrníků pátého a šestého imáma. Sám ʿUmar ibn Hanzala patří mezi významné tradenty a mnozí tradenti jako Zarára, Hišám ibn Sálím, ʿAbdulláh ibn Miskán, Safwán ibn Jahjá od něho tradovali, což vypovídá o jeho věrohodnosti. Kromě toho existuje tradice od Jazída ibn Chalífa, která ho chvalořečí.

¹⁵⁵ *Usúl al-káfi*, sv. 1, s. 86, *Kitáb Fadl al-ʿilm*, kap. *Ichtiláf al-hadíth*; *Wasá'il aš-šá'a*, sv. 18, *Kitáb sífát al-qádí*, kap. 11, *hadíth* 1.

vysvětlení. Řekl jsem, že pro řešení a posuzování právních a trestních sporů je třeba se obracet jak na soudce, tak i na vykonavatele, což jsou všeobecně lidé spojení s vládou. Obracení se na soudce je tedy z toho důvodu, aby byl obviněný donucen akceptovat soudní líčení nebo naplnit jak právní, tak i trestní rozsudek. Proto je v této tradici imám tázán, zdali se máme obracet na sultány, vládní moc a soudce.

Bojkot soudnictví nelegitimních sil

Jeho svatost zakazuje ve své odpovědi obracet se na nelegitimní vládní činitele, ať jsou to vykonavatelé, či soudci. Přikazuje, že islámský lid se nesmí obracet ve vlastních záležitostech na sultány, tyranské vládce a soudce, kteří se řídí podle nich, i když je právo na jejich straně a chtějí ho naplnit a uplatnit. Muslim, jehož syna zabili nebo jehož dům vyloupili, nemá beztak právo obrátit se se stížností na tyranské vládce. A tak je-li věritel a má-li živého svědka, nemůže se obrátit na soudce oddané tyranům a ty, co činí bezpráví. Kdykoliv se v takovéto záležitosti obrátí na ně, obrací se na *Tághúta*, tedy na nelegitimní moc. V případě, že se domůže svých práv prostřednictvím této moci a nelegitimních úřadů, je to jako, kdyby vzal něco zakázané, i když mu jeho právo bylo jimi potvrzeno. Získal-li něco zakázané, nemá právo to používat. Dokonce někteří *faqíhové* ve věci osobního vlastnictví říkají, že jestliže kupříkladu vám ukradnou *‘abá* a poté skrze tyranského vládce navrátí, nesmíte ji používat. Jestliže neakceptujeme tento rozsudek vydaný tyranským vládcem, nemáme pochyby o všeobecných záležitostech. Jestliže se věritel obrátí na někoho, kdo nebyl určen Bohem, aby se domohl svého práva, nesmí užívat znovunabytou částku. Toto je odvozeno od náboženských principů.

Politický příkaz islámu

Toto je politický příkaz islámu. Je to příkaz, který má vyvolat, aby se muslimové zdrželi obracení se na nelegitimní moc a soudce, kteří jsou s ní propojeni; potom budou tyto despotické a neislámské státní úřady zavřeny. Tyto nespravedlivé úřady, jež kromě četných potíží nečiní nic pro lid, se zavřou a otevře se cesta pro imámy a ty, kdo jsou jimi určeni, aby vládli a soudili. Hlavní cíl spočívá v tom, aby se zabránilo sultánům a soudcům, kteří jsou jejich služebníky, sloužit

lidem jako zdroj pro záležitosti a přitahovat je k sobě. Islámskému lidu bylo sděleno, že oni nejsou zdrojem. A Bůh přikázal, že lid nesmí věřit sultánům a despotickým vládcům a že má proti nim povstat. Obracet se na ně a nevěřit jim si odporuje. Jestliže jim nevěříte a považujete je za neschopné a kruté, nesmíte se na ně obracet.

Islámské duchovenstvo je určeno k řízení záležitostí lidu

V souladu s tím, co má činit islámský lid? Na koho se má obracet v případě událostí a sporů? Imám pravil: „*Musejí se podívat, kdo z vás předával naši tradici, studoval povolené (halál) a zakázané (harám) a znal naše zákony.*“ Ve sporech se mají obracet na tradenty naší tradice, kteří jsou obeznámeni podle zákonů s tím, co je Bohem povolené, a s tím, co je Bohem zakázané, a znají naše příkazy podle rozumových a náboženských měřítek. Imám jednoznačně zodpověděl dotaz, zdali tradenti jsou určeni k řízení záležitostí lidu a zda jsou soudci. Zmínil veškeré předpoklady a stanovil, aby se dbalo na to, co je povoleno a co zakázáno, znát islámské zákony a být spřízněn s islámskými předpisy, aby dokázali rozpoznat tradice, které vznikly za podmínek *taqíji* či z jiných důvodů a odporují pravdě. Je zřejmé, že znalost islámských zákonů a tradic není totéž co provádění tradic.

Duchovenstvo je určeno k vládnutí

Bůh praví: „*Vždyť já jsem ho ustanovil vaším vládcem.*“ Ten, kdo splňuje tyto podmínky, byl mnou ustanoven, aby řídil vládní a soudní záležitosti muslimů. Muslimové nemají právo se obracet na někoho jiného. V souladu s tím, pokud vám nějaký ničema odcizí váš majetek, musíte se obrátit se stížností na ty osoby, jež imám stanovil. Jestliže máte s někým spor o dluh (půjčku) a potřebujete získat důkaz, musíte se obrátit na soudce, kterého stanovila Jeho svatost. Nesmíte se obrátit na nikoho jiného. Toto je všeobecná povinnost muslimů, netýká se pouze ʿUmara ibn Hanzala, který se zabýval tímto problémem a takto ho zodpověděl.

Tento příkaz, vydaný imámem je absolutní a všeobecný. Právě tak, jako kníže věřících během své vlády stanovil správce, zástupce a soudce a muslimské společenství mělo za povinnost je poslouchat. Imám Sádiq, který byl rovněž náboženský vůdce (*valí-je amr*) a vládl všem duchovním, *faqíhům* a lidem na světě, mohl určit po dobu svého

života a smrti vládce a soudce. Tak i učinil a ustavil pro *faqíhy* tento úřad. Určil správce, aby se nemyslelo, že předkládá pouze soudní záležitosti a nemá žádný vztah k ostatním vládním záležitostem.

Z tradice, která byla použita a z koránského verše, který je v ní citován, vyplývá, že tématem není samotné jmenování soudce a že by imám pouze určoval soudce a nezodpovídal by za ostatní záležitosti muslimů. Z toho by vyplývalo, že jeden z dotazů, týkající se podání žaloby úřadům nelegitimní výkonné moci by zůstal nezodpovězen.

Tato tradice je jasná a o řetězci tradentů není žádných pochyb.¹⁵⁶ Nelze pochybovat o tom, že imám ustanovil *faqíhy*, aby vládli a soudili. Muslimské společenství je povinno dbát tohoto imáмова příkazu.

Pro lepší pochopení problému, opíraje se o jinou tradici, předkládám tradici od Abú Chadídži.¹⁵⁷

„Abú Chadídža, pravil podle Muhammada ibn Hasan, podle Muhammada ibn ‘Alí ibn Mahbúb, podle Ahmáda ibn Muhammad, podle Husajna ibn Sa‘íd, podle Abú al-Džahm, že ho Abú ‘Abdulláh vyslal k jednomu z našich druhů rka: Řekni jim, ať se nestane, pokud mezi vámi vzplane nepřátelství či hádka a dojde mezi vámi k rozporu ohledně výběru a platby, že se kvůli rozsouzení obrátíte na jednoho z těch hříšníků. Stanovte jednoho muže z vás, který ví, co je povolené a co je zakázané v naší tradici. Vždyť jsem ho učinil vaším soudcem. Ať se nepříhodí, že by si někdo z vás stěžoval na jiného z vás u despotického sultána.“¹⁵⁸

Větou „*Vzplane hádka, týkající se,*“ jež je zmíněna v tradici, je míněn právě právní spor, tedy neobracejte se v právních sporech, hádkách a žalobách na hříšníky. V pokračování se praví: „*Vždyť jsem ho učinil vaším soudcem.*“ Je zřejmé, že hříšníky jsou míněni soudci, kteří zastávali své funkce prostřednictvím dobových vládců a nelegitimní vládnoucí moci. Tradice dále pokračuje: „*Ať se nepříhodí, že by si někdo z vás stěžoval na jiného z vás u despotického sultána,*“

¹⁵⁶ Mohaqqueq-e Sabzevári zastává tento názor ve spise *Kifájat al-ahkám*.

¹⁵⁷ Sálím ibn Mukarram ibn ‘Abdulláh neboli Abú Chadídža neboli Abú Salama patřil k důvěrníkům šestého a sedmého imáma a od obou dvou tradoval tradice.

¹⁵⁸ *Wasá’il aš-š’fa*, sv. 18, s. 100, *Kitáb al-qadá’*, kap. *Abwáb sífát al-qádí*, kap. 11, *hadíth* 6.

tedy neobracejte se při hádkách na despotického sultána, tzn. na despotickou a nelegitimní vládnoucí moc. Ačkoliv despotický sultán a despotická a nelegitimní vládnoucí moc jsou míněni všeobecně, jsou mezi ně zahrnuti všichni neislámští vládnoucí činitelé a představitelé každé ze tří mocí – soudci, zákonodárci a vykonavatelé. S ohledem na to, že předtím bylo zakázáno obracet se na despotického soudce, je zřejmé, že tento zákaz se vztahuje i na další – tedy vykonavatele. Poslední věta samozřejmě neopakuje předchozí téma, čili zákaz obracet se na hříšníky, neboť nejprve imám zakázal obracet se na hříšné soudce ve věcech jim příslušejícím, které se skládají z výslechu, předložení důkazů atd., dále ustanovil soudce a objasnil povinnosti svých stoupenců. Kromě toho zapověděl obracet se na sultány. Z toho vyplývá, že oblast soudnictví se liší od oblasti obracení se na sultány a tvoří dvě kategorie. V této tradici od Abú Chadídži se jedná pouze o soudce. V tradici od ʿUmara ibn Hanzala se poukazuje jak na vykonavatele, tak i na soudce.

Jsou duchovní odstaveni od vlády?

Nyní se zaměříme na to, že podle této tradice propůjčil imám *faqíhům* po dobu svého života úřad soudců. V souladu s tradicí od ʿUmara ibn Hanzala jim byly svěřeny oba dva úřady – vláda a soudnictví. Poté, co imám opustí tento svět, jsou *faqíhové* sami od sebe zbaveni těchto úřadů? Jsou soudci a správci po odchodu imámů odstaveni od vládních a soudních funkcí či nikoliv?

V této souvislosti je třeba konstatovat, že postavení a moc imáma se liší od jiných a podle šr'fy je nezbytné provádět všechny příkazy imámů jak za jejich života, tak i po jejich smrti. Je třeba se podívat, jaké je uspořádání funkcí a úřadů ve světě?

Ve světových režimech – ať se jedná o monarchii, či republiku nebo jiné zřízení – po smrti prezidenta či monarchy nebo v případě, že se přihodí něco jiného a režim se změní, zůstanou státní a vojenské funkce nedotčeny. Například generál automaticky nepřijde o svoji hodnost. Velvyslanec není odstaven z velvyslanectví. Ministr financí, správce provincie, radní nepřijdou o svůj úřad. Samozřejmě nový režim a následující stát je může odstavit a zbavit funkcí, ale to se nestane automaticky. Některé záležitosti automaticky zaniknou. Například když *faqíh* někoho pověří a vyšle do nějakého města, aby splnil nějaký úkol. Rovněž smrtí *faqíha* pozbývá pověření platnosti.

Předpokládejte, že *faqíh* ustanoví pro nezletilého opatrovníka nebo správce nadace, tak po smrti *faqíha* tato funkce nezaniká a trvá její platnost.

Funkce duchovenstva mají trvalý charakter

Vládnoucí a soudní funkce, jež imámové propůjčili *faqíhům*, mají trvalý charakter. Imám, jenž nad vším bdí a nic nezanedbá, nám přináší o tomto tématu zprávu, že v různých státních zřízeních světa jsou po smrti vedoucího činitele funkce a úřady zachovány. Kdyby měl imám na mysli, že po jeho odchodu zaniká u *faqíhů*, které uvedl do funkce, právo vládnout a soudit, určitě by řekl, že tato funkce je pro *faqíhy* časově omezena po dobu jeho bytí a pak jsou odstaveni. V souladu s tím jsou duchovní podle této tradice povoláni imámem do vládních a soudních úřadů. A tyto úřady jsou pro ně neustále zachovány. Pravděpodobnost, že by následující imám toto rozhodnutí zrušil a že by zbavil *faqíhy* těchto funkcí, neexistuje. Vzhledem k tomu, že imám praví, abyste se neobraceli při nabývání svého práva na sultány a jejich soudce a že obracet se na ně znamená obracet se na *Tághúta*. Dále poukazuje na koránský verš, v němž Bůh přikazuje, abyste nevěřili v *Tághúta*, a ustanoví pro lid soudce a správce. Kdyby další imám zrušil tyto funkce a nejmenoval by jiné správce a soudce, co by měli muslimové učinit? Co mají dělat v případě sporů a hádek? Mají se obrátit na hříšníky a tyrany, což znamená obrátit se na *Tághúta* a přičít se Božímu příkazu, anebo nemají nic dělat, takže přestane existovat zdroj a útočiště a zavládne anarchie? Komukoliv se zachce, může odcizit cizí majetek, může pošlapávat právo ostatních a může dělat, nač si vzpomene?

Jsme si jisti, že když imám Sádiq ustavil tyto funkce a úřady pro *faqíhy*, Jeho svatost Músá ibn Džá'far nebo další imámové je nezrušili. To znamená, že není možné, aby je zrušil a pravil, abyste se neobraceli na spravedlivé *faqíhy* a obraceli na sultány či abyste nic nečinili, dokud nepomine nárok na vaše právo. Je samozřejmé, že pokud nějaký imám jmenoval pro nějaké město soudce, může po jeho odchodu další imám odstavit tohoto soudce a na jeho místo uvést někoho jiného, avšak není možné, aby zrušil všeobecně stanovené úřady a funkce. Toto téma je jasné.

Tradice, kterou nyní zmíníme, potvrzuje naše téma. Kdyby náš důkaz vycházel pouze z jedné tradice, nemohli bychom potvrdit, co

jsme vyřkli. Podstata tohoto tématu se objasnila a tradice, které jsme předtím zmínili, byly zcela průkazné.

Sahíha od Qaddáha

„Abú ‘Abdulláh říká podle ‘Alího ibn Ibráhím, podle svého otce, podle Hammáda ibn ‘Ísá, podle al-Qaddáha (‘Abdulláh ibn Majmún):¹⁵⁹ Posel Boží pravil, že tomu, kdo se ubírá cestou vědění, otevírá Bůh cestu do ráje. A andělé rozprostřeli svá křídla pro ty, kdo touží po vědění, aby vyjádřili svoji radost (nebo radost Boha). Všichni, ať jsou v nebi, či na zemi, či dokonce velrybou v moři požádají Boha a Bůh odpustí tomu, kdo touží po vědění. Nadřazenost učence nad služebníkem Boha je jako nadřazenost Měsíce v úplňku nad ostatními hvězdami. A vskutku učenci jsou dědictvím proroků. Vždyť proroci nezdědí ani dínár, ani dirham, ale zdědí vědění. A ten, kdo si z něho odebere vědění, vezme si veliký užitek.“¹⁶⁰

Tradenti jsou vždy důvěryhodní. Dokonce otec ‘Alího ibn Ibráhím¹⁶¹ – Ibráhím ibn Hášim¹⁶² – patřil mezi tradenty – velikány, a to nejen kvůli důvěryhodnosti. Tato tradice byla tradována jako slabá s tím, že se trochu liší v obsahu – podle jiného řetězce tradentů. To znamená, že v řetězci tradentů je správná až k Abú’l-Buchturímu, nicméně samotný Abú’l-Buchturí¹⁶³ je považován za slabého. A nyní k oné tradici.

¹⁵⁹ ‘Abdulláh ibn Majmún ibn al-Aswad al-Qaddáh – důvěrník pátého a šestého imáma.

¹⁶⁰ *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 42, *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Thauwáb al-‘ilm wa’l-muta‘allim*, *hadíth* 1.

¹⁶¹ ‘Alí ibn Ibráhím ibn Hášim al-Qomí – tradent, vykladač Koránu a právník. Je pochován v Qomu. Napsal mnoho spisů, např. *Qurb al-isnád*, *Kitáb aš-šará’i‘*, *Kitáb magházi*, *Kitáb al-anbijá*.

¹⁶² Ibráhím ibn Hášim al-Qomí - důvěrník devátého imáma . Tradoval tradice od druhů imámů. Říká se, že byl první, kdo šířil tradice z Kúfy v Qomu.

¹⁶³ Wahb ibn Wahb ibn Kathír ibn ‘Abdulláh neboli Abú’l-Buchturí – tradent šestého imáma a Hišáma ibn ‘Urwa. Je obviňován sunnity – např. Ahmadem ibn Hanbal – z falšování tradic. Šířitští duchovní – např. Šejch Túsí a Ibn Ghadá’irí – ho považovali za nevěrohodného. Existuje však tradice od imáma Dža‘fara as-Sádiq, v níž je považován za důvěryhodného.

Tradice od Abú'l-Buchturího

„Abú ‘Abdulláh řekl podle Muhammada ibn Jahjá, podle Ahmada ibn Muhammad ibn ‘Ísá, podle Muhammada ibn Chálid, podle Abú'l-Buchturího: Vskutku učenci jsou dědictvím proroků. Vždyť proroci nezdědí ani dirham, ani dínár, nýbrž zdědí tradice z jejich výroků. A ten, kdo si z jejich výroků něco odebere, vezme si veliký užitek. A podívejte se, od koho si berete toto vaše vědění. Vskutku mezi námi – lidem domu (ahl al-bajt), následovníky Proroka jsou v každé generaci spravedliví lidé, kteří očišťují víru od výmyslů těch, kdo přehánějí, a od podvrhů podvodníka a výkladu neznalých lidí.“¹⁶⁴

Rozbor tradice

Naším cílem – stejně tak, jak učinil zesnulý Naráqí¹⁶⁵ – je ozřejmit význam věty „Vskutku učenci jsou dědictvím proroků,“ která je součástí této tradice.

Za prvé. Kdo je míněn *učenci* (‘ulamá’)? Jsou míněni učenci muslimské obce nebo imámové? Někteří se domnívají, že jde o imámy.¹⁶⁶ Je však zjevné, že se jedná o učence muslimské obce a samotná tradice vypovídá o tom, že není řeč o imámech, neboť imámové jsou popisováni jinak. Tvzení, že „Proroci zdědí tradice z jejich výroků a ten, kdo si z jejich výroků něco odebere, vezme si veliký užitek.“ nelze vztáhnout na imámy. Tato tvrzení svědčí o tom, že jsou míněni učenci muslimské obce. Rovněž tak v tradici od Abú'l-Buchturího následuje po větě „Učenci mé obce jsou dědictvím předešlých proroků.“ věta „A podívejte se, od koho si berete toto naše vědění.“ Zjevně se tím chce říci, že učenci jsou dědictvím proroků, ale musejí dbát na to, od koho si mohou vzít své vědění, aby mohli být dědictvím proroků. Pokud řekneme, že to znamená, že imámové jsou dědictvím proroků a lid musí získávat vědění od nich, protiřečíme smyslu výroku. Každý, kdo je obeznámen s tradicemi věnovaným imámům a ví, jaké je jejich postavení u Posla Božího, chápe, že tato

¹⁶⁴ *Usúl al-káfí*, sv. 1, s. 39, *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Báb sifát al-‘ilm wa fadlihi wa fadl al-‘ulamá’*, *hadíth* 2.

¹⁶⁵ *‘Awá'id al-ajjám*, s. 186, *Fí tahdíd wilájat al-hákim*, *hadíth* 1.

¹⁶⁶ *Balaghat al-faqíh*, sv. 3, s. 226.

tradice nemá na mysli imámy, nýbrž učence muslimské obce. Podobné případy takovýchto charakteristik učenců muslimské obce jsou k nalezení v mnoha tradicích jako například: „*Učenci mé obce jsou jako proroci dítek Izraele.*“¹⁶⁷ V každém případě je zřejmé, že jsou míněni učenci muslimské obce.

Za druhé. Mohlo by se říci, že větu „*Učenci jsou dědictvím proroků.*“ nemůžeme využít k našemu tématu – tedy k vládě *faqíha* (*velájat-e faqíh*), neboť proroci jsou sice nadáni proroctvím, díky němuž získávají vědění skrze zjevení či jinými prostředky inspiraci, což neznamená vládu (*velájat*) nad lidmi a věřícími. Pokud jim Vznešený Bůh nepropůjčí vedení (*imámat*) a správu (*velájat*), znamená to, že nedisponují tímto postavením a jsou pouze proroky. A jsou-li pověřeni šířením Božích zákonů, musejí lidu předávat pouze to, čím jsou nadáni. V naší tradici je rozdíl mezi slovy prorok *nabí* a posel *rasúl*. *Rasúl* je pověřen, aby propagoval své vědění, zatímco *nabí* pouze přijímá Boží seslání.¹⁶⁸ Vzhledem k tomu, že posavení proroctví není totožná s vládou (*velájat*) a ve větě „*Učenci jsou dědictvím proroků.*“ bylo slovo prorok užito pouze jako titul a učenci z tohoto pohledu jsou sesláni do blízkosti proroků.¹⁶⁹ Z této věty nelze usuzovat, že je učencům prisouzena i vláda (*velájat*). Samozřejmě kdyby imám pravil, že učenci jsou jako Mojžíš a Ježíš, chápali bychom to právě tak, že Mojžíš byl nadán všemi vlastnostmi včetně vlády (*velájat*), a tak i učenci jsou určeni k vládě (*velájat*). Vzhledem k tomu, že takto neučinil a neseslal učence do blízkosti učených osob, nemůžeme z této věty vyčíst, že učenci jsou určeni k vládě (*velájat*).

K zodpovězení této záležitosti musím konstatovat, že k pochopení tradice a pojmů je třeba pochopit zvyky a běžné chápání lidí, nikoliv zkušenost a vědecké rozbory. My také musíme vycházet z toho, co je běžná praxe lidí. Jestliže chce *faqíh* pochopit tradice s použitím přesných vědeckých metod, zůstanou mnohé otázky

¹⁶⁷ *Bihár al-anwár*, sv. 2, s. 22; *Kitáb al-‘ilm*, kap. 8, *hadíth* 67.

¹⁶⁸ *Usúl al-káfí*, sv. 1, ss. 245 – 246, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Báb tabaqát al-anbijá’ wa’r-rusul wa’l-a’imma*, *hadíth* 1.

¹⁶⁹ Otázkou je, zdali zmíněný *hadíth* se týká pouze vlastnosti proroctví či nikoliv, tzn., že učenci jsou dědici proroků a proroci (*anbijá’*) jsou ti, kdo získávali náboženské vědomosti prostřednictvím zjevení. V souvislosti s tím z uvedeného *hadíthu* není zjevné, zdali se zodpovědnost za vládu (*velájat*) a vedení (*imámat*), kterou na sebe brali někteří proroci, vztahuje rovněž na dědice proroků.

otevřené. Napadne běžné lidi, když si přečtou větu „*Učenci jsou dědictvím proroků*“, myšlenka, že slovem proroci (*anbijá'*) je míněn pouze titul nebo budou myslet na konkrétní osoby? Jinými slovy, pokud se běžných lidí zeptáme na to, zdali ten či onen *faqíh* je či není jako Mojžíš nebo Ježíš, odpoví nám, že podle této tradice ano, neboť Mojžíš a Ježíš jsou proroci. Nebo když se zeptáme, zdali je *faqíh* dědicem Posla Božího, či nikoliv? Odpoví, že ano, neboť Posel Boží patří mezi proroky.

V souvislosti s tím, nemůžeme považovat pojem proroci (*anbijá'*) pouze jako titul, zvláště pak, když se toto slovo vyskytuje v množném čísle. Stojí-li toto slovo v jednotném čísle, naskytá se opět tato pravděpodobnost.¹⁷⁰ Když však je řeč o prorocích, jedná se o osoby proroků, nikoliv o slovo prorok jako titul. Takovýto výklad tradice neodpovídá ani chápání běžných lidí, ani chápání vzdělců.

Za třetí. Připusťme, že v této tradici je míněn pouze titul, takže učenci jsou podobni prorokům – prorokům jako takovým. V tomto případě musí příkaz Vznešeného Boha, vztahující se na proroky, platit i o učencích. Například když se řekne, že ten či onen člověk je spravedlivý a spravedlivý člověk musí být respektován, vyplývá z toho, že ten či onen člověk musí být respektován. V souladu s tím můžeme poukázat na koránský verš: „*Prorok je bližší věřícím než oni sobě navzájem*“,¹⁷¹ v němž je potvrzena vláda (*velájat*) pro učence, neboť lze konstatovat, že stáním blížeji se míní vláda (*velájat*) a správa (*imárat*). Ve spise *Madžma' al-bahrajn*¹⁷² hned po tomto koránském verši je uvedena tradice od imáma Báqira, v níž imám praví: „*Tento verš se vztahuje na správu a vedení (velájat wa imámat)*“. ¹⁷³ Prorok tedy vykonává vládu nad věřícími (*velájat*). A právě tato vláda, kterou má Prorok Muhammad, je určena i učencům, neboť význam titulu prorok je identický jak v tradici, tak i v koránském verši.

Nadto můžeme argumentovat koránským veršem, v němž jsou potvrzeny výsady Proroka; „*Poslouchejte Boha a poslouchejte posla a ty, kdož mezi vámi mají autoritu!*“ Můžeme říci, že z pohledu

¹⁷⁰ Tzn. každý z proroků jednotlivě spolu s jeho postavením a zodpovědností bez ohledu na to, zdali je povinován vykonávat vládu a vedení či nikoliv.

¹⁷¹ *Korán*, 33:6.

¹⁷² Fachruddín ibn Muhammad ^cAlí ibn Ahmad an-Nadžafí: *Madžma' al-bahrajn*, jedná se o výklad slov z Koránu a hadíthů v ší'itském pojetí.

¹⁷³ *Madžma' al-bahrajn*, sv. 1, s. 457.

zvyklosti běžných lidí není rozdíl v pojmu prorok *rasúl* a prorok *nabí*, i když v některých tradicích je rozlišováno mezi pojmy prorok *rasúl* a prorok *nabí* z hlediska druhu seslaného zjevení.¹⁷⁴ Z pohledu běžných lidí a učenců není rozdíl mezi prorokem *nabí* a prorokem *rasúl*. V pohledu běžných lidí je *nabí* ten, kdo přináší zprávu od Boha, a *rasúl* ten, kdo předává lidu to, co mu přikázal Bůh.

Za čtvrté. Lze konstatovat, že zákony, jež po sobě zanechal Prorok Muhammad, jsou druhem v dědictví, i když se pojmově nenazývají dědictvím. A ti, kdo tyto zákony přejímají jsou dědici Proroka. Z čeho ale zjistíme, zda úřad vlády nad lidem (*velájat*), který Prorok zastával se dá zdědit či je dědičný? Možná se dají zdědit zákony a tradice. V této tradici je rovněž uvedeno, že proroci po sobě zanechávají vědění. Zrovna tak se praví v tradici od Abú'l-Buchturího: „*Nýbrž zdědí tradice z jejich výroků.*“ Z toho vyplývá, že tradice se dědí a vláda (*velájat*) se nedá zdědit.

Tento výklad také není správný, neboť pojmy vláda a vedení jsou věci abstraktní a rozumové. V těchto otázkách se musíme obrátit na mudrce a zjistit, co se domnívají. Dědí se vláda a vedení z člověka na jiného člověka či nikoliv? Například položí-li se mudrcům dotaz, kdo je dědicem té či oné monarchie, odpoví, že je tento úřad nedědičný nebo že ten či onen je dědicem koruny a trůnu? V zásadě výrok „dědic koruny a trůnu“ patří mezi známé výroky. Není pochyb o tom, že vláda (*velájat*) je z pohledu vzdělců dědičná z člověka na člověka jako majetek. Pokud se někdo zamyslí nad koránským veršem „*Prorok je bližší věřícím než oni sobě navzájem,*“ a nad větou z uvedené tradice „*Učenci jsou dědictvím proroků,*“ pochopí, že se v obou případech jedná o abstraktní pojmy, jež jsou podle učenců dědičné.

Kdyby se výrok „*Učenci jsou dědictvím proroků.*“ vztahoval na imámy – tak, jak je uvedeno v tradici – mohli bychom bez pochyb tvrdit, že imámové jsou ve všech oblastech dědici Proroka Muhammada¹⁷⁵ a nikdo by pak nemohl říkat, že dědictví se omezuje na vědění a na náboženské záležitosti. V souladu s tím, kdybychom

¹⁷⁴ *Usúl al-káfi*, sv. 1, ss. 176 – 177, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Báb farq bajna'r-rasúl wa'n-nabí wa'l-muhaddith*.

¹⁷⁵ *Usúl al-káfi*, sv. 1, ss. 321 – 343, *Kitáb al-hudždža*, kap. *Báb inna'l-a'imma warthat al-ilm, jarithu ba'duhum ba'dan al-ilm*, kap. *Má 'inda l-a'imma min siláh rasúl al-láh wa maqámihi*.

měli pouze větu „*Učenci jsou dědictví proroků.*“ a vynechali bychom začátek a konec této tradice, dospěli bychom k závěru, že některé výsady Proroka Muhammada jsou dědičné a mezi nimi i vláda a vedení jsou po jeho smrti určeny imámům a přísluší i *faqíhům* s výjimkou některých otázek, které odpadají z jiných důvodů a my je dáváme stranou.

Problém spočívá v tom, že věta „*Učenci jsou dědictví proroků.*“ by mohla ve svém kontextu naznačovat, že dědictví se vztahuje na tradice. Tuto domněnku potvrzuje věta z tradice Sahíha od Qaddáha „*Vždyť proroci nezdědí ani dínár, ani dirham, ale zdědí vědění.*“ V tradici od Abú'l-Buchturího následuje po větě „*Nezdědí ani dínár, ani dirham.*“ věta „*Nýbrž zdědí tradice z jejich výroků.*“ Z těchto výroků lze usoudit, že dědictví proroků se omezuje pouze na tradice a že po nich nezůstalo nic jiného, což je v rozporu s potřebami našeho náboženství. Prorok Muhammad zanechal po sobě dědictví. Není pochyb o tom, že vláda nad muslimskou obcí (*velájat*) přešla po jeho smrti na knížete věřících a pak na imámy jednoho po druhém. Slovo *nýbrž* tu rovněž není vymezeno a vůbec není jasné, zdali by *nýbrž* vůbec prokazovalo vymezení. Kromě toho se *nýbrž* nevyskytuje v tradici Sahíha od Qaddáha, zatímco v tradici od Abú'l-Buchturího se nachází. Tato tradice – jak jsme zmínili – je slabá z hlediska řetězce tradentů.

Nyní projdeme tradici Sahíha, abychom se přesvědčili, zdali jsou dědictvím míněny výlučně tradice.

„*Tomu, kdo se ubírá cestou vědění, otevírá Bůh cestu do ráje.*“ Tato věta velebí učence. Nelze se domnívat, že se tato chvála vztahuje na všechny učence nezávisle na jejich kvalitě. Je třeba se podívat do spisu *Káfí* na tradice zabývající se vlastnostmi a úkoly učenců,¹⁷⁶ aby se ozřejmilo, že ten, kdo jen trochu studoval, není zahrnut mezi učence a do dědictví proroků, ale má některé povinnosti a v tomto okamžiku vyvstává problém.

„*A andělé rozprostřeli svá křídla pro ty, kdo touží po vědění, aby vyjádřili svoji radost (nebo radost Boha).*“ Význam „*Rozprostřeli*

¹⁷⁶ *Usúl al-káfí*, sv. 1, ss. 42 – 45, kniha *Kitáb fadl al-‘ilm*, kap. *Báb sifát al-‘ulamá’*.

svá křídla pro ty“ je zřejmý¹⁷⁷ a není předmětem diskuse. Jedná se o výraz uznání.

„Všichni, ať jsou v nebi, či na zemi, či dokonce velrybou v moři požádají Boha a Bůh odpustí tomu, kdo touží po vědění.“ Tato věta vyžaduje podrobný výklad, což zatím není předmětem diskuse.

„Nadřazenost učenice nad služebníkem Boha je jako nadřazenost Měsíce v úplňku nad ostatními hvězdami.“ Význam této věty je též jasný.

„A vskutku učenci jsou dědictvím proroků.“ Od začátku tradice až sem se jedná o chválu učenců a vyjasnění jejich předností a vlastností. Mezi jednu z jejich předností patří to, že jsou dědictvím proroků. Být dědictvím proroků je pro učence výhoda tehdy, když jako proroci mají nad lidmi vládu a jsou posloucháni lidem.

A vzhledem k tomu, že tradice je zakončena větou „Vždyť proroci nezdědí ani dínár, ani dirham, ale zdědí vědění.“ znamená to, že proroci po sobě nezanechali pouze vědění a tradici, nýbrž je tu vyjádřen skrytý význam, poukazující na skutečnost, že ačkoliv byli náboženskými vůdci (*valí-je amr*) a vládci nad lidem, jsou Božími činiteli; nejsou to materialisté, zabývající se světskými statky. Jejich metody vládnutí jsou jiné než monarchistické a jiné než běžné metody vládnutí, při nichž jsou zodpovědní činitelé posedlí hamižností a žádostivostí. Prorok Muhammad žil velmi prostě. Nevyužíval svého postavení pro vlastní materiální užitek. Zanechal po sobě pouze vědění a to je to nejvznešenější, zvláště v případě Božího vědění. Asi právě proto bylo toto vědění zmíněno v tradici. I když jsou v tradici objasněny přednosti učenců a vypovídá o dědictví vědění a o dědictví majetku není zmínka, nelze říci, že dědictví učenců se omezuje výhradně na vědění a tradici.

V některých pramenech je tato tradice zakončena větou: „To, co jsme zanechali, je almužna.“ Tato věta není součástí tradice. V této verzi se vyskytuje pouze v sunnitském podání a tato věta k ní byla přidána z politických důvodů.¹⁷⁸

¹⁷⁷ Chomejní: *Arbaʿín*, ss. 414 – 416, *hadíth* 26.

¹⁷⁸ Al-Bucháří, *as-Sahíh*, sv. 1, s. 25; *Kitáb al-ʿilm*, kap. *Al-ʿilm qabla'l-ʿuqúl wa'l-ʿamal*; Abú Dáwúd: *Sunan*, sv. 4, s. 57.

Na každý pád lze konstatovat, že odvolávající se na uvedené výroky, se nemůžeme opřít o větu „*Učenci jsou dědictvím proroků*.“ a tvrdit, že to, co příslušelo prorokům, přísluší učencům. O tyto výroky se však nelze opřít a říci, že učenci dědí od proroků pouze vědění. Potom by vyvstal protiklad mezi touto tradicí a tradicemi, jež jsme dříve zmínili a jež utvrzují naše stanovisko. Tato tradice se tedy nedá takto vykládat.

Potvrzení velájat-e faqíh na základě textů

Připusťme, že Posel Boží nezanechal po sobě kromě vědění nic jiného a vláda (*velájat*) a chalífát jsou nedědičné. Kdyby Posel Boží pravil: „*‘Alí je Můj dědic*.“ a my bychom netvrdili, že kníže věřících je jeho nástupcem, byli bychom bezradní a měli bychom se opřít o text ve věci chalífátu knížete věřících a imámů a řekli bychom, že Posel Boží předal knížeti věřících nástupnictví. To samé můžeme říci o *velájat-e faqíh*, neboť na základě dříve zmíněných tradic, jsou *faqíhové* určení Poslem Božím k nástupnictví a vládě. Můžeme konstatovat, že mezi naposledy uvedenou tradicí a ostatními tradicemi, vypovídajícími o jmenování *faqíhů* panuje shoda.

Potvrzení skrze feqh-e razaví

Ve spise *‘Awá’id*¹⁷⁹ od Naráqího je citována následující tradice, týkající se *feqh-e razaví*:¹⁸⁰ „*Postavení faqíha v dnešní době je stejné jako postavení proroků u dítek Izraele*.“¹⁸¹ Nemůžeme samozřejmě říci, že *feqh-e razaví* vychází od imáma Rezy, ale lze ho použít jako důkaz.

Je třeba vědět, že pojmem „*proroci u dítek Izraele*“ nejsou míněni *faqíhové* z doby Mojžíše a patrně z nějakého důvodu je nazývali proroky. Všichni *faqíhové* z doby Mojžíše byli Mojžíšovi oddáni. Když je Mojžíš někam vyslal, aby splnili nějaký příkaz, je možné, že je ustanovil absolutními vůdci (*valí-je amr*). Samozřejmě to

¹⁷⁹ Mollá Ahmad ibn Mahdí ibn Abí Dharr an-Naráqí al-Kášání: *‘Awá’id al-ajjám min muhimát adillat al-ahkám*, kap. *Dar bajján-e qavá’ed-e estenbát-e šar‘í*.

¹⁸⁰ *Feqh-e razaví (Fiqh ar-ridá’)* – označení souboru právních nařízení, jež prohlásil osmý imám ar-Ridá. Někteří právníci však o pravosti těchto nařízení pochybují.

¹⁸¹ *‘Awá’id al-ajjám*, s. 186, *hadíth* 7.

nevíme jistě, ale víme jistě to, že sám Mojžíš patřil mezi proroky dítek Izraele; všemi pravomocemi, jimiž disponoval Posel Boží, disponoval i Mojžíš. Ovšemže se lišilo jeho postavení a úřad.¹⁸² V souladu s tím pod pojmem postavení, uvedeným v tradici všeobecně rozumíme to, že byl Mojžíš určen k vládě a správě nad lidmi (*velájat*), platí rovněž o *faqíhech*.

Další potvrzení

Ve spise *Džámi' al-achbár*¹⁸³ je uvedena také jedna tradice, v níž Prorok Muhammad praví: „V den posledního soudu budu pyšný na učence své muslimské obce. A učenci mé muslimské obce jsou jako dřívější proroci.“¹⁸⁴ Rovněž tato tradice potvrzuje naše stanovisko.

Ve spise *Mustadrak*¹⁸⁵ je zmíněna jedna tradice ze spisu *Ghirar*¹⁸⁶ v následujícím znění: „Učenci jsou vládci lidu.“¹⁸⁷ V jiné verzi se vyskytuje „Učenci jsou jako mudrci mezi lidem.“ Tato verze se zdá být nesprávná. Bylo řečeno, že v samotném spise *Ghirar* je uvedeno, že „Učenci jsou vládci lidu.“ V případě, že by byl řetězec tradentů této tradice spolehlivý,¹⁸⁸ jasně se dokazuje a potvrzuje naše stanovisko. Existují další tradice, na něž se dá odvolat.

Mezi těmito tradicemi se vyskytuje tradice ve spise *Tuhaf al-^uqúl*¹⁸⁹ s titulem *Správa a prosazování zákonů v rukách učenců*. Tato tradice se skládá ze dvou částí. V první části, jež je tradována Panem mučedníků, se týká výroku knížete věřících ^uAlího ibn Abí Tálib, zabývajícím se principem přikazování vhodného (*amr bi ma^urúf*) a zakazování zavrženíhodného (*nahj min munkar*). Druhou

¹⁸² Z této tradice vyplývá, že *faqíhové* mají stejné postavení jako proroci dítek Izraele a to všeobecně, nikoliv pouze v případech jako je například vedení (*imámat*) nebo správa společnosti.

¹⁸³ Šejch Sadúq: *Džámi' al-achbár*,

¹⁸⁴ *Džámi' al-achbár*, s. 38, kap. 20.

¹⁸⁵ Mírzá Husajn ibn Mírzá Muhammad Taqí ibn Mírzá ^uAlí Muhammad at-Tabarsí an-Núrí: *Mustadrak al-wasá'il wa mustanbat al-masá'il*, sbírka 23000 hadíthů.

¹⁸⁶ Abú'l-Fath ^uAbd al-Wáhid ibn Muhammad ibn ^uAbd al-Wáhid ibn Muhammad al-^uÁmidí: *Ghirar al-hikam wa durar al-kalam min kalám ^uAlí ibn Abí Tálib*, sbírka ponaučení a proslavů ^uAlího ibn Abí Tálib řazená podle abecedy.

¹⁸⁷ *Ghirar*, hadíth 559; *Mustadrak*, sv. 17, s. 316.

¹⁸⁸ Jedná se o tradici typu *mursal* ze spisu *Ghirar*.

¹⁸⁹ *Tuhaf al-^uqúl*: Abú Muhammad Hasan ibn ^uAlí ibn Husajn al-Harrání al-Halabí, duchovní, současník Sadúqa, viz sv. 3, s. 400.

část tvoří řeč Pana mučedníků o *velájat-e faqíh* a úkolech *faqíhů* v boji s tyrany, despotickými státními orgány a o zřízení islámského státu a prosazování islámských zákonů. V této slavné řeči, jež imám Husajn pronesl v Miná, hovořil o příčinách svého úsilí (*džihád*) v boji proti despotické umajjovské vládě. Tato tradice ozřejmuje dvě důležité otázky: první je *velájat-e faqíh* a druhá je skutečnost, že *faqíhové* musejí vlastním úsilím (*džihád*) a principem prikazování vhodného a zakazování zavrženíhodného bojovat proti tyranským vládcům s cílem podkopat jejich moc, vyburcovat lid, aby veřejné hnutí bdělých muslimů svrhlo despotickou vládu a nastolilo islámský stát. Takto zní tradice:

„Ó lidé, vezměte si ponaučení z toho, co Bůh poradil svým přátelům, když káral učence. Proč jim¹⁹⁰ nezabrání rabíni a učenci v tom, aby nevedli hříšné řeči.¹⁹¹ A řekl: Necht' jsou prokleti nevěřící z dítek Izraele. A dále řekl: Je tak hnusné, co učinili.¹⁹² Vždyť se Bůh zlobí na ně, protože viděli na vlastní oči zločiny a špatnosti tyranů a nezabránili jim v tom, protože toužili po tom, co od nich získávali a báli se před tím ochránit, přestože Bůh pravil: Nebojte se lidí, nýbrž bojte se Mne.¹⁹³ A dále pravil: Věřící muži a věřící ženy jsou si vzájemně přáteli a prikazují vhodné a zakazují zavrženíhodné.¹⁹⁴ A Bůh začal prikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné. Tento princip vidí Bůh jako přednostní povinnost, neboť ví, kdyby ve společnosti bylo prikazováno vhodné a zakazováno zavrženíhodné, mohly by být všechny lehké a těžké povinnosti splněny. A tomu je tak proto, neboť prikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné neznamena nic jiného než pozvání k islámu, jakož i obnova práv utlačovaných a boj proti utlačovatelům, úsilí o spravedlivé dělení veřejného majetku a válečné kořisti, vybírání almužny ze společných zdrojů a její použití na správné účely.

A potom, vy lidé, kteří jste známi jako učenci a díky svému vědění máte dobrou pověst, jste slavní ve společnosti pro vaše dobro, rady a znalosti. Ve jménu Boha zaujímáte u lidí vysoké postavení, mocní se vás bojí, slabí vás uctívají. Ti, kdož nestojí pod vámi a nad

¹⁹⁰ Míněni jsou židé.

¹⁹¹ *Korán*, 5:63.

¹⁹² *Korán*, 5:80 – 81.

¹⁹³ *Korán*, 5:44.

¹⁹⁴ *Korán*, 9:71.

nimiž nemáte žádnou moc, povýšili vás nad sebe, vzdali se svého majetku a věnovali ho vám; v případě, že nejsou uspokojeny potřeby lidu nebo když se mu nedostává jeho podílu ze státní pokladny, zařídíte to. Kráčíte vznešenou cestou králů a šlechtých. Nedostalo se vám všech poct proto, že se doufá, že uskutečníte Boží právo? Vy jste opominuli prosazovat mnohé Boží zákony a ignorovali jste mnohé povinnosti, které na vás přenesl Bůh. Ku příkladu jste se nestarali o práva lidí a zraňovali jste práva slabých a bezmocných. Zároveň si ale nárokujete práva, která považujete za svá. Nevydávali jste ani majetek, ani jste nenasazovali v nebezpečí život za toho, kdo ho stvořil, a ani jste nebojovali ve jménu Božím proti nějakému kmenu. Přejete si a považujete za své právo, že Bůh vám otevře Svůj ráj a nechá vás být spolu se Svými proroky a ochrání vás před trestem. Bojím se o vás, kteří si takhle přejete od Boha, že na vás padne Jeho hněv, neboť skrze Jeho šlechtnost jste dosáhli vysokého postavení, ale nectíte ty, kdož znají Boha, přestože jste z Boží vůle uctíváni Jeho služebníky. Bojím se též o vás, protože na vlastní oči vidíte, že závazky vůči Bohu jsou pošlapávány, a vy se o to nestaráte, zatímco máte obavy o závazky vašich otců. Přezíráte závazek vůči Poslu Božímu. Slepí, němí a chromí jsou zanedbáni ve všech městech. Nikdo se nad nimi neslituje. Nejednáte ani tak, jak přísluší vašemu postavení, ani nepomáháte těm, kdož tak činí, a usilujete o povýšení svého postavení. Důvěru utlačovatelů si získáváte skrze podlézavost, pochlebování a kompromisy. To vše vám Bůh přikázal, ale vy to nedbáte. Váš trest bude mnohem vyšší než trest ostatních, neboť zastáváte pozice učenců. A to proto, že správa záležitostí země, vynášení rozsudků a schvalování programů země musí být v rukách učenců, kteří vědí, co je povolené a co je zakázané. A nyní vám odejmuli a uloupili toto postavení. To vedlo k tomu, že jste se odchýlili od práva a vnesli rozkol do tradice, přestože je její podstata zřejmá. Kdybyste vytrpěli příkoří a vydrželi útrapy při Bohu, příslušely by vám Boží nařízení a na vás by bylo jejich provádění. Vy jste však dali možnost utlačovatelům, aby uloupili vaše postavení. Předali jste do jejich rukou vládu, která má mít podle Božího zákona náboženský charakter. Oni vládnou způsobem domněnek a kráčí cestou svévole. Váš útěk před smrtí a láska k pomíjivému pozemskému životu je přivedly k moci. Předali jste svými činy slabé do jejich rukou, mezi nimiž jsou někteří utlačováni jako otroci, jiní jako nebožáci jdou za holým živobytím, zatímco despotičtí vládci se chovají, jak se jim zlíbí, způsobují svými rozmary

hanbu, činí zlo a jsou drzí vůči Bohu. V každém městě mají na kazatelně jednoho řečníka (chatíba)¹⁹⁵ ze svých řad. Země jim leží u nohou a mají volné ruce. Lidé jsou jejich otroky; nemohou se bránit. Jeden z vladařů je despotický, neústupný a mstivý, jiný utlačuje, třetí není poslušný vůči Bohu a nezná ani soudný den. Údiv! Proč se divit? Země je v rukou tyрана, podvodného vládce, jehož výběrčí daní a správci provincií neznají slitování s věřícími. Bůh urovná náš spor a vyřkne rozsudek. Ó Bože! Ty víš, že to, co jsme učinili, nebylo za účelem zmocnit se vlády a získat bohatství, nýbrž ukázat principy Tvého náboženství, poukázat na reformy na Tvé zemi, dát jistotu Tvým utlačovaným služebníkům, naplnit Tvé příkazy, Tvoji praxi (sunna) a Tvé zákony. Jestliže tedy, vy (náboženští učenci), nám nepomůžete při prosazování tohoto cíle a nebudete žádat spravedlnost, utlačovatelé se vás zmocní a uhasí světlo vašeho proroka. Bůh je nám vším, spoléháme se na Něho, jdeme k Němu, v Jeho rukou leží náš osud a k Němu se vracíme.¹⁹⁶

Věta „Ó lidé, vezměte si ponaučení z toho, co Bůh poradil svým přátelům, když káral učence.“ není určena pro určitou skupinu, pro posluchače, obyvatele města, obyvatelstvo země nebo lidem tehdejší doby, nýbrž je to výzva pro všechny ve všech dobách, kdo jí naslouchají jako například výrok „Ó lidé,“ který se uvádí v Koránu. Bůh dává radu svým přátelům, v níž kárá rabíny a odsuzuje jejich chování. Význam slova přátelé označuje ty, kdo myslí na Boha a ve společnosti nesou zodpovědnost, nejsou tím tedy míněni imámové.

„Proč jim nezabrání rabíni a učenci v tom, aby nevedli hříšné řeči.“ Bůh v tomto koránském verši vytýká rabínům a židovským učencům, že jakožto náboženští učenci židů nezabránili utlačovatelům vést hříšné řeči, tzn. lži, pomluvy a překrucování skutečností atd. a nepohlcovat neprávem nabyté. Je zřejmé, že toto pokárání a tato výčitka nejsou namířeny výlučně ani na židovské učence, ani na křesťanské učence, nýbrž vztahuje se i na učence islámské společnosti a všeobecně vzato na všechny teology. Jestliže teologové islámské společnosti mlčí k praktikám a politice utlačovatelů, jsou pokáráni Bohem. Tento příkaz se nevztahuje pouze na předky a předchozí

¹⁹⁵ Kazatel při páteční polední modlitbě, který pronese kázání (*chutba*), zde míněn všeobecně řečník.

¹⁹⁶ *Tuhaf al-^uqúl*, s. 271.

generace, ale stejně tak platí i pro budoucí generace. Kníže věřících, odvolává se na Korán, zmínil toto téma s tím, aby si také učenci islámské společnosti vzali ponaučení a byli bdělí, neopomíjeli přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné a nemlčeli před utlačovateli a těmi, kteří se odchýlili od pravé cesty. Kníže věřících chtěl veršem „*Proč jim nezabrání rabíni a učenci, aby nevedli hříšné řeči.*“ poukázat na dvě otázky.

Za první. Nedbalost učenců při plnění povinnosti přináší větší škody než nedbalost ostatních lidí při plnění ostatních povinností. Tak například když trhovce udělá nějakou špatnost, uškodí sám sobě, pokud však jsou učenci nedbalí při plnění povinností, například tím, že mlčí před utlačovateli, utrpí islám velkou újmu. A pokud plní povinnosti a tam, kde mají mluvit, nemlčí, je to ve prospěch islámu.

Za druhé. Ačkoliv je třeba zakázat všechno, co odporuje šari'ě, jsou ve verši zdůrazněny dvě věci, a sice hříšné řeči, tzn. lži a pohlcování neprávem nabytého. Tím se chce říci, že tyto dvě zavrženíhodné věci jsou ze všech zavrženíhodných věcí nejnebezpečnější a je třeba s nimi co nejvíce bojovat. Někdy jsou totiž výroky a propaganda utlačovatelů škodlivější pro islám a muslimy více než jejich činy a politika. Vystavují islám a muslimy velkému nebezpečí. Bůh vytýká, proč nebylo zabráněno špatným výrokům a hříšné propagandě utlačovatelů? Proč se neprotiřečí člověku, který tvrdí, že je zástupcem Boha (*chalífat al-láh*), že vykonává Jeho vůli, prosazuje Jeho zákony a prohlašuje, že Boží zákony jsou ty, které vykonávám v praxi, islámská spravedlnost je to, co hlásám a uskutečňuji (přestože nemá o spravedlnosti vůbec žádné ponětí)? Tato tvrzení jsou hříšné řeči. Proč se nezamezí těmto hříšným výrokům, jež silně poškozují společnost? Utlačovatelé pronášejí nesmyslné řeči, zrazují, zavádějí novoty (*bida'*) do islámu. Proč se toto nezakáže? Proč se nezabrání těmto hříchům?

Pokud někdo vykládá zákony v rozporu s Boží vůlí, pod záminkou islámské spravedlnosti zavádí do islámu novoty a používá protiislámské zákony, jsou učenci povinni vystoupit proti tomu. Jestliže proti tomu nevystoupí, jsou prokleti Bohem. To vyplývá ze zmíněného koránského verše a poukazuje na to i následující tradice. „*Jestliže se objeví novota, musí učenec ukázat své vědění, jinak je proklet Bohem.*“¹⁹⁷ Protiřečení na jedné straně a vysvětlení učení a

¹⁹⁷ *Usúl al-káfi*, sv. 1, ss. 54, *Kitáb Fadl al-bida'*, *hadíth* 2.

zákonů, jež jsou namířeny proti novotám, útlaku a hříchu na straně druhé, je užitečné, neboť lid bude upozorněn na společenskou zkaženost a na tyranské zákony zrádců, hříšníků a bezvěrců a vyhlásí jim boj. Zpřetrhá spolupráci s utlačovateli a vyhlásí neposlušnost vůči prohnilé a zrádné vládnoucí moci. Opozice teologů se v těchto případech projevuje zakazováním zavrženíhodného ze strany duchovního vedení společnosti. Toto vyvolá vlnu zakazování zavrženíhodného a opoziční hnutí, na němž se budou podílet všichni věřící a příčinniví lidé. Jestliže se utlačovatelé nevzdají tomuto hnutí, nevydají se po přímé cestě islámu tím, že budou následovat Boží zákony, a budou ho chtít umlčet silou zbraní, uchýlí se k ozbrojené agresi a stanou se *fi'a bághija*.¹⁹⁸ A tehdy bude na muslimech, aby vyhlásili ozbrojenou válku proti *fi'a bághija*, tedy válku proti vládcům a agresorům a vedli ji do doby, dokud nebude politika společnosti a chování vládních činitelů v souladu s islámskými principy a zákony.

Vy, kteří zatím nemáte sílu zabránit novotám vládců a odstranit zlo, tak alespoň nemlčte. Bijí vás do hlavy, křičte a protestujte. Nepodléhejte útlaku. Podléhat útlaku je horší než utlačovat. Protestujte, popírejte, vyvracejte, křičte! Je třeba proti jejich propagandistickému a publikačnímu aparátu vytvořit na naší straně aparát, jenž by každou jejich lež vyvrátil tvrzením, že se jedná o lež a že to, co hlásají, není islámská spravedlnost. Program islámské spravedlnosti pro rodiny a společnost muslimů je propracovaný a pevně ustálený. Tyto otázky musí být objasněny lidem, aby byli spraveni a aby budoucí generace kvůli našemu mlčení nedospěly k závěru, že chování a metody utlačovatelů jsou bezpochyby v souladu s náboženstvím a svatý islám považuje pohlcování neprávem nabytého, tedy lichvu a loupež, za dobré.

Vzhledem k tomu, že zorný úhel myšlení mnoha lidí nepřesahuje zorný úhel této mešity a jejich myšlení není pružné a flexibilní, domnívají se, že pohlčováním neprávem nabytého je míněn prodavač na rohu ulice, který šidí lidi! Přezírají velké lichváře a zloděje, kteří pohlčují vysoké sumy, zpronevěřují státní pokladnu a mrhají naší ropou. Jménem zastoupení zahraničních firem proměňují naši zemi v tržiště s drahým a nepotřebným cizím zbožím. Tímto

¹⁹⁸ *Fi'a bághija* – označení pro ty, kdo odmítají poslušnost imámovi nebo vedou boj proti muslimům. Viz *Korán*, 49:9; *Zibdat al – bajján*, sv. 11; *Wasá'il aš-š'f'a*, sv. 11, ss. 16, 54, 55.

způsobem si naplňují vlastní kapsy a kapsy cizích investorů penězi lidu. Několik cizích států těží naši ropu pro sebe.¹⁹⁹ Nepatrnou část zisku dají k dispozici vládnoucím kruhům, ale i ta se jinými cestami k nim vrátí. Jen malá část se dostane do státní pokladny a Bůh ví, co se s ní stane. To není nic jiného než požívání neprávem nabytého, tedy lichva ve velkém měřítku, případně v mezinárodním měřítku. Tyto hrozné zavrženíhodné věci jsou ze všech nejnebezpečnější. Podívejte se pozorně na společenské poměry, fungování státu a práci úřadů, abyste pochopili, jak strašné požívání neprávem nabytého se rozšířilo. Jestliže v nějakém koutu země dojde k zemětřesení, zavdá to pro vládcu příčinu, jak se obohatit, aby ve jménu lidí postižených zemětřesením si mohli naplnit svou kapsu. Díky smlouvám, které uzavírají despotičtí a protinárodní vládcí s cizími státy a zahraničními firmami, plynou milióny z peněz národa do jejích kapsy a milióny z peněz národa se stávají zisky cizinců a jejich patronů. To jsou formy lichvy ve velkém a toto se odehrává před našima očima a stále pokračuje v různých oblastech jako například v zahraničním obchodě, kde jdou uzavírány smlouvy o těžbě nerostného bohatství, využití lesů a dalších přírodních zdrojů, nebo v oblasti stavebních prací a při výstavbě silnic nebo nákupu zbraní od západních a komunistických kolonialistů.

Musíme se vyvarovat tomuto rabování a lichvaření. Všichni lidé mají tuto povinnost, ale zodpovědnost teologů je těžší a důležitější. Musíme začít tuto válku jako první mezi muslimy, jako první musíme spustit tento obrovský úkol. My musíme být kvůli našemu postavení a pozici předvojem. Jestliže dnes nejsme schopni zabránit těmto zločinům a potrestat lichváře, zrádce národa, mocné zloděje a vladaře, musíme se snažit získat tuto moc. Musíme si pro

¹⁹⁹ V roce 1901 byla podepsána smlouva mezi kádžárovským šáhem Muzaffar ad-Dínem a Angličany ohledně licence na průzkum a těžbu íránské ropy. Platnost této smlouvy byla 60 let a na jejím základě byl Íránu přiznán zisk 16% ze všech ropných ložisek. V dohodě, uzavřené 32 let po podpisu této smlouvy, byl podíl Íránu zvýšen na 20%. Po pádu Mosaddeqa bylo založeno v roce 1954 nové konsorcium. Akcionáři tohoto konsorcia byla Íránsko – anglická ropná společnost (40%), pět amerických firem (40%), holandská firma (14%) a francouzská firma (4%). V letech 1954 – 1978 bylo vyvezeno z Íránu na Západ 205891947800 barelů surové ropy a 10152212090000 kubických metrů zemního plynu. Viz *Naft az ágház tá be emrúz*, publikace ministerstva ropy; *Zohúr-o-soqút-e saltanat-e pahlaví*, publikace Ústavu politických studií.

tuto chvíli alespoň stanovit minimální úkol, že budeme šířit pravdu a ujasňovat lichvu a lhaní. Pokud získáme moc, ovládneme nejen politiku, ekonomiku a správu země, nýbrž i zbičujeme lichváře a lháře a potrestáme je.

Zapálili mešitu al-Aqsá. Voláme: „Zachovejte mešitu al-Aqsá z poloviny vyhořelou. Nezahlazujte stopy po tomto zločinu.“²⁰⁰ Šáhův režim ale otevře konto a vybere od lidí peníze na obnovu mešity al-Aqsá. Využije situace, dosáhne finanční zisky a prozatím zahladí stopy po tomto zločinu Izraele!

Tyto katastrofy postihly muslimskou obec a dospělo to až sem. Mají islámští učenci k těmto věcem mlčet? „*Proč jim nezabrání rabíni a učenci, aby nepohlcovali neprávem nabyté?*“ Proč nekřičí? Proč nehovoří o tomto rabování?

Po koránském verši „*Necht' jsou prokleti nevěřící z dítek Izraele,*“ který nemá žádnou souvislost s naší rozpravou následuje věta:

„*Vždyť se Bůh zlobí na ně, protože viděli na vlastní oči zločiny a špatnosti tyranů a nezabránili jim v tom, protože toužili po tom, co od nich získávali a báli se před tím ochránit.*“

Bůh odsoudil rabíny za to, že byli svědky špatností a zločinů, jež napáchali utlačovatelé, leč mlčeli a nezabránili jim v tom.

²⁰⁰ V roce 1969 zapálili sionisté mešitu al-Aqsá. Tento zločin, který podnítil hněv muslimů celého světa proti Izraeli, nevzbudil velký ohlas v iránském tisku. Šáhovi censoři tisku se snažili podávat zprávy tak, aby nevyvolali protiizraelské nálady. Ministerstvo dvora vyjádřilo ve svém vyjádření politování, ale v sebemenším nepoukázalo na viníky této události. Šáh při této příležitosti vyčlenil částku milión riálů na opravu mešity. Král Fajsal požadoval svolání konference islámských zemí k projednání této události. Sedmý den po této události demonstrovali milióny muslimů na celém světě a za původce tohoto velkého zločinu označili Izrael. V Íránu však šáhovi úředníci zabránili konání demonstrací, což vyvolalo odpor tehdejších náboženských vůdců. Týž den vydal deník al-Džumhúríja, vycházející v Baghdádu prohlášení imáma Chomejního, v němž imám vyzval muslimy k jednotě a konferenci islámských zemí v Ribátu shledal za prostředek k zastření tohoto zločinu a odstavení pozornosti lidu světa na tento zločin, a prohlásil, že mešita al-Aqsá nesmí být opravena do té doby, dokud je Palestina okupována Židy, aby nezmizely stopy po tomto zločinu. Rovněž Rada bezpečnosti OSN vydala v této souvislosti protest proti Izraeli.

Jejich mlčení má podle této tradice dva důvody: za prvé ziskuchtivost a za druhé slabost. Buď to byli hamižní lidé, kteří využívali materiálních prostředků vykořisťovatelů – peníze za mlčení, nebo to byli zbabělci, kteří z nich měli strach. Studujte tradice, zabývající se přikazováním vhodného a zakazováním zavrženíhodného! V těchto tradicích se mluví o lidech, kteří pod různými záminkami nedbají na přikazování vhodného a zakazování zavrženíhodného, jsou odsouzeni a jejich mlčení je zavrženo.²⁰¹

„A Bůh pravil: *Nebojte se lidí, nýbrž bojte se Mne.*“ Čeho se bojíte? Máte strach z vězení, vyhnanství, smrti? Naši velikáni obětovali pro islám své životy a vy byste na to měli být také připraveni. Imám pravil: *„Věřící muži a věřící ženy jsou si vzájemně přáteli a přikazují vhodné a zakazují zavrženíhodné.“*

Po koránském verši *„Dodržují modlitbu, dávají almužnu a jsou poslušní vůči Bohu a Jeho Poslu.“* následuje:

„A Bůh začal přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné. Tento princip vidí Bůh jako přednostní povinnost, neboť ví, že kdyby ve společnosti bylo přikazováno vhodné a zakazováno zavrženíhodné, nemohli by dostat utlačovatelé a jejich lidé majetek lidu a nakládat s ním libovolně a plýtvat vybranými daněmi. Amr a nahj a odporu být všechny těžké a lehké úkoly splněny. A to proto, že přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné neznamena nic jiného, než obrátit se na islám, jakož i obnovit práva utlačovaných a bojovat proti utlačovatelům, usilovat o spravedlivé dělení veřejného majetku a válečné kořisti, vybírat almužnu ze společných zdrojů a používat ji na správné účely.“

Bude-li správně uplatňována zásada přikazování vhodného a zakazování zavrženíhodného, vyřeší se automaticky další úkoly. Je-li tato zásada uplatňována, nemohou utlačovatelé a jejich přísluhovači loupit majetek lidí a dělat si, co se jim zlíbí a nemohou promrhat vybrané daně. Ten, kdo uplatňuje zásadu přikazování vhodného a zakazování zavrženíhodného, obrací se na islám, obnovuje práva utlačovaných a bojuje proti utlačovatelům.

²⁰¹ *Furú' al-káfí*, sv. 5, s. 55 – 60; *Kitáb al-džihád*, kap. *Báb al-amr bi'l-ma'rúf wa nahj min al-munkar*, *hadíthy* 1, 2, 5, 11; *Wasá'il aš-ší'a*, sv. 6, s. 393.

Nutnost přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné se odvolává hlavně na tyto zásady. Přikládáme malý význam zásadám přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné. Myslíme, že to má osobní charakter a že zavrženíhodné věci jsou pouze ty, které denně vidíme nebo slyšíme, například když při jízdě autobusem pustí řidič hudbu, když se v nějaké kavárně něco špatného přihodí nebo když někdo uprostřed tržiště poruší půst atd. Takové věci musíme zakázat. Zavrženíhodné věci velkého měřítka však přehlízíme. Musí se zabránit těmto lidem, aby neničili islámské hodnoty a nepošlapávali práva slabých atd. Pokud se společně vystoupí proti utlačovatelům, kteří odporují zákonům a páchají zločiny, přijdou-li jim tisíce telegramů ze všech islámských zemí, vyzývajících je, aby takto nečinili, zaručeně s tím přestanou. Když jednají proti islámu a zájmům lidu, pronášejí řeč, tak v případě, že z celé země, ze všech koutů a krajů budou přicházet protesty proti nim, stáhnou se rychle zpět. Myslíte si, že mohou udělat něco jiného, než stáhnout se zpět? Ne. Stáhnou se zpět. Já je znám. Víím, co je to zač! Jsou také velmi zbabělí! Rychle se stáhnou zpět. Když ale vidí, že jsme zbabělejší, tak se předvedou.

V jedné kauze byli učenci za jedno, sešli se a dostalo se jim podpory z provincií, jež vyslaly zástupce, kteří pronesli projevy. Režim se stáhl zpět a ta špatná smlouva byla anulována.²⁰² Potom nás postupem času oslabili, rozdělili nás a určili každému z nás náboženský úkol. Osmělili se, protože v našich řadách zavládly názorové rozdíly a byli jsme rozštěpeni. Ted' si mohou dělat s muslimy a s islámskou zemí, co se jim zachce.

„Obrácení se na islám, jakož i obnova práv utlačovaných a boj proti utlačovatelům.“ Zásada přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné se vztahuje na tyto důležité otázky. Nezákonné jednání chudého drogisty neuškodí islámu, uškodí pouze jemu samotnému. Zásada přikazovat vhodné a zakazovat zavrženíhodné se týká především těch, kdo poškozují islám a pod různými záminkami okrádají lid. Tomu se musí zabránit.

²⁰² Odvolávka na zákon o místních zastupitelstvech, jenž byl přijat a schválen tehdejší státem v roce 1962. V schvalovacím prohlášení byla příslušnost k islámu vyňata z podmínek pro voliče a volené a v textu přísahy byla přísaha na Korán zaměněna na přísahu na nebeskou knihu. Tyto stanovy byly napadeny ze strany imáma Chomejního a dalších nejvyšších ší'itských duchovních. Skutečnost, že lid naslouchal prohlášením a instrukcím imáma a dalších ší'itských duchovních vedl ke zrušení tohoto zákona.

O těchto věcech se píše i v novinách, někdy sarkasticky, někdy vážně, že peníze, určené pro postižené povodněmi či zemětřesením, byly vybrány a zpronevěřeny! Jeden z učenců z Malájeru vyprávěl: „Poslali jsme pro oběti jedné nehody kamión s *kafanem*,²⁰³ ale úřady to nechtěly povolit a samy chtěly tento *kafan* ukrást!!“ Příkazování vhodného a zakazování zavrženíhodného se vztahuje na takovéto lidi.

Nyní vám položím otázku: „Týkají se témata, jež kníže věřících objasňuje v této tradici, pouze úzkého okruhu islámu, pouze těch, kdo to slyšeli? Věta „*Ó lidé, vezměte si ponaučení.*“ není určena nám? My nejsme součástí lidí? Nemáme si brát ponaučení z tohoto výroku?

Právě tak, jak jsem uvedl na začátku rozpravy, není tato výzva určena pro určitou skupinu nebo určité lidi, nýbrž je adresována každému vojevůdci, každému ministrovi, každému místodržícímu a každému *faqíhovi*, je určena celému světu, celému lidstvu a všem živým. Výroky knížete věřících jsou stejné jako výroky Koránu. Jsou platné a závazné stejně tak, jak je Korán platný až do soudného dne. Koránský verš, na nějž byla odvolávka, tedy „*Proč jim nezabrání rabíni a učenci, aby nevedli hříšné řeči,*“ platí pro všechny lidi, přestože je adresován rabínům a učencům. Obrací se na rabíny a učence, protože kvůli hamižnosti a zbabělosti mlčeli k bezpráví utlačovatelů, ačkoliv proti tomu mohli pozvednout hlas a křičet a zabránit bezpráví. Protože tak neučinili, byli odsouzeni Bohem. Rovněž muslimští učenci budou odsouzeni, jestliže se nepostaví utlačovatelům a budou mlčet!

Po výroku adresovanému lidem „*A potom, vy lidé, kteří jste známi jako učenci.*“ oslovuje islámské učence.

„*Vy lidé, kteří jste známi jako učenci a díky svému vědění máte dobrou pověst, jste slavní ve společnosti pro vaše dobro, rady a znalosti. Ve jménu Boha zaujímáte u lidí vysoké postavení, mocní se vás bojí, slabí vás uctívají. Ti, kdož nestojí pod vámi a nad nimiž nemáte žádnou moc, povýšili vás nad sebe, vzdali se svého majetku a věnovali ho vám; v případě, že nejsou uspokojeny potřeby lidu nebo když se mu nedostává jeho podílu ze státní pokladny, zařídíte to. Kráčíte vznešenou cestou králů a šlechtických. Nedostalo se vám všech poct proto, že se doufá, že uskutečníte Boží právo?*“

²⁰³ Bílá látka, do níž jsou zabaleni mrtví před pohřbením.

Imám tímto připomíná učencům, že se ve společnosti těší lesku a úctě a že islámský lid je ctí a respektuje. Tuto úctu a čest, jíž se těšíte ve společnosti, máte proto, abyste pozvedli právo proti utlačovatelům a vybojovali právo pro utlačované. Doufají, že povstanete a budete zamezovat bezpráví.

„Vy jste opominuli prosazovat mnohé Boží zákony a ignorovali jste mnohé povinnosti, které na vás přenesl Bůh. Nestarali jste se o práva lidí a nedbali jste na práva slabých. Zároveň si ale nárokujete práva, která považujete za svá. Nevydávali jste ani majetek, ani jste nenasazovali v nebezpečí život za toho, kdo ho stvořil, a ani jste nebojovali ve jménu Božím proti nějakému kmenu. Přejete si a považujete za své právo, že Bůh vám otevře Svůj ráj nechá vás být spolu se Svými proroky a ochrání před trestem. Bojím se o vás, kteří si takhle přejete od Boha, že na vás padne Jeho hněv, neboť skrze Jeho šlechetnost jste dosáhli vysokého postavení, ale nectíte ty, kdož znají Boha, přestože jste z Boží vůle uctíváni Jeho služebníky.“

Dostali jste funkce a postavení. Jakmile jste tohoto dosáhli, neplnili jste své povinnosti.

„Bojím se též o vás, protože na vlastní oči vidíte, že závazky vůči Bohu jsou pošlapávány, a vy se o to nestaráte, zatímco máte obavy o závazky vašich otců. Přezíráte závazek vůči Poslu Božímu.“

Když se něco přihodí vašim otcům nebo – nedej Bůh – když je někdo urazí, rozzlobíte se a pozvednete svůj hlas. Když ale jsou před vašimi očima porušovány povinnosti vůči Bohu, když je islám znásilňován, mlčíte a dokonce ani ve své nitru nechováte zlobu; v zásadě kdybyste byli rozhněváni, pozvedli byste svůj hlas.

„Slepí, němí a chromí jsou zanedbáni ve všech městech. Nikdo se nad nimi neslituje.“

Myslíte, že to, co se říká v rozhlasu, je pravda? Jděte a podívejte se zblízka, jak lidé žijí! Na sto nebo dvě stě vesnic nepřipadá ani jedna klinika! Nic se nedělá pro chudé a hladové. Neposkytnou ani příležitost, aby islám podnikl to, co dělá pro chudé. Islám řeší problém chudoby. Tento problém stojí v jeho programu na prvním místě:

„*Almužnou pouze pro chudé.*“²⁰⁴ Podle islámské zásady se musí nejprve zlepšit život chudých a nuzných. Oni však neposkytnou ani příležitost, aby islám zasáhl.

Lid žije v bídě a hladu. Vládnoucí kruhy v Íránu každý den zatěžují lid vysokými daněmi a potom promrhají peníze. Nakupují letadla Phantom, aby vyškolili izraelské vojáky a jejich agenty! Izrael je ve válečném stavu s muslimy. Ti, kdo ho podporují, jsou také ve válečném stavu s muslimy. Vliv Izraele dosáhl v naší zemi bodu, že jeho vojáci se přicházejí do naší země školit. Naše země se stala jeho základnou! Ovládl také náš trh. Zůstane-li tomu tak a muslimové budou nadále slabí, zlikviduje Izrael hospodářství muslimů.

„*Nejednáte ani tak, jak přísluší vašemu postavení, ani nepomáháte těm, kdož tak činí a usilujete o povýšení svého postavení. Důvěru utlačovatelů si získáte skrze podlézavost, pochlebování a kompromisy. To vše vám Bůh přikázal, ale vy to nedbáte.*“

Jste spokojeni, když vás podporuje utlačovatel, jedná s vámi uctivě a tituluje vás například „velký šejchu!“ Jste lhostejní k tomu, jak trpí lid a co dělá vláda.

„*Váš trest bude mnohem vyšší než trest ostatních, neboť zastáváte pozice učenců. A to proto, že správa záležitostí země, vynášení a schvalování programů země musí být v rukách učenců, kteří vědí, co je povolené a co je zakázané. A nyní vám odejmuli a uloupili toto postavení.*“

Imám by mohl pravit, že uloupili jeho právo a vy jste se proti tomu nepostavili anebo že ukradli práva imámů a vy jste mlčeli. Imám ale pravil, že správa záležitostí a zákony jsou v rukách Božích učenců. Božími učenci jsou míněni rabíni a vůdcové, nikoliv filozofové a mystikové. Božím učencem je ten, kdo zná Boží zákony. Nazývají ho duchovním a hluboce věřícím; přirozeně proto, že v něm převládá duchovno a hluboká víra.

„*A nyní vám odejmuli a uloupili toto postavení. To vedlo k tomu, že jste se odchýlili od práva a vnesli rozkol do tradice, přestože*

²⁰⁴ Korán, 9:60.

je její podstata zřejmá. Kdybyste vytrpěli příkoří a vydrželi útrapy při Bohu, příslušely by vám Boží nařízení a na vás by bylo jejich provádění.“

Kdybyste byli čestní lidé a plnili své úkoly, poznali byste, že to jste vy, kdo musí vládnout, tzn., že to vychází od vás a vrací se k vám. Kdyby vznikl islámský stát, nemohly by si ostatní státy světa dovolit se mu postavit a kapitulovaly by. Bohužel kvůli zanedbávání této vlády nevznikl. V počátcích islámu zabránili odpůrci vytvoření takového státu, zabránili, aby moc přešla do rukou těch, kteří jsou milí Bohu. Výsledkem toho je dnešní stav.

„Vy jste však dali možnost utlačovatelům, aby uloupili vaše postavení.“

Nesplnili jste svůj úkol a přenechali jste vládu utlačovatelům a oni tak mohli převzít tento úřad.

„Předali jste do jejich rukou vládu, která má mít podle Božího zákona náboženský charakter. Oni vládou způsobem domněnek a kráčí cestou svévole. Váš útěk před smrtí a láska k pomíjivému pozemskému životu je přivedly k moci. Předali jste svými činy slabé do jejich rukou, mezi nimiž jsou někteří utlačováni jako otroci, jiní jako nebožáci jdou za holým živobytím.“

Vše, co Jeho svatost pravila, odpovídá dnešní době, hodí se to na naši dobu ještě více, než je řečeno.

„Despotičtí vládci se chovají, jak se jim zlíbí, způsobují svými rozmary hanbu, činí zlo a jsou drzí vůči Bohu. V každém městě mají na kazatelně jednoho řečníka (chatíba) ze svých řad.“

Tehdy pěli chatíbové chvály na utlačovatele z kazatelny, dnes činí rozhlas ve dne noci to samé, přenáší protiislámská vysílání a znásilňuje islámské předpisy.

„Země jim leží u nohou.“ Dnes mají utlačovatelé zemi k dispozici a neexistuje žádná překážka, není nikoho, kdo by se jim postavil na odpor.

„A mají volné ruce. Lidé jsou jejich otroky; nemohou se bránit. Jeden z vladařů je despotický, neústupný a mstivý, jiný utlačuje, třetí není poslušný vůči Bohu a nezná ani soudný den. Údiv! Proč se divit? Země je v rukou tyrana, podvodného vládce, jehož výběrčí daní a správci provincií neznají slitování s věřícími. Bůh urovná náš spor a vyřkne rozsudek.“

„Ó Bože! Ty víš, že to, co jsme učinili, nebylo za účelem zmocnit se vlády a získat bohatství, nýbrž ukázat principy Tvého náboženství, poukázat na reformy na Tvé zemi, dát jistotu Tvým utlačovaným služebníkům, naplnit Tvé příkazy, Tvoji praxi (sunna) a Tvé zákony.“

„Jestliže tedy vy (náboženští učenci), nám nepomůžete při prosazování tohoto cíle a nebudete žádat spravedlnost, utlačovatelé se vás zmocní a uhasí světlo vašeho proroka. Bůh je nám vším, spoléháme se na Něho, jdeme k Němu, v Jeho rukou leží náš osud a k Němu se vracíme.“

Jak vidíte, zabývá se celá tradice od začátku až do konce učenci. Není zde žádný náznak, že Božími učenci jsou myšleni imámové. Muslimští učenci jsou Božími učenci a jsou hluboce věřícími. Tento pojem označuje ty, kteří věří v Boha, chrání Boží zákony a jsou znalí, pokud jde o povolené a zakázané.

Tvrzení, že „*Správa záležitostí a zákony jsou v rukou učenců.*“ není omezeno na dva roky nebo na deset let. Nevztahuje se pouze na obyvatele Medíny. Z této tradice a kázání vyplývá, že kníže věřících měl na mysli širokou oblast; jedná se o velké společenství, které se musí postavit za svá práva.

Kdyby učenci, jsouce znalí, pokud jde o povolené a zakázané, byli nadáni výše zmíněnými vlastnostmi, tzn. věděním a spravedlností, naplňovali by Boží zákony, vykonávali by *hudúd*, spravovali by záležitosti muslimů, tak by lidé nebyli chudí a nehladověli by a islámské zákony by nebyly postaveny mimo platnost.

Tato tradice potvrzuje naše pojetí. Kdyby z hlediska řetězce tradentů nebyla slabá,²⁰⁵ mohli bychom ji počítat mezi důkazy. V každém případě však její obsah svědčí o tom, že pochází o ctnostného imáma, což je samo o sobě důkazem.

Uzavřeli jsme téma *velájat-e faqíh* a dále o něm nebudeme hovořit. Není potřeba, abychom se zabývali podružnými otázkami jako je náboženská daň (*zakát*) nebo vykonávání *hudúd*. Udělali jsme úvod do podstaty samotného problému, jímž je *velájat-e faqíh* čili islámský stát. Rovněž jsem řekl, že vláda (*velájat*), určená pro Proroka Muhammada a imámy se vztahuje rovněž na *faqíhy*. O tom není žádných pochyb. Kdyby se vyskytla nějaká pochybnost, tak ji samozřejmě vyvrátíme.

Jak jsem již uvedl, otázka *velájat-e faqíh* není nová. My jsme ji neobjevili, nýbrž tato otázka byla tématem diskusí od prvopočátku. Výnos zesnulého Mírzy Šírázího²⁰⁶ o zákazu tabáku bylo jako vládní rozhodnutí a bylo závazné také pro ostatní *faqíhy*. Všichni velcí učenci Íránu až na několik výjimek se mu podřídili.²⁰⁷ Nebyl to rozsudek soudu, který se zabývá sporem mezi několika jednotlivci. Tento rozsudek se týkal zájmu všech muslimů. Z toho důvodu bylo vydáno vládní nařízení. Dokud existovala skutková podstata, která vedla k vynesení tohoto rozsudku, byl v platnosti. Jakmile zanikla skutková podstata, přestal platit.

²⁰⁵ Autor *Tuhaf al-^ʿuqúl* neuváděl u tradic řetězec tradentů, a tudíž tyto tradice jsou slabé.

²⁰⁶ Mírzá Hasan (nebo Muhammad Hasan) ibn Mahmúd al-Husajní aš-Šírází – právník, stoupenec směru *usúlí* a hlava všech ší'itů. Studia započal v Šírázu a Esfahánu a pokračoval u Šejcha Ansárího v Nadžafu, po jehož smrti zaujal místo hlavy všech ší'itů. Slavný je jeho náboženský výnos (*fatvá*), kterým zakázal Íráncům používat tabák. Důsledky tohoto výnosu vedly ke zrušení tabákové smlouvy s Angličany, což svědčí o náboženském a politickém vlivu duchovenstva. Mezi jeho žáky patřili: Šejch Dža'far Kášif al-Ghitá', Sajjid Kázim al-Jazdí, Šejch Fadlulláh Núrí a Mírzá Habíbulláh Chorásání. Z jeho tvorby: *Ketáb-e rezá*, *Resále dar edžtemá-e amr-o-nahj*, *Ketábí dar tahárat tá mabhath-e vozú*.

²⁰⁷ Názemo'l – Eslám-e Kermání, *Táríh-e bídárí-je íráníján*, sv. 1, s. 14; Jahjá Doulatábádí, *Haját-e Jahjá*, sv. 1, s. 109; Ebráhím Tejmúrí, *Tahrím-e Tambákú*, s. 119.

Zesnulý Mírzá Muhammad Taqí aš-Šírází²⁰⁸ vyhlásil válku (*džihád*), která byla přirozeně nazývána jako obranná válka. Následovali ho všichni učenci, neboť šlo o vládní rozhodnutí.

Říká se, že také Kášif al-Ghitá'²⁰⁹ pojednával o problémech, které jsem zmiňoval. Mezi učenci nové doby zastával zesnulý Naráqí stanovisko, že úkoly a hodnosti Proroka Muhammada jsou určeny *faqíhům*. Také podle mínění zesnulého Ná'íního toto vyplývá z *Maqbúly* od 'Umara ibn Hanzala.²¹⁰ Na každý pád není tato problematika nová a my jsme o ní pouze podrobněji pojednali a zmínili jsme mocenské složky, abychom mohli tuto problematiku lépe ozřejmit. A následující příkaz Vznešeného Boha v Jeho knize a v jazyce Jeho Proroka, jsme se zběžně seznámili s aktuálními otázkami. Kromě toho je mnoho věcí, jimž mnozí rozuměli.

Vyložili jsme podstatu problému. Je třeba, aby současná i budoucí generace přemýšlela o této problematice a našla cestu k jejímu uskutečnění. Musí se zbavit slabosti a pesimismu. S pomocí Boha musí skrze rady a výměnu názorů nalézt prostředky a cesty k vytvoření islámského státu a s ním spojených podružných otázek. Záležitosti islámského státu musí být svěřeny spolehlivým a moudrým odborníkům. Musejí zamezit přístupu zrádců k vládě, vlasti a státní pokladně. Mohou si být jisti, že Všemohoucí Bůh je na jejich straně.

²⁰⁸ Mírzá Muhammad Taqí ibn Muhibb 'Alí aš-Šírází al-Há'irí – po dokončení studií na náboženském učilišti odešel do Sámarrá, kde se stal žákem Mírzy Šírázího. Po smrti Mírzy Šírázího zaujal jeho místo hlavy š'itů v Sámarrá a po smrti Muhammada Kázima al-Jazdího se stal hlavou všech š'itů na světě. Ve svých fatvách vyzval irácký lid k boji proti Angličanům, kteří v té době pronikli do Iráku. Z jeho tvorby: *Resálátí dar 'elm-e osúl, Hášije bar makáseb*. Rovněž se zachovaly jeho perské verše s tématem chvalořečení a žalozpěvů na rod Proroka Muhammada.

²⁰⁹ Dža'far ibn Chidr ibn Jahjá an-Nadžafí neboli Šejch Dža'far Kášif al-Ghitá' – významný š'itský právník. Po smrti svého učitele 'Allámy Bahra Al-'ulúm se stal hlavou všech š'itů (*mardža'*). Rovněž psal verše. Z jeho tvorby: *Kašf al-Ghitá', Šarh-e qavá'ed-e 'alláme, Ketáb-e tahárat, Ghájat al – ma'múl fí 'ilm al-usúl*.

²¹⁰ *Minjat at-tálib fí hášijat al-makásib*, sv. 2, s. 327.

Bojový program za vytvoření islámského státu

Jsme povinni se zasazovat o vytvoření islámského státu. Propaganda je náš prvořadý úkol na této cestě. Skrze propagandu musíme kráčet kupředu. Právě tak tomu bylo na celém světě. Několik lidí si sedlo dohromady, popřemýšleli, rozhodli se a zahájili propagandu. Postupně jich přibývalo. Stali se silou, pronikli do vlády nebo s ní bojovali a svrhli ji. Sesadili Muhammada [‘]Alího Mírzáího²¹¹ a nastolili konstituční vládu. Zpočátku neměli ani vojsko, ani moc, ale díky propagandě si razili cestu vpřed. Pranýřovali bezpráví a svévoli, vyburcovali lid a vysvětlovali mu, že toto bezpráví je chybné. Propaganda se postupně šířila a zasáhla všechny skupiny společnosti. Lid procitl, zaktivizoval se a dosáhl svého cíle.

Vy nyní nemáte ani zemi, ani vojsko, ale vaší možností je propaganda. Nepřítel vám nemohl zabavit všechny propagandistické nástroje. Ovšemže musíte lid zasvětit do všech záležitostí, týkajících se služby Bohu; nicméně politické, ekonomické a právní otázky islámu jsou důležitější. To byla a musí být osa. Náš úkol od nynějška spočívá v tom, abychom usilovali o položení základů spravedlivého islámského státu, šířili propagandu a učení s cílem získat pro naši věc stoupence, vyvolali propagandisticko–ideovou vlnu, z níž se rozvine společenský proud, a tak se postupně budou organizovat uvědomělé a věřící masy v islámském hnutí a vytvoří islámský stát.

²¹¹ Muhammad [‘]Alí šáh – prvorozený syn Muzaffar ad-Dína šáha, kádžárovského vládce a Tádž al-Mulúk, dcery Amíra Kabíra. V době jeho vlády byl rozstřílen parlament a část jeho poslanců byla zabita, poslána do vyhnanství nebo uvězněna. Rok po této události byl sesazen, 16 let pobýval v různých městech a nakonec zemřel v Itálii.

Propaganda a vzdělávání jsou dva důležité a zásadní úkoly pro nás. *Faqíhové* jsou povinni propagovat dogmata, zákony a předpisy islámu a zasvětit do nich lid, aby se ve společnosti připravila půda pro uskutečňování těchto zákonů a nastolení islámského zřízení. V tradicích jsme postřehli, že jsou popisováni nástupci Proroka Muhammada čili *faqíhové* jako ti, kdo vyučují lid, tzn. zasvěcují lid do náboženství. Zvláště za stávajících podmínek, kdy despotičtí vládcí, zrádcové, židé, křesťané a materialisté se snaží překrucovat islámské pravdy a svést muslimy z pravé cesty, má naše zodpovědnost v oblasti propagandy a vzdělávání zvláštní váhu než kdy jindy. Židé – nechť je Bůh poníží – zasahovali do Koránu. V okupovaných oblastech byly vydány Korány se změnami ve znění. Musíme zabránit těmto zrádcovským manipulacím. Musíme pozvednout náš hlas a upozornit lidi na to, že židé a jejich zahraniční agenti se zásadně stavějí proti islámu a chtějí vytvořit na světě židovský stát. Vzhledem k tomu, že to jsou podvodníci a mají odvolání, obávám se toho – utíkám se k Bohu – že jednou dosáhnou svého cíle a že slabost některých z nás jednoho dne zapříčiní, že nám jednoho dne bude vládnout židovský vládce. Ať nás Bůh před tímto dnem ochrání. Na druhé straně usilují někteří orientalisté, kteří slouží propagandě institucím kolonialistů, vyvíjet činnost s cílem falšovat a převrátit na ruby islámské pravdy. Agitátoři kolonialismu jsou velmi činní ve všech islámských zemích a odpoutávají naši mládež od nás skrze bludnou propagandu. Nechtějí je obrátit na judaismus či křesťanství, nýbrž z nich dělají zkažené, nevěřící a lehkomyšlné lidi. To stačí kolonialistům. V našem Tehránu byla založena křesťanská, sionistická²¹² a baháistická²¹³

²¹² Sionismus je označení extrémistického nacionalistického hnutí, které vzniklo na myšlence vytvoření nezávislého židovského státu. Název je odvozen podle jména hory Sion v Jeruzalémě. Sionismus byla reakce na utlačování židů v Evropě. Zakladatelem tohoto hnutí se stal maďarský novinář židovského původu Theodor Herzl, který uspořádal v roce 1897 v Basileji první židovský světový kongres. Weizmann, první prezident Izraele, vystoupil na tomto kongresu a apeloval na jeho účastníky, aby považovali Palestinu za židovskou vlast a souhlasili s usazováním Židů v této zemi. Po vydání Balfourovy deklarace a se souhlasem Anglie s židovskou migrací do Palestiny sionisté přivedli mnoho židů do Palestiny a s pomocí amerických investic se zmocnili polí a domů, které patřily Arabům. Dnes je finanční síla sionistické organizace srovnatelná s financemi, kterými disponují největší monopolní společnosti světa. Tato organizace má své ústředí v USA a řídí aktivity

propagandistická střediska s cílem svést lid z pravé cesty a odpoutat ho od zákonů a učení islámu. Není naším úkolem zničit tato střediska poškozující islám? Stačí nám snad pouze Nadžaf, který nám stejně nepatří? Máme sedět v Qomu a naříkat, nebo naopak musíme být jako živí a čínorodí lidé?

Vy, mladá generace náboženských učilišť, musíte žít a udržovat Boží přikázání při životě. Vy jste mladá generace. Vzdělávejte svého ducha. Nechte stranou jemnosti vědy, neboť zabývání se těmito podrobnostmi odsunuje mnohé z nás od plnění důležitých úkolů. Přijďte islámu na pomoc, vyved'te muslimy z nebezpečí. Likvidují islám. Ničí islám ve jménu islámských zákonů, ve jménu Proroka Muhammada. Agitátoři z tuzemska a zahraničí, občané kolonialistických států a jejich agenti v naší zemi pronikli do všech vesnic a koutů. Svádějí naše děti a mladé, kteří jsou oddáni islámu. Přijďte jim na pomoc.

Jste povinni šířit mezi lidmi to, co jste se naučili z islámského práva, a seznamovat je se svými znalostmi. Učenci a *faqíhové* jsou v tradicích vyzdvihováni a velebeni²¹⁴ právě proto, že vysvětlují zákony, dogmata a předpisy islámu a seznamují lid s praxí Proroka Muhammada. Musíte se zaměřit na propagaci a vyučování islámu.

sionistů ve více než 60 zemích světa. Sionistická organizace má 18 světových základních organizací, 281 národních židovských organizací, 251 místních federací a dále celou řadu poradních uskupení a finančních fondů a disponuje mnohými dalšími politickými a ekonomickými možnostmi. Tato organizace má rovněž zpravodajská a špionážní centra ve většině zemí světa. Získává pomoc od veřejných sdělovacích prostředků na celém světě. Sionisté mají k dispozici 1036 novin a časopisů, z nichž nejznámější jsou noviny New York Times.

²¹³ V roce 1260 hidžry (1844) vystoupil muž jménem Sejjed 'Alí Muhammad a prezentoval sebe za bránu k imámovi (*báb*) a prostředníka a potom se prohlásil za dvanáctého imáma. 'Alí Muhammad Báb byl zatčen a zabit. V jeho činnosti pokračovali dva bratři – Sobh-e azal a Bahá' a stali se jeho nástupci. Stoupenci Sobh-e azal se nazývali bábisti (*bábí, azalí*), stoupenci Bahá'u'l-láha baháisti (*baháí*). Osmanská říše poslala baháisty a jejich stoupence do vyhnanství do Akky v Palestině, bábisty na Kypr. Baháisté v Palestině si získali přízeň Angličanů a později i Izraele. Tato sekta dosáhla za vlády Mohammada Rezy Pahlavího velkého vlivu v íránské zahraniční politice a hájila sionistické zájmy.

²¹⁴ Jako příklad viz *Usúl al-káfí*, sv. 1, ss. 37 – 48; *Fadl al-'ilm*, kap. *Báb sífát al-'ilm wa fadlihi wa fadl al-'ulamá'*.

Jsme povinni odstranit nejasnosti, které vyvstaly vzhledem k islámu. Dokud neodstraníme tyto nejasnosti z myslí, nemůžeme ničeho docílit. Musíme donutit sebe a budoucí generaci, aby vymýtila tyto nejasnosti, vzniklé vlivem zhoubné protiislámské propagandy, působící po staletí na mysl, a to dokonce i na mysl mnohých vzdělců. V tom by měly pokračovat i příchozí generace. Ať propagují islámský světový názor a islámské společenské předpisy. Ať představí islámský stát, aby lidé věděli, co je islám a jaké jsou jeho zákony. V dnešní době jsou náboženská učiliště v Qomu, Mašhadu a na dalších místech povinna prezentovat islám. Lidé islám neznají. Musíte představit lidem světa sami sebe, váš islám, příklady vedení a islámský stát a to zvláště lidem na univerzitách a vzdělcům. Studenti mají oči otevřené. Buďte si jisti, že pokud budete prezentovat islámské myšlenky a islámský stát na univerzitách, studenti to přivítají. Studenti jsou proti absolutismu, proti závislým a kolonialistickým vládám, proti despocii, proti rozkrádání veřejného majetku, proti lichvě a lžím. Žádná univerzita a žádný student však nejsou proti vládě, která prosazuje islámské společenské zákony. Natahují své ruce směrem k náboženskému učilišti v Nadžafu a žádají o pomoc. Máme sedět, zatímco oni nám přikazují vhodné a vyzývají nás k plnění našich povinností? Studenti z Evropy nám přikazují vhodné řkouce: „Založili jsme islámské učiliště, pomozte nám!“

Naším úkolem je připomínat tento problém. Musíme vysvětlit islámský způsob vlády a jednání státníků v době počátků islámu. Musíme říkat, že sídlo vlády a ministerstvo spravedlnosti bylo zřízeno v koutu mešity, přestože oblast vlády islámu sahala až do Íránu, Egypta, Hidžázu a Jemenu. Bohužel když se později dostal stát do rukou dalších vrstev, byl způsob vlády přeměněn na monarchii, vznikl režim mnohem horší než monarchie. Tyto otázky se musí lidem vysvětlit a podnítit jejich myšlenkový a politický rozvoj. Je třeba říci, jaký stát chceme, jací musí být naši státníci a vládní úředníci, jak mají jednat a jakou politiku mají prosazovat. Vůdce islámské společnosti je člověk, který se choval ke svému bratru ^cAqílovi²¹⁵ tak, aby nikdy nepožadoval ekonomické výhody a větší finanční pomoc ze státní pokladny.²¹⁶ Káral svoji dceru za to, že si vzala půjčku na podkladě

²¹⁵ ^cAqíl – bratr ^cAlího ibn Abí Tálib.

²¹⁶ *Nahdž al-balágha*, kázání 215.

ručení ze státní pokladny. Řekl jí, že kdyby si vzala půjčku bez ručení, byla by první z rodu Hášimovců, komu byla uťata ruka.²¹⁷ Je třeba vůdce, který uskutečňuje zákony a neprosazuje vlastní touhy a vášně, vůdce, pro něhož jsou si všichni lidé rovni před zákonem, vůdce, pro něhož mají všichni lidé stejné povinnosti a stejná práva, nikoho nezvýhodňuje a nediskriminuje. Jestliže jeho syn něco ukradl, useknou mu ruku, jestliže jeho bratr a sestra prodávají heroin, budou popraveni. Ne aby nechal mnohé lidi popravit kvůli deseti gramům, ale příbuzné, kteří mají tuny heroinu, kryl.

Shromážd'ování ve službě propagandy a vzdělání

Mnohé z islámských zákonů, týkajících se služby Bohu jsou zdrojem společenských a politických služeb. Uctívání Boha je v islámu v podstatě spjato s politikou a vedením společnosti. Takto jsou plněny společnou modlitbou, páteční modlitbou, poutí do Mekky nejen myšlenkové, etické a náboženské povinnosti, ale zároveň toto jednání nese v sobě i politický charakter. Islám vytvořil tato shromáždění, aby sloužila náboženským účelům, upevňovala bratrství a spolupráci mezi lidmi, povznášela jejich duchovní rozvoj, nacházela řešení politických a společenských problémů a zasazovala se o společnou realizaci cílů. V neislámských zemích nebo v islámských státech s neislámskou vládou kdykoliv chtějí zorganizovat takové shromáždění, musí vynaložit milióny z vlastního bohatství a státního rozpočtu. Takováto shromáždění jsou nepříjemná a povrchní a neplyne z nich žádné dobro. Islám zavedl takové uspořádání, že každý, kdo se chce vydat na pouť do Mekky, může tak učinit. Každý se se zájmem účastní společné modlitby. Musíme využít tato shromáždění pro náboženskou propagaci a vzdělávání a šíření ideologického a politického islámského hnutí. Někteří na tyto úkoly nemyslí a věnují více pozornosti správnému vyslovování textu modlitby. Jdou na pouť do Mekky, ale místo toho, aby se dohodli se svými muslimskými bratry, šířili islámské zákony a předpisy, hledali prostředky k překonání společného utrpení a problémů jako například osvobození Palestiny, která je islámskou vlastí, jednali solidárně, tak nabádají k rozepřím! V počátcích islámu

²¹⁷ *Bihár al-anwár*, sv. 4, ss. 337 – 338; *Táríh amír al-mu'minín*, kap. 98; *Wasá'il aš-š'fa*, sv. 18, s. 521; *Kitáb al-hudúd wa' t-ta'zírát*; *Abwáb hadd as-sirqa*, sv. 11, s. 395.

lidé řešili důležité úkoly při pouti do Mekky a společné modlitbě. Při páteční modlitbě se nespokojili s odrecitováním jedné súry a modlitbou. Při páteční modlitbě docházelo k mobilizaci vojska, které z mešity táhlo na bojiště. Ten, kdo táhne z mešity na bojiště, nemá strach z ničeho kromě Boha. Nemá strach ze smrti, bídy a neštěstí. Takovéto vojsko vítězí. Když se podíváte na páteční modlitby knížete věřících,²¹⁸ zjistíte, že burcoval lid, mobilizoval ho a vedl do boje. Usiloval o výchování obětavého a bojujícího lidu a překlenutí problémů lidí světa. Kdyby se každý pátek shromáždili, hovořili o společných problémech muslimů a odstraňovali je nebo kdyby se odhodlali zasazovat se o jejich odstranění, nedošlo by to až sem. Dnes je třeba se vši vážností organizovat tato shromáždění a využívat je k propagandě a vyučování. Takto se rozvine myšlenkové a politické hnutí islámu a bude se rozšiřovat.

Pořádejte 'ašúrá!

Nabízejte islám! Nabízejte islám lidu jako 'ašúrá.²¹⁹ Jak jen jsme si pevně uchovali 'ašúrá a nedovolili jsme, aby upadla v zapomnění, lidé se stále při 'ašúrá bijí do prsou a pořádají shromáždění. Budiž pozdraven její zakladatel. Dělejte dnes něco, aby ve prospěch vlády vzešla vlna, lidé se shromáždili a našel se kazatel a 'ašúrá zůstane živá v mysli lidí. Jestliže představíte islám, ozřejmíte lidem islámský světový názor, islámské zásady, zákony a předpisy, přivítají to s nadšením. Bůh ví, že islám má mnoho stoupenců. Přesvědčil jsem se, že při pronesení příslušných slov, se zvedne mezi lidem vlna, protože lid je stále neklidný a nespokojený. Vždyť pod bajonety a v prostředí útlaku se lidé nemohou vyjádřit. Touží po někom, aby povstal a odvážně promluvil. A tak vy, odvážní synové islámu, směle povstaňte a promluvte k lidu. Hlásejte lidu pravdu jednoduchou řečí. Vyburcujte ho. Vytvořte z lidu ulice a trhu, z dělníků, rolníků a z bdělých studentů bojovníky. Všichni lidé se stanou bojovníky. Všechny společenské vrstvy jsou připraveny bojovat za svobodu, nezávislost a štěstí lidu. Boj za svobodu a štěstí potřebuje

²¹⁸ *Nahdž al-balágha*, kázání 11, 27, 29, 51, 54; *Wasá'il aš-š'fa*, sv. 11, s. 395.

²¹⁹ Desátý den měsíce muharramu, si š'fíté připomínají mučednickou smrt imáma Husajna z roku 681.

náboženství. Dejte lidem k dispozici islám, který je školou úsilí (*džihád*)²²⁰ a náboženstvím boje, aby se podle něho opravilo jejich přesvědčení a morálka a jakožto jednotná bojující síla svrhli despotický a kolonialistický vládní aparát a vytvořili islámský stát.

Ti *faqíhové*, kteří reprezentují myšlenky a předpisy islámu, jsou tvrzí islámu. Vysvětlují myšlenky a předpisy islámu, hájí a ochraňují ho, plní tyto úkoly pomocí plamenných a burcujících projevů a vedou lid. Když takoví lidé zemřou ve věku sto dvaceti let, pocítí lidé, jakou pohromu islám utrpěl a jaké vakuum vzniklo. V tradici se praví: „*Když zemře věřící faqíh, vytvoří se trhlina v islámu, kterou nelze ničím zacelit.*“ Zemře-li věřící *faqíh*, vytvoří se trhlina v islámu, vznikne nenaplnitelné vakuum v islámské společnosti. Lze srovnat smrt věřícího *faqíha* a smrt někoho, kdo sedí doma a kromě čtení nedělá nic? Jaké vakuum vznikne v islámské společnosti mou smrtí? Když islám ztratil imáma Husajna, vytvořila se trhlina v islámu, vytvořilo se v něm nenaplnitelné vakuum. Když zemře ochránce společenských dogmat, zákonů a předpisů islámu jako Chádže Nasír²²¹ a ‘Alláma,²²² kteří prokázali islámu obrovské služby, vytvoří se vakuum. Co ale jsme – já a vy – dělali pro islám aby až zemřeme, naplnil se smysl této tradice? Buď nejsme *faqíhové*, jací bychom měli být, anebo nejsme věřící, jaké si islám žádá.

Odpor při dlouhodobém boji

Žádný rozumný člověk neočekává, že naše propaganda a učení vyústí vbrzku ve vytvoření islámského státu. K tomu, abychom dosáhli úspěchu v ustavení islámského státu, potřebujeme vyvíjet různé a

²²⁰ Povinnost vyvíjet úsilí pro víru.

²²¹ Muhammad ibn Hasan at-Túsí neboli Chádže Nasír neboli Muhaqqiq at-Túsí – významný islámský učenec, filozof, astronom a matematik své doby. Jeho žáky jsou ‘Alláma al-Hillí, Qutb ad-Dín aš-Šírází a Sajjid ‘Abd al-Karím ibn Távús. Jeho tvorba: *Tadžríd al-i‘tiqád*, *Šarh-e ešárát*, *Tahrír-e eqlidos*.

²²² Ájatolláh Šejch Džamál ad-Dín Hasan ibn Júsuf ibn ‘Alí ibn Mutahhar al-Hillí neboli ‘Alláme – právník, tradent, vykladač Koránu a hlava ší‘itů ve své době. Studoval jak u ší‘itských, tak i u sunnitských velikánů, např. Muhaqqiq al-Hillí, Chádže Nasír ad-Dín at-Túsí, Sajjid Ahmad ibn Távús, Šejch Nadžíb ad-Dín. Rovněž jeho syn Fachr al-Muhaqqiqín byl jeho žákem. Z jeho tvorby: *Tabsirat al-muta‘allimín*, *Al-muchtalif*, *Qawá‘id wa tadhkirat al-fuqahá’*, *Kašf al-murád fí šarh tadžríd al-i‘tiqád*, *Al-muchtasar*, *Talchlís al-kaššáf*.

trvalé činnosti. Tento cíl chce svůj čas. Učenci ve světě pokládají základní kámen, aby někdo jiný na něm za dvě stě let postavil budovu. Chalífa se zeptal staříka, který sázel vlašský ořech: „Starý muži, sázíš vlašský ořech, aby někdo za padesát let, lépe řečeno po tvé smrti, z něho sklízeli plody?“ Stařík odpověděl: „Jiní zasadili, my jsme sklízeli plody, my zasadíme, aby další sklízeli plody.“

Mají-li naše aktivity přinést výsledek pro budoucí generaci, musíme v nich vytrvat, neboť jsou přínosem pro islám a blaho lidu. Nejedná se o soukromou záležitost, o níž bychom řekli, co je nám po ní, když nyní z ní nebude žádný výsledek a teprve ostatní po nás tento výsledek pocítí. Pán mučedníků imám Husajn vystavil v nebezpečí celé své materiální bytí a obětoval ho. Kdyby takto uvažoval a myslel na své vlastní zájmy, šel by od počátku na kompromis a všechno by se vyřídlilo. Vládnoucí Umajjovci žádali Boha, aby jim imám Husajn vyšel vstříc a posvětil jejich vládu. Co by bylo pro ně lepší než oficiální uznání vlády a titulu kníže věřících skrze syna Proroka a imáma času. Jeho Svatost ale myslela na budoucnost islámu a muslimů. Povstal, bojoval a obětoval se, protože chtěl, aby se islám v budoucnosti důsledkem jeho úsilí (*džihád*) a obětování rozšířil mezi lidmi.

Připomeňte si tradici, kterou jsem předtím zmínil. Imám Sádiq byl vystaven útlaku ze strany despotických vládců a působil v podmínkách *taqíji*, neměl žádnou výkonnou moc a byl často pod dozorem, ale pro muslimy ustanovil úkoly a jmenoval vládců a soudce. Jaký význam mělo jeho počínání? A vůbec, jaký užitek plyne ze jmenování a sesazení? Velcí muži se širokým myšlenkovým rozhledem se nikdy nevzdávají naděje. Nikdy nemyslí na svoji momentální situaci, že jsou ve vězení a zajetí a není známo, zdali budou osvobozeni či nikoliv. Za jakýchkoliv podmínek připravují plány, které později – je-li možné – prosazují sami nebo ostatní, i když se tak stane za 200 – 300 let. Velká hnutí vznikla právě tímto způsobem. Sukarno,²²³ bývalý prezident Indonésie, byl ve vězení,

²²³ Ahmad Sukarno (1901 – 1970), syn učitele. V 19 letech začal studovat na holandské technické koleji, kterou absolvoval jako inženýr. Díky svým protikolonialistickým aktivitám pobyl dlouhou dobu ve vězení a ve vyhnanství. V roce 1945 byla vyhlášena nezávislost Indonésie a Sukarno byl v roce 1949 zvolen prezidentem. Je zakladatelem Hnutí nezúčastněných zemí. Po prozápadním převratu

připravoval plány, jež byly později uskutečněny. Imám Sádiq připravoval nejen plány, ale i stanovil jmenování, která v té době ovšem vypadala jako zbytečná práce, ale imám myslel na budoucnost. Nebyl jako my, aby myslel jen na sebe. Myslel na muslimské společenství, na lidstvo, na celý svět. Chtěl zlepšit lidstvo a zavést spravedlnost. Musel připravovat plány před tisícem a mnoha sty lety a jmenovat úředníky pro den, kdy islámský národ procitne, uvědomí si svoji situaci a povstane, aby neměl zmatek, pokud jde o islámský stát a jeho vůdce.

V podstatě se islám, ší' a a další náboženství rozvíjely tímto způsobem, tzn., že zpočátku nebylo nic než plány, které později vlivem vytrvalosti a výdrže vůdců a proroků přinesly své plody. Mojžíš po celá léta nebyl nic více než pouhý pastýř. V den, kdy byl povolán k boji proti faraónovi, neměl ani přátele, ani pomocníky. Vlivem svých přirozených schopností a vytrvalostí však svrhl faraónovu vládu pomocí jedné hole. Myslíte si, že kdybychom já a vy měli takovou hůl, mohli bychom udělat totéž? Je třeba být nadán vůlí, vytrvalostí a moudrostí jako Mojžíš, abyste pomocí hole mohli skoncovat s faraónem. To nemůže každý. Když byl Prorok Muhammad povolán k šíření poselství a začal s tím, uvěřili mu jedno osmileté dítě – kníže věřících - a jedna čtyřicetiletá žena - Chadídža. Kromě těchto dvou lidí nikoho jiného neměl. Všichni vědí, jak ho pronásledovali a stavěli se mu na odpor. Neztratil ale naději a neřekl, že je sám. Byl vytrvalý a duchovní silou a horlivostí začal od nuly a dnes stojí pod praporem islámu sedm set miliónů lidí.

Ší' a také začala od nuly. V den, kdy Prorok Muhammad položil základy islámu, vysmívali jste se mu! Když kolem sebe shromáždil a hostil lid a řekl, že mým ministrem může být člověk, který je takový a onaký, tak se ze svého místa zvedl pouze jediný člověk – kníže věřících – v té době ještě nezletilý, ale nadán velkým duchem, větším než celý svět. Někdo se obrátil k Abú Tálibovi a posměšně řekl: „Ted' musíš pochodovat pod praporem svého syna.“²²⁴

v roce 1967 byl nucen podat demisi. Z jeho tvorby lze jmenovat knihu *Prapor revoluce*.

²²⁴ *Tárich-e tabarí*, sv. 2, ss. 319 – 322.

Toho dne, když Prorok svěřil knížeti věřících vládu nad lidem (*velájat*), byl vystaven falešným blahopřáním,²²⁵ ale ihned se proti tomuto rozhodnutí vytvořila opozice a pokračovala ve své činnosti. Kdyby Posel Boží ustanovil knížete věřících k řízení náboženských otázek, nevystala by žádná opozice, protože ho ale učinil Svým nástupcem s tím, že musí vládnout muslimům a určovat osud islámského národa, vedlo to k neklidu a opozici. Jestliže v dnešní době budete sedět doma a nebudete se vměšovat do státních záležitostí, nebude vás nikdo obtěžovat. Ode dne, kdy se rozhodnete zasahovat do chodu státních záležitostí, ocitnete se v nesnázích. Kníže věřících a š'it'í byli pronásledováni, protože zasahovali do vládních a státních záležitostí. Přesto pokračovali v úsilí (*džihád*) a výsledkem jejich propagandy a jejich snah je dnes asi dvě stě milión š'it'ů na světě.

Reforma náboženských učilišť

Kvůli seznamování lidu s islámem je třeba reformovat náboženská učiliště. Jejich učební program a metody propagandy a výuky se musí zdokonalit. Namísto slabosti, lenosti, pesimismu a nedůvěry musí nastoupit vytrvalost, úsilí, naděje a sebedůvěra. Stopy po propagandě a našeptávání cizinců musí být vymazány z povědomí lidí. Musí se změnit myšlení „svatoušek“, působících v náboženských učilištích a odtahujících lid od islámu a společenských reforem. Z duchovních spjatých se dvorem, kteří prodali víru za světské požitky, musí být sejmuta tato rouška a musí být vypuzeni.

Odstranění myšlenkových a morálních následků kolonialismu

Po staletí se snaží agenti kolonialismu a výchovné, propagandistické a politické instituce závislých a protinárodních vlád zkazit vědomí a morálku lidu. Stopy po myšlenkové a morální zkaženosti jsou samozřejmě patrné i u těch lidí, kteří vstupují do náboženských učilišť. Náboženská učiliště jsou součástí společnosti a lidu, proto musíme usilovat o zlepšení myšlenek a morálky lidu a jednotlivců z náboženských učilišť. Proto musíme odstranit stopy po

²²⁵ *Tafsír-e kabír*, sv. 12, s. 53; *Asad al-ghája*, sv. 2, s. 28; *Al-ghadír*, sv. 1, ss. 211 – 213.

duševním a myšlenkovém vlivu propagandy a našeptávání cizinců, jakož i politiku zrádcovských a zkažených států a bojovat proti tomu.

Tyto stopy jsou zcela zjevné. Například pozorujeme mnohé lidi, kteří si v islámských učilištích vzájemně našeptávají: „Nejsme schopni nic udělat. Co máme dělat s těmito věcmi? Musíme se pouze modlit a odpovídat na náboženské problémy.“ Toto myšlení je výsledek vlivu cizinců. Tyto myšlenky jsou vyvozeny z několikasetleté propagandy kolonialistů, kteří pronikli do našich náboženských učilišť v Nadžafu, Qomu, Mašhadu a na jiných místech. Vyvolali sklíčenost, slabost a lenost a brání v rozvoji.

Neustále se říká: „Nemůžeme s tím nic udělat.“ Takové myšlení je chybné. Kdopak jsou vládcí v islámských zemích? Proč oni mohou vládnout a my nikoliv? Kdopak z nich je nadprůměrný člověk? Mnozí z nich jsou naprosto nevzdělaní? Kde a co studoval vládce Hidžázu?²²⁶ Rezá chán byl negramotný; nebyl nic víc než negramotný voják! Tak tomu bylo i v dějinách. Mnozí z despotických vládců byli naprosto neschopní při správě společnosti, byli prosti vědění a důstojnosti. Co studoval Hárún ar-Rašíd²²⁷ a jiní, kteří vládli veliké zemi? Vzdělání a odborné vědomosti jsou nezbytné pro plánování a výkonnou a administrativní práci. I my využíváme takové lidi. Co se týče dohledu, nejvyšší správy země, prosazování spravedlnosti mezi lidmi a budování spravedlivých vztahů mezi lidmi, je třeba konstatovat, že tyto úkoly přebírá *faqíh*. *Faqíh* je rovněž nadán vlastnostmi, potřebnými k uchování národní svobody a nezávislosti. *Faqíh* se nesklání před vlivem cizinců a do posledního dechu hájí národní práva, svobodu, nezávislost a územní celistvost islámské vlasti. *Faqíh* se nevychyluje ani doleva, ani doprava.

Překonejte vlastní sklíčenost. Zdokonalte program a metody propagandy. Propagujte vytrvale islám mezi lidmi. Odhodlejte se vytvořit islámský stát. Buďte předvojem na této cestě. Podejte ruku bojujícím a svobodomyslným lidem. Islámský stát bude určitě ustaven. Mějte sami v sebe důvěru. Vy, kteří máte moc, odvahu a odhodlání bojovat za svobodu a nezávislost národa, můžete vyburcovat lid a donutit ho k boji a otrást základy kolonialismu a despocie. Den ode

²²⁶ Fajsal ibn ʿAbd al-ʿazíz as-Saʿúd (1906 – 1975) působil dlouhou dobu jako ministr zahraničních věcí a ministerský předseda Saúdské Arábie. V roce 1964 po sesazení svého bratra usedl na trůn.

²²⁷ Hárún ar-Rašíd – pátý abbásovský chalífa.

dne budete získávat více zkušeností. Vaše odhodlání a schopnosti pro řízení společenských záležitostí se rozvinou. Až uspějete a svrhnete despotické vládce, jistě se dostanete do pozice, že budete vést stát a lidové masy. Vládní program, správa a potřebné orgány jsou připraveny. Pro správu země jsou nutné daně a finanční prostředky. Islám má k tomu opatření. Rovněž zákony jsou potřebné. Ty jsou všechny připraveny. Po ustavení islámského státu není třeba rozpracovat zákony nebo činit tak, jak dělají pozápadnělí vládcí; obracet se na jiné, aby si vypůjčili zákony. Vše je připraveno. Zbývá pouze schválit programy ministerstev, tyto programy budou rozpracovány a schváleny za pomoci a ve spolupráci poradců a odborných zástupců různých oborů v poradním shromáždění.

Naštěstí jsou lidé vašimi následovníky a spojenci. To, co nám chybí, jsou odvaha a vojenská síla, což – dá-li Bůh – také získáme. Potřebujeme Mojžíšovu hůl a Mojžíšovu odvahu. Musí se objevit lidé, kteří upotřebí Mojžíšovu hůl a meč [°]Alího ibn Abí Tálib.

Ano, neschopní lidé, sedící v náboženských učilištích netvoří islámský stát a nebudou ho spravovat. Jsou natolik neschopní, že nemají síly použít pero nebo podniknout kroky v jakékoliv záležitosti.

Stále nám našeptávají cizinci a jejich agenti řkouce: „Jdi za svou prací, do školy a na vyučování, pane. Co máte s tím za dočinění. Tyto záležitosti vám nepřísluší.“ My sami jsme již uvěřili tomu, že nám tyto záležitosti nepřísluší! Nyní nemám sílu umlčet tuto bludnou propagandu a vysvětlit jim, že oni musejí být vůdci lidstva. Vy jste jako ostatní. Vy také můžete spravovat zemi. V čem se liší ostatní od vás? Kromě toho, že někteří z nich někam jeli, bavili se a nebo také studovali, tak v ničem.

Neříkáme, aby nestudovali. Nejsme proti studiu, nejsme proti vědění. Ať létají na Měsíc, ať budují atomový průmysl, neklademe jim překážky. Máme také úkoly ohledně těchto věcí. Seznamujete svět s islámem a s islámským vládním programem. Snad pochopí sultáni a prezidenti islámských států, že jde o správnou věc a budou ji následovat. Vždyť je nechceme zbavit moci. Každého, kdo se připojí a bude spravedlivý, potvrdíme v jeho úřadě.

Je nás na světě sedm set miliónů, z toho sto sedmdesát miliónů nebo více ší'itů. Všichni jsou našimi stoupenci, ale my nemáme odvahu je vést. Musíme vytvořit stát, k němuž budou mít lidé důvěru a

jistotu a svěří mu svůj osud. Chceme důvěryhodného vládce, pod něhož ochranou a pod ochranou zákonů mohou lidé v klidu pracovat a žít.

Na tyto otázky musíme myslet. Nesmíme se vzdát naděje. Nemyslete, že to není možné. Bůh ví, že nejste méně schopnější než ostatní. Pokud se schopnostmi míní útlak a vyvražďování, tak těmi nevládneme. Když ten chlapík přišel za mnou do vězení²²⁸ – byl jsem já a pan Qomí²²⁹ – budiž pozdraven – jenž je doposud ve vězení, byl přítomen - řekl: „Politika není nic jiného než podvod, lež, zkratka nesvědomitost. To přenechejte nám!“ Měl pravdu. Pokud se politika sestává z těchto vlastností, pak přináleží jim. Politika islámu, politika muslimů a imámů, kteří sami byli politiky, však tomuto tvrzení, jež pronesl, protiřečí. Chtěl nás obelhat. Potom oznámil tisku, že jsme se dohodli s duchovními, že se nebudou vměšovat do politiky!²³⁰ Po propuštění jsme vystoupili na kazatelnu a dementovali tuto zprávu. Řekli jsme: „Lhal!“ Jestliže Chomejní anebo někdo jiný něco takového prohlásí, vypudíme ho.²³¹

²²⁸ Je míněn Pákraván – ředitel šáhovy tajné policie SAVAK, navštívil v roce 1963 imáma Chomejního, který byl v té době vězněn.

²²⁹ Je míněn Hádždž Sejjed Hasan-e Qomí, syn ájatolláha Hádždže Sejjeda Hosejna Qomího byl ve vězení s imámem Chomejním a do vítězství islámské revoluce pobýval ve vyhnanství v karadžské oblasti. Po vítězství revoluce byl osvobozen a vrátil se do Mašhadu.

²³⁰ V roce 1963 uveřejnili všechny demíky v zemi následující zprávu: „Na základě oficiálního vyjádření SAVAKu došlo k dohodě mezi státními představiteli a pány Chomejním, Qomím a Mahalátím, že se nebudou vměšovat do politických záležitostí.“ Viz *Nahzat-e emám chomejní*, sv. 1, s. 585; *Kouthar*, sv. 1, s. 104.

²³¹ V roce 1964 pronesl imám Chomejní ve svém domě následující projev, který byl reakcí na výše uvedenou zprávu, otištěnou ve všech denících v zemi: „Přivezli mě z vězení v Qejtárijí. Napsali, že to znamená, že se duchovenstvo nebude vměšovat do politických záležitostí. Nyní vám vysvětlím, jak do bylo doopravdy. Přišel ke mně jeden člověk, jehož jméno nechci uvádět a řekl: Pane, politika není nic jiného než podvod, lež, zkratka nesvědomitost. To přenechejte nám! Nechtěl jsem s ním diskutovat, protože nebyla vhodná doba a řekl jsem mu: My jsme od počátku nevstoupili do takové politiky, o níž mluvíte. Dnes, když je pro to vhodná doba, říkám, to není islám. Při Bohu, islám celý je politika. Špatně prezentují islám. Politika pramení z islámu. Já nepatřím mezi ty duchovní, abych si tady sedl a přebíral růženec. Nejsem papež, abych pouze o nedělích vykonal náboženský obřad a pak zbytek času si byl svým pánem a o jiné záležitosti se nestaral.“ Viz *Kouthar*, sv. 1, ss. 104 – 105.

Tito lidé vám od počátku našeptávali, že politika znamená lež apod., abyste se oddálili od státních záležitostí a oni si mohli dělat, co se jim zlíbí, a vy abyste se zabývali modlitbou, abyste tady seděli řkouce: „Ať zůstane jeho vláda věčná!“ Oni si zatím budou dělat, co se jim zamane. Při chvále Boha nerozumí těmto věcem, ale tyto plány vypracovali jejich učitelé a odborníci. Angličtí kolonialisté, kteří před tři sta lety pronikli do Orientu a mají o všem informace, připravili tento plán. Později se k nim připojili američtí a další kolonialisté a podíleli se na prosazování tohoto plánu. Byl jsem v Hamedánu, když jeden duchovní, který byl vzdělaný muž a odložil šat duchovních, ale zachoval si svůj charakter, mi ukázal velký list, na němž bylo červenými značkami cosi označeno. Vysvětlil mi, že tyto značky vyznačují zdroje nerostného bohatství v Íránu, které objevili zahraniční experti. Zahraniční experti studovali naši zemi a odhalili naše nerostné bohatství: zlato, měď, ropu atd. Také studovali mentalitu našich lidí a došli k závěru, že jediný faktor, který jim brání v realizaci jejich plánů, jediná bariéra je islám a naše duchovenstvo. Viděli, že islám měl své panství v Evropě. Věděli, že skutečný islám je namířen proti nim. Také zjistili, že skuteční duchovní nemohou ovlivnit a dobýt jejich myšlení. Proto se snažili od počátku odklidit tuto překážku z cesty, oslabit islám a odstranit duchovenstvo. Pomocí bludné propagandy tak učinili. Dnes se domníváme, že se islám sestává ze čtyř problémů! Na druhé straně se usnesli na tom, že zdiskreditují *faqíhy* a islámské učence, kteří stojí v čele islámské společnosti, pomocí pomluv a dalšími prostředky. Jistá bezectná osoba, která je agentem kolonialismu, napsala, že šest set duchovních v Nadžafu a v Íránu pobíralo plat od Angličanů! Šejchovi Murtadá (Mortezá)²³² to trvalo dva roky, než to zjistil! Toto vykazují listiny a dokumenty anglického ministerstva zahraničních věcí, které jsou archivovány v Indii! Toto přináší s sebou kolonialismus, aby nás pošpinil. Kolonialismus se snaží představit islámské učence, že pobírají platy od něho, aby je pohanil a odstavil od lidu.

Na druhé straně chtěli pomocí své propagandy oslabit a omezit islám a ohraničit úkoly *faqíhů* a islámských učenců pouze na dílčí otázky. Našeptávali nám, že *faqíhové* se mohou zabývat pouze

²³² Je míněn Šejch Murtadá Ansáří – významný ší'itský právník a stoupenec směru *usúlí*.

náboženskými otázkami, ničím jiným! Někteří tomu také uvěřili a sešli z pravé cesty. Nepochopili, že se jedná o plán zničení naší nezávislosti a odstranění našeho vlivu v islámských zemích. Ti, kteří to nepochopili, pomohli propagandistickým centrům kolonialistů, jejich politice a realizaci jejich cílů. Propagandistické instituce kolonialistů našeptávaly, že náboženství je odděleno od politiky. Duchovenstvo se nesmí vměšovat do žádné společenské záležitosti. *Faqíhové* se nesmějí starat o svůj osud a o osud islámského národa. Bohužel mnozí tomu uvěřili a nechali se ovlivnit. Výsledek vidíme. To je to, co si kolonialisté přáli, přejí a budou přát. Pohlédněte do náboženských učilišť a stanete se svědky této propagandy a našeptávání kolonialistů. Uvidíte zanedbané, nečinné, líné a zbabělé lidi, kteří pouze odpovídají na náboženské otázky, modlí se a nic jiného nečiní. Zároveň uslyšíte výroky a myšlenky, ovlivněné touto propagandou a našeptáváním jako například: Nesluší se, aby se duchovní zabývali těmito otázkami! Duchovní a *mudžtahid* o tom nemá vědět a pokud o tom ví, nemá o tom mluvit! Může pouze říkat, že není Boha kromě Boha (Alláha)! Občas může říci jedno slovo. To je přece chybné a protiřečí praxi Proroka. Bůh velebí mluvení a psaní a v súře Milosrdný praví: „Vysvětlení jej naučil.“²³³ Mluvení je popsáno jako velký dar a pocta – mluvení k šíření Božích zákonů a islámu. Pouze mluvením můžeme lidu vyučovat náboženství a dostat výroku: „Budou vyučovat lidu.“ Prorok Muhammad a kníže věřících pronesli mnoho projevů a kázání a byli to velcí řečníci.

Reforma „svatoušků“

Tyto hloupé představy, které utkvěly v mysli některých, pomáhají kolonialistům a despotickým vládcům udržet v této podobě současný stav v islámských zemích a zabránit islámskému hnutí. Toto jsou představy těch, kteří se vydávají za svaté a ve skutečnosti to jsou svatoušci, nikoliv svatí. Je třeba změnit jejich myšlení a vysvětlit jim náš úkol. Vždyť oni jsou překážkou v reformách a v našem hnutí, svazují naše ruce. Jednoho dne se sešli v našem domě zesnulí pánové Borúžerdí,²³⁴ Hudždžat,²³⁵ Sadr²³⁶ a Chánsáří,²³⁷ abychom

²³³ *Korán*, 55:4.

²³⁴ Ájatolláh ol-[‘]ozmá Sajjid Husajn ibn [‘]Alí Tabátábái Borúžerdí – právník, stoupenec směru *usúlí*, hlava všech ší[‘]itů. Studoval u Áchúnda Chorásáního, Sajjida

diskutovali o jedné politické záležitosti.²³⁸ Řekl jsem jim, že ze všeho nejdříve musíte objasnit stanovisko těchto svatoušků. Jejich existence je jako když jedna osoba vám pevně sevře ruce ve chvíli, když se nepřítel chystá na vás zaútočit. Tito svatouškové, nikoliv svatí, kteří nerozlišují mezi zlem a dobrem, svázali vaše ruce. Chcete-li něco uskutečnit, převzít vládu a kontrolu nad parlamentem, zabránit šíření zla, tak tito svatouškové vás zdiskreditují ve společnosti. Předtím, než něco uděláte, musíte je mít na paměti.

Dnes islámská společnost dospěla do stádia, že svatoušci zamezili šíření vlivu islámu a muslimů a jménem islámu islám poškozují. Kořeny této společenské skupiny sahají do náboženských učilišť. V náboženských učilištích v Nadžafu, Qomu, Mašhadu a v dalších městech působí tito svatouškové a šíří ve společnosti ve jménu islámu tyto škodlivé názory. Objeví-li se někdo a řekne: „Jednejte jako živí lidé, nenechejte nás žít pod cizím praporem, postavte se svévoli Angličanů a Američanů, nedovolte, aby Izrael ochromoval životy muslimů.“ vystoupí proti němu.

Je třeba od počátku vyburcovat tyto svatoušky pomocí dobrých rad. Zeptejte se jich, zdali nevidí nebezpečí? Nevidíte, že Izraelci bijí, zabíjejí a ničí a Anglie a Amerika jim v tom pomáhají? Sedíte a přihlížíte. Musíte povstat a snažit se překonat potíže lidí. Pouhé diskuse nemají smysl. Samotné odpovědi na náboženské otázky

Muhammada Kázima Jazdího, Šejcha aš-Šarí'e Esfaháního. Na přání duchovních a studentů teologie přešel do Qomu. Z jeho tvorby: *Hášíje bar 'orwat ol-wothká wa kefájat ol-usúl, Neháje-je Šejch túsí, Taqrírá-t-e dars-e feqh-o-osúl* (sepsáno jeho žáky).

²³⁵ Ájatolláh Sajjid Muhammad Hudždžat – mudžtahid, právník a stoupenec směru *usúli*. Žil v Qomu. Po smrti ájatolláha Há'erího spolu s ájatolláhy Sadrem a Chánsárim řídil náboženské učiliště v Qomu. Z jeho tvorby: *Resále dar estesháb, Resále dar bej' va hášíje bar kefáje*.

²³⁶ Ájatolláh Sajjid Sadr od-Dín Sadr – žák Áchúnda Chorásáního a ájatolláha Ná'íního. Na pozvání ájatolláha Há'erího přesídlil do Qomu, kde působil jako jeho spolupracovník. Z jeho tvorby: *al-Mahdí, Chulásat al-fusúl wa madínat al-'ilm*.

²³⁷ Ájatolláh Sajjid Muhammad Taqí Chánsarí, žák Áchúnda Chorásáního, Mírzy Ná'íního, Sajjida Muhammada Kázima Jazdího. Aktivně se účastnil protibritského povstání v Iráku. Po smrti ájatolláha Há'erího spolu s pány Hudždžatem a Sadrem řídili náboženské učiliště v Qomu. V roce 1363 hidžry (1943-44), kdy nepršelo, vedl na žádost obyvatel Qomu modlitbu deště. Po této modlitbě začalo vydatně pršet.

²³⁸ Dle výpovědi pánů Daváního a Chalchálího se jednalo o otázkách parlamentu.

nevyličí bolest. Chtějí zničit islám. Nemlčte jako křesťané, kteří tak dlouho hovořili o Duchu Svatém a Trojici, až byli zničeni. Probud'te se a vezměte v úvahu tyto pravdy a skutečnosti. Zabývejte se otázkami dne. Nebud'te tak lhostejní. Očekáváte, že přes vaši lhostejnost rozprostřou andělé svá křídla pod vašima nohama? Myslíte si, že andělé vychovávají k lenosti? Andělé rozprostírají svá křídla pod nohama knížete věřících, neboť to je člověk užitečný pro islám a uvádí islám v platnost. Díky němu se islám rozšířil ve světě a dosáhl světové proslulosti. Pod jeho vedením se formuje dobrá, svobodná, živá a důstojná společnost. Ovšemže ho andělé velebí. Dokonce i nepřítel se sklání před jeho velikostí. Vy se naproti tomu zabýváte odpověďmi na náboženské otázky. Vás se proto tato úcta a chvála netýká.

Jestliže po opakovaném upomínání, nabádání a razení neprocitnou a nebudou se věnovat svým úkolům, je zřejmé, že tato lhostejnost netkví v nedostatku jejich vědomí, nýbrž v něčem jiném. Potom je třeba se chovat vůči těmto lidem jinak.

Čistka v náboženských učilištích

Náboženská učiliště jsou místem výuky, vzdělávání, propagace a vedení muslimů. Jsou místem spravedlivých *faqíhů*, učenců, učitelů a studentů; místem těch, kdo jsou důvěrníci a nástupci proroků. Jsou místy důvěry. Je zřejmé, že Boží misi nelze svěřit do rukou kohokoliv. Člověk, který chce zastávat tento úřad, být náboženským vůdcem muslimů (*valí-je amr*) a zástupcem knížete věřících, nést zodpovědnost za duchovní a materiální záležitosti muslimů, za válečnou kořist a islámské soudní zákony a další věci, musí být čistý a nesmí se dát oklamat světskými záležitostmi. Tomu, kdo usiluje o světské záležitosti – ať jsou to ty, které nejsou zakázány – nelze důvěřovat. *Faqíha*, který se podílí na vládě tyranů a patří do okruhu dvořanů, nelze poslouchat, není důvěryhodný a nemůže zastávat Boží misi. Bůh ví, kolik pohrom vzešlo pro islám skrze tyto učence od jeho vzniku až do dnešní doby. Abú Hurajra²³⁹ byl *faqíh*, Bůh však ví, že

²³⁹ Abú Hurajra se stal druhem Proroka Muhammada v sedmém roce hidžry (632). I když byl druhem Proroka necelé tři roky, zanechal po sobě v porovnání s ostatními jeho druhy nejvíce tradic. V době vlády chalífů byl vystaven několikrát protestům ze strany významných druhů Proroka. Za vlády 'Umara zastával funkci místodržícího Bahrajnu. Později byl sesazen a odsouzen za zpronevěru ve státní pokladně k

kolik jen tradic zfalšoval ve prospěch Mu'ávíji a jemu podobných a jaké pohromy způsobil islámu. Jestliže se učenci podílejí na vládě utlačovatelů a sultánů, není to stejné, jako když se na ní podílejí běžní lidé. Jestliže vstoupí do služeb utlačovatele běžný člověk, je hříšník a to je vše. Když však vstoupí do služeb utlačovatele *faqíh*, soudce a jim podobní jako Abú Hurajra a Šurajh, znamená to posílení systému a očernění islámu. Když vstoupí *faqíh* do služeb utlačovatele, vypadá to, jako by to učinila celá muslimská obec, nikoliv jeden běžný člověk. Proto imámové kategoricky odmítali jakoukoliv spolupráci s utlačovateli říkouce: „Kdybyste tak nečinili, věci by nedospěly až sem.“

Úkoly, jež zastávají *faqíhové*, nejsou určeny ostatním. Díky svému postavení se musejí vzdát mnoha věcí, které nejsou zakázány. *Faqíhové* nesmějí provozovat *taqíju* v otázkách, v nichž ji jiní provozují. *Taqíja* byla určena pro zachování islámu. Kdyby neprovozovali *taqíju*, nepřátelé by islám zničili. *Taqíja* se týká podružných otázek, například jak provádět rituální očistu před modlitbou. Když se však principy a čest a hodnoty islámu ocitnou v nebezpečí, není místo pro *taqíju*. Pokud přinutí *faqíha*, aby vystoupil na kazatelnu a pronesl řeč proti Božím příkázáním, je možné, aby díky *taqíje* prokázal tímto způsobem svoji poslušnost? V tomto případě není místo pro *taqíju*. Jestliže se stane, že *faqíh* vstoupí do služeb utlačovatelů, rozšíří se bezpráví a je očerněn. To se nesmí stát, i kdyby ho měli zabít. Tady neplatí žádná omluva. Spolupráce je přípustná pouze pod podmínkou, že pro ni máme rozumové opodstatnění jako například 'Alí ibn Jaqtajn²⁴⁰ a Chádže Nasír. Samozřejmě, že *faqíhové*

peněžní pokutě ve výši 10000 dirhamů. Za vlády 'Uthmána zfalšoval několik tradic v 'Uthmánův prospěch s cílem získat si jeho přízeň. V době vlády knížete věřících stranil Mu'ávíjovi. Říká se, že nebojoval v bitvě u Siffínu a jednoho dne seděl ve stanu knížete věřících, zatímco další den trávil ve společnosti vojáků Mu'ávíji. Říká se, že se modlil s 'Alím, ale v jídle dával přednost Mu'ávíjovi. Sám říkal: „*Jídlo u Mu'ávíji je mastnější a modlitba s 'Alím je nejlepší.*“ Mnohé jeho tradice byly zavrženy jak ší'itskými, tak i sunnitskými učenci.

²⁴⁰ 'Alí ibn Jaqtajn, jeho otec byl agitátorem (*dá'í*) Abbásovců v době vlády Umajjovců. Z toho důvodu 'Alí ibn Jaqtajn dosáhl vysokého postavení po nástupu Abbásovců k moci a Hárún ar-Rašíd ho jmenoval svým vezírem. Zároveň udržoval styky se sedmým imámem Músou al-Kázimem a snažil se plnit jeho příkazy. Imám

jsou prosti takovýchto řečí. Jejich postavení je od počátku islámu až do dnešní doby jasné. Ozařují nás světlem a jsou neposkvrnění. Ti duchovní, kteří kolaborovali v té době s vládou, nepatřili k našemu náboženství. Islámští *faqíhové* je neposlouchali, ale stavěli se jim na odpor. Uvěznili je, mučili je, ale oni neuposlechli. Ať si nikdo nemyslí, že islámští učenci byli nebo jsou kolaboranti. Samozřejmě občas nabízejí spolupráci, aby mohli vládu kontrolovat a ovlivňovat. Vystane-li v dnešní době tato otázka, musíme se takto zachovat a vystoupit do vlády. O ty se nejedná. Jedná se o ty, kteří nosí na hlavě turban, tu a tam se naučili několik slov a kolaborují s vládou, aby si zabezpečili vlastní břicho nebo obstarali nějaký úřad. Jak máme s nimi naložit?

Vypud'te dvorní duchovní

Dvorní duchovní nejsou *faqíhové islámu*. Mnohým z nich nasadil SAVAK na hlavu turban, aby se pouze modlili. SAVAK nedokázal přinutit náboženské vůdce účastnit se na oslavách a akcích vládců a velebit šáha. Kolaboranti však takto učinili. V poslední době mu dokonce říkali nejsvětější. Ti dvorní nepatří k *faqíhům* a je již známo, co jsou zač. Lid je zná. V jedné tradici se uvádí, že s takovými lidmi se musíme bát o náboženství. Tito lidé zničí vaše náboženství. Musíme je odhalit, aby se styděli před lidmi, mají-li čest. Musí být svrženi. Jestliže je nesvrhnete, oni svrhnou imáma času a islám.

Naše mládež jim musí sejmut turban. Duchovním, kteří se vydávají za *faqíhy* a islámské učence a způsobují společnosti zlo, musí být odebrán turban. Nevím, zda naše mládež v Íránu vymřela? Kde je? Když jsme my byli mladí, vypadalo to jinak. Proč mládež neodebere turban kolaborantům? Neříkám, ať je zabije. To si nezaslouží, ale jejich turban musí být sejmout. Lid je povinen takto učinit. Íránská mládež je povinna zabránit tomu, aby tito duchovní – pochlebovači se objevovali ve společnosti s turbanem a chodili mezi lidi. Není třeba je příliš bít, ale musí jim být odebrán turban. Nesmí se dopustit, aby se objevovali s turbanem. To je výraz cti a nemůže ho nosit každý. Již jsem uvedl, že islámští učenci jsou prosti těchto záležitostí. Nebyli a

o něm pravil: „Ó ‘Alí, Bůh má pomocníky po boku tyranů a ty, ‘Alí, jsi jedním z nich.“

nejsou žádnými kolaboranty. Kolaboranti jsou příživníci, kteří se navěsili na náboženství a učence. Nemají s učením nic společného. Lidé je znají.

My sami máme složitý úkol. Je třeba, abychom zdokonalili sami sebe z duchovního hlediska a způsobu života. Musíme být zbožnější než dosud a musíme se vzdát pozemských statků. Pánové,²⁴¹ musíte se připravit na Boží důvěru, být důvěryhodní a omezit svůj pohled na světské hodnoty. Samozřejmě nemůžete být jako kníže věřících, který tvrdil, že svět má pro něho hodnotu kýčání kozy. Vzdějte se však pozemských statků. Očistěte svoji duši. Myslete na Boha. Buďte bohabojní. Jestliže studujete kvůli pozemským statkům – Bože nedopust' – nestanete se ani *faqíhy*, ani důvěrníky islámu. Připravte sebe, abyste byli pro islám užiteční. Buďte vojskem imáma času, abyste mohli sloužit a šířit spravedlnost. Dobří lidé vylepšují společnost. Takovíto lidé jsme viděli. Člověk se chůzí a jednáním s takovými lidmi očistí. Zasazujte se o to, aby se lidé zlepšili pomocí vaší práce, morálky, vašeho chování a tím, že se vzdáte pozemských statků. Lidé si z vás budou brát příklad a stanete se jejich vůdcem. Buďte Božími vojáky, abyste hlásali islám. Mluvte o islámském státě. Neříkám, abyste zanechali studium. Je třeba, abyste studovali, stali se učením. Berte vážně svoji roli *faqíhů*. Nedopust'te, aby náboženská učiliště ztratila svoji spojitost s náboženským právem. Dokud se nestanete *faqíhy*, nemůžete sloužit islámu. Myslete během studia na hlásání islámu lidem. Prozatím je islám lidem cizí, nikdo ho nezná. Je však nutné, abyste přiblížili islámské zákony lidem, aby pochopili, co je islám, co je islámský stát, co je proroctví a vedení imámem, proč vlastně islám existuje a co chce. Postupně se islám stane znám a dá-li Bůh, někdy vznikne islámský stát.

Svrhněte despotické vlády

Přerušíme své vztahy s jejich státními institucemi. Nespolupracujeme s nimi. Zdržte se jakéhokoliv jednání, které jim může pomoci. Vytvoříme nové soudní, finanční, ekonomické, kulturní a politické instituce.

²⁴¹ Oslovení duchovních.

Svržení *Tághúta*, tzn. despotické nelegitimní moci, jež ovládla celou islámskou vlast, je naším úkolem. Tyranské a protinárodní úřady musí být nahrazeny institucemi veřejných služeb a být spravovány v souladu s islámskými zákony. Postupně se ustaví islámský stát. Vznešený Bůh zakazuje v Koránu poslouchat *Tághúta* a nelegitimní politickou moc. Vyzývá lid k povstání proti sultánům. Mojžíše povolal do boje proti nim. Existuje mnoho tradic, vyzývajících k boji proti tyranům a těm, kdo znásilňují náboženství. Imámové a jejich stoupenci, tedy ší'ité, vždy vedli boj proti despotickým vládám a nelegitimní politické moci. To je zcela zjevné z jejich životopisů a způsobu života. Byli po dlouhou dobu vystavováni represím vládců a žili za podmínek tvrdé *taqíji* a ve strachu, ve strachu o náboženství, nikoliv o sebe. Tomu všemu je věnována pozornost v tradicích. Tyranští vládcí také měli vždy strach z imámů. Věděli, že pokud dají imámům příležitost, vyvolají povstání a skončí s jejich nevázaným a zhýralým způsobem života. Když Hárún uvěznil imáma Músu ibn Dža'far na několik let nebo když Ma'mún²⁴² vyhnal imáma Rezu do Marvu,²⁴³ tam ho držel v domácím vězení a nakonec otrávil,²⁴⁴ nebylo to proto, že jsou *sajjidové*²⁴⁵ a potomci Proroka nebo proto, že by byli proti nim. Jak Hárún, tak i Ma'mún byli ší'ité,²⁴⁶ (typu „Moc je neplodná.“),²⁴⁷ ale věděli, že potomci 'Alího vznášejí požadavek na chalífát, naléhají na vytvoření islámského státu a chalífát a vládu považují za svůj úkol. A tak se jednoho dne stalo, že imámovi navrhli,

²⁴² 'Abdulláh al-Ma'mún, syn Hárúna ar-Rašída a sedmý abbásovský chalífa..

²⁴³ Významné historické a kulturní město v Transoxanii (v dnešním Turkmenistánu).

²⁴⁴ *Al-iršád*, ss. 290 – 295; *Táríh-e ja'qúbí*, sv. 2, ss. 146 – 149; *Murúdz adh-dhahab*, sv. 3, ss. 440 – 441.

²⁴⁵ Označení pro potomky Proroka Muhammaďa po linii Fátimy a 'Alího.

²⁴⁶ Narážka imáma Chomejního na práva imámů. Abbásovský chalífa Ma'mún se považoval za ší'itu a svoji příslušnost odvozoval od svého otce. Řekl, že když se dotazoval svého otce Hárúna na imáma Músu al-Kázim, Hárún mu odpověděl: „Já jsem zjevný vůdce lidí a násilím jsem se zmocnil vlády nad nimi a Músá al-Kázim má právo na vládu. Při Bohu a při mém synu, jestliže ty také povedeš se mnou boj o vládu, vyrvu ti oči. Věz, že moc nezná ani syna.“ Viz *Bihár al-anwár*, sv. 48, ss. 129 – 133.

²⁴⁷ Vztahuje se k výroku Hárúna: „Věz, že moc nezná ani syna.“ Znamená to tedy, že vzplane-li nepřátelství ohledně moci a vlády, zapomene se na příbuzné a blízké a otec nepromine ani svému synovi a zničí ho, takže moc je neplodná a po něm nezbude potomek. V tomto smyslu je míněn odkaz imáma Chomejního.

aby stanovil hranice obce Fadak,²⁴⁸ aby jim tuto obec navrátili. Podle tradice imám vytýčil hranice islámské země,²⁴⁹ čímž chtěl říci, že nám patří tento stát. My v něm musíme vládnout, zatímco vy jste uzurpátoři. Despotičtí vládcové viděli, že kdyby byl imám Músá ibn Dža'far na svobodě, obtěžoval by jejich život a je možné, že by se připravila půda pro povstání a svržení jejich vlády. Proto mu nedali žádný čas. Kdyby mu dali nějaký čas, tak by imám bezpochyby povstal. Vy nesmíte pochybovat o tom, zdali by imám Músá ibn Dža'far povstal, otrásl základy režimu sultánů – uzurpátorů a svrhl by ho.

A tak Ma'mún při své záludnosti a pomocí lichotek typu „Můj bratranče a syne Posla Božího“ získal kontrolu nad imámem Rezou z důvodu, aby jednoho dne nepovstal a neotrásl základy monarchie. Byl synem Proroka a měl nárok na chalífát. Kvůli tomu ho Ma'mún nenechal svobodně žít v Medíně. Tyranští vládci toužili po monarchii a pro monarchii a vedení byli ochotni obětovat cokoliv. Ne že by chovali k někomu soukromé nepřátelství! Kdyby se k nim imám přidal – utíkejme se k Bohu – projevovali by mu úctu a i by mu líbali jeho ruce. Traduje se, že když imám vyhledal Hárúna, přikázal Hárún, aby přijel na koni až k trůnu a vyjádřil mu hlubokou úctu. Když však se jednalo o rozdělení peněz ze státní pokladny a přišla řada na Banú Hášim, přidělil jim nepatrnou částku! Ma'mún, který byl přítomen, se podivil nad projevem úcty na jedné straně a způsobem rozdělení peněz na straně druhé. Hárún mu na to odvětil: „Tohle ty nepochopíš. Banú

²⁴⁸ Fadak byla usedlost nedaleko Chajbaru. Po bitvě u Chajbaru uzavřeli obyvatelé této usedlosti s Prorokem mír a vlastníkem Fadaku se stal Prorok a na příkaz Boha daroval Prorok Fadak své dceři Fátimě. *Sírat Ibn Hišám*, sv. 3, 4, s. 353; *Táríh-e tabarí*, sv. 3, s. 20; Ibn Abí al-Hadíd: *Šarh nahdž al-balágha*, sv. 4, ss. 823 – 874; Šahíd Muhammad Báqir Sadr: *Al-fadak fí 't-táríh*.

²⁴⁹ O abbásovském chalífovi al-Mahdímu bylo napsáno, že se rozhodl navrátit neprávem nabytý majetek a práva jeho vlastníkům. Tato zpráva se donesla imámu Músovi al-Kázimovi a řekl chalífovi: Proč mi nevrátíš to, co nám po právu náleží? Mahdí se zeptal: A co to má být? Odvětil, máme nárok na Fadak a dále ukázal na území od hory 'Uhud, 'Aríš v Egyptě, Dúma al-Džandal a Sajf al-bahr. Mahdí se s údivem zeptal, zdali to je vše. Imám na to odpověděl, že ano. Viz *Bihár al-anwár*, sv. 48, s. 156 – 157; *Táríh Músá ibn Džafar*, kap. 40, *hadíth* 29.

Hášim²⁵⁰ musí být pod kontrolou, žít v chudobě, být ve vězení, žít ve vyhnanství, být slabý, být otráven a pobit. Pokud se tak nestane, povstane proti nám a ztrpčí nám život.“²⁵¹

Imámové nejenže bojovali proti tyranským režimům, tyranským vládám a zkažené dvorní společnosti, nýbrž vyzývali muslimy ke svaté válce proti nim. Existuje více než padesát tradic ve spisech *Wasá'il aš-š'fa*,²⁵² *Mustadrak* a v dalších knihách, v nichž je nabádáno k distancování se od tyranských režimů²⁵³ a je vyzýváno k tomu, aby ústa pochlebovačů byla zacpána hlínou.²⁵⁴ Každý, kdo jim dá jednu tužku nebo dolije inkoust do jejich kalamáře, bude tak či onak potrestán.²⁵⁵ Zkrátka přikázali, aby se s nimi v žádném případě nespolupracovalo a přerušily se s nimi veškeré vztahy. Na druhé straně existuje mnoho tradic, jež velebí učence a spravedlivé *faqíhy* a vyzdvihují jejich rozvahu nad ostatními lidmi. Toto všechno jsou součástí plánu, jehož výsledkem je ustavení islámského státu. Cílem je vymanit lid z dosahu utlačovatelů, zničit dům nespravedlnosti, otevřít dveře od domů *faqíhů* pro lid, samozřejmě *faqíhů*, kteří jsou spravedliví, zbožní, bojující a usilují o praktikování islámských zákonů a ustavení islámského společenského zřízení.

Muslimové mohou žít v bezpečí a v klidu a mohou ochraňovat svou víru a své morální hodnoty, když žijí pod ochranou spravedlivé a zákonné vlády. Naším úkolem teď je prosazení a vytvoření islámského

²⁵⁰ Banú Hášim – označení velké větve v rámci kmene Qurajš. Jedná se o potomky 'Amra ibn 'Abd Manáfa neboli Hášima, otce 'Abd al- Mutalliba, děda Proroka Muhammada.

²⁵¹ *Ujún achbár ar-ridá*, sv. 1, ss. 88 – 91; *Bihár al-anwár*, sv. 48, s. 129.

²⁵² 'Alláma 'Ámilí: *Tafsíl wasá'il aš-š'fa ilá tahsíl masá'il aš-šarí'a*, zkráceně *Wasá'il aš-š'fa* – nejkomplexnější sbírka tradic vztahující se k islámským zákonům a příkazům.

²⁵³ *Wasá'il aš-š'fa*, sv. 12, ss. 127 – 139; *Kitáb at-tidžára*, kap. *Abwáb má jaktasibu bihi*, kap. 42,45; *Mustadrak al-wasá'il*, sv. 13, kap. *Abwáb má jaktasibu bihi*, kap. 35-38.

²⁵⁴ *Posel Boží pravil podle Dža'fara as-Sádiq, podle jeho otce, podle jeho synů: Zacpěte ústa pochlebovačů hlínou. Viz Wasá'il aš-š'fa*, sv. 12, s. 132 *Kitáb at-tidžára*, kap. *Abwáb má jaktasibu bihi*, kap. 42, *hadíth 1; Má lá jahdaruhu al-faqíh*, sv. 4, s. 5.

²⁵⁵ Podle Dža'fara as-Sádiq: Až přijde den zmrtvýchvstání, zvolej: Kde jste pomocníci tyranů, každého, kdo jim dolil inkoust do jejich kalamáře, dal jim měsíc nebo jim podal jednu tužku, nechte vstát z mrtvých spolu s nimi. Viz *Wasá'il aš-š'fa*, sv. 12, s. 130, *Kitáb at-tidžára*, kap. *Abwáb má jaktasibu bihi*, kap. 42.

Bojový program za vytvoření islámského státu

státu. Doufám, že když se obrovským masám lidu představí islámský způsob vlády, politické a společenské principy islámu, vyvstane ve veřejném mínění velká vlna, zformuje se lidové hnutí, jež povede k ustavení islámského státu.

Bože, odvrát' ruce kolonialistů od islámských zemí. Vykořeň zrádce islámu z islámských zemí. Probud' vůdce islámských zemí z jejich hlubokého spánku, aby usilovali o prospěch národů a zřekli se nejednotnosti a osobního prospěchářství. Projev přízeň mladé generaci, studentům na náboženských učilištích a univerzitách, aby se vydali cestou posvátných cílů islámu a společně v jedné řadě vyrvali ze spár kolonialismu a jeho proradných služebníků islámské země a bránili je. Projev přízeň *faqíhům* a učencům v jejich snaze vést a osvětlovat mysl lidí a aby mohli doručit posvátné cíle islámu muslimům, zvláště mladé generaci a usilovali o ustavení islámské vlády. Od Tebe je úspěch a není útočiště ani síly kromě Boha.

Seznam pramenů*

Tuhaf al-^ʿuqúl
Džámi^ʿ al-achbár
Da^ʿáim al-islám
^ʿAwái'd al-ajjám
^ʿUjún achbár ar-ridá'
Ghirar al-hikam wa durar al-kalam
Usúl al-káfí
Madžális
Ma^ʿání al-achbár
Nawádir
Nahdž al-balágha
Wasá'il aš-šī'a

* Na níže uvedené knihy se odvolává text samotné knihy *Velájat-e faqíh*.

Seznam perských a arabských pramenů*

1. Perské prameny

Emthál-o-hokm, Dehchodá, 5. vydání, Amír Kabír, 1361 HS.

Írán dar doure-je saltanat-e qádžár, °Alí Asghar Šamím, 3. vydání, Entešárát-e °elmí, 1371 HS.

Írán saráb-e qodrat, Robert Graham, překlad Fírúz Fírúznijá, 1. vydání, 1358 HS.

Barresí-o-tahlílí az nahzat-e emám chomejní, Sejjed Hamíd Rouhání, 4. vydání, Entešárát-e dár ol-fekr va dár ol-°elm, 1358 HS.

Bejt ol-moqaddas, šahre-e pajámbarán, °Abdolláh Náserí Táherí, Sorúš, 1367 HS.

Tárích-e edžtemá°í-je írán, Mortezá Rávandí, 4. vydání, Amír Kabír, Tehrán.

Tárích-e bídárí-je írániján, Názem ol-eslám Kermání, 2. vydání, Ketábforúší-je Ebne Síná.

Tárích-e bíst sále-je írán, Hosejn Makkí, Amír Kabír, Tehrán, 1358 HS.

Tárích-e chávar-e mijáne, George Linchowski, překlad Hádí Džazá°erí, 1. vydání, Šerkat-e nasbí-je hádždž Mohammad Hosejn Eqbál va šoraká°, 1337 HS.

Tárích-e redžál-e írán, Mahdí Bámdád, 1. vydání, Ketábforúší-je zovvár, Tehrán, 1347 HS.

Tárích-e sijásí-je bíst-o-pandž sále-je írán, Gholámrezá Nedžátí, 1. vydání, mo°assese-je chadamát-e farhangí-je resá, Tehrán, 1371 HS.

Tárích-e qarn-e núzdahom, Albert Mallet, překlad Mírzá Hosejn chán Farhúdí, 1. vydání, Entešárát-e komísijón-e ma°áref, 1313 HS.

Tárích-e qorún-e vostá, Albert Mallet, Joel Isaak, překlad Mírzá °Abd ol-Hosejn chán Hažír, 4. vydání, 1345 HS.

Tárích-e mašrúte-je írán, Chosrou Tabrízí, 9. vydání, Amír Kabír, Tehrán, 1351 HS.

Tahrím-e tambákú, Ebráhím Tejmúrí, 3. vydání, Šerkat- sahámí-je ketábhá-je džíbí, 1361 HS.

Tahrím-e tambákú dar írán, N.R. Cadi, překlad Šáhroch Qáe°m

* Na níže uvedené prameny je odvoláváno v poznámkách a vysvětlivkách.

maqámí, 1. vydání, Šerkat-e sahámí-je ketábhá-je džíbí, 1356 HS.
Tafsír-e nemúne, kolektiv autorů, Dár ol-kotob al-eslámíje.
Tamaddon-e eslám va ʿarab, Gustave Le Bon, překlad Mohammad Taqí Fachr Dáʿí Gílání, 4. vydání, Bongáh-e matbúʿát-e ʿAlí Akbar ʿElmí, 1334 HS.
Dženáját-e džang dar vietnám, B. Russel, překlad Íradž Mahdavíján, 2. vydání, Enteshárát-e farhang, 1347 HS.
Hoqúqbegírán-e engelís dar írán, Esmáíl Ráʿín, 3. vydání, Tehrán, 1348 HS.
Haját-e jahjá, Jahjá Doulatábádí, 5. vydání, Tehrán 1371 HS.
Dáʿerat ol-maʿáref-e fársí, pod vedením Gholámhosejna Masáheb, 1. vydání, Moʼassese-je enteshárát-e franklin.
Dástán-e opek, P. Tresiant, překlad ʿAbd or-rezá Ghafarání, 1. vydání, 1367 HS.
Dánešnáme-je sijásí, Dárjúš Ášúrí, 2. vydání, Enteshárát-e morváríd, 1370 HS.
Ravábet-e sijásí-je írán-o-ámríká, Abraham Selisson, překlad Mohammad Báqer Árá, Amír Kabír, 1368 HS.
Šekast-e šáháne, M. Zunis, překlad ʿAbbás Machbar, 1. vydání, Tarh-e nou, 1370 HS.
Zohúr-o-soqút-e saltanat-e pahlaví, Moʼassese-je motáleʿát-o-pažúhešhá-je sijásí, Enteshárát-e etteláʿát, Tehrán, 1370 HS.
Farhang-e džámeʿ-e sijásí, Mahmúd Tolúʿi, 1. vydání, 1372 HS.
Farhang-e ʿolúm-e sijásí, Gholámrezá ʿAlí Bábái, 2. vydání, Šerkat-e našr-o-pachš-e vís, 1369 HS.
Qánún-e asásí va moʼtammem-e án, Čápcháne-je madžles-e šúrá-je mellí, 1346 HS.
Qánún-e asásí va osúl-e demókrásí, Mostafá Rahímí, Ebne Síná, 1354 HS.
Kalamát-e maknúne, Mollá Mohsen Fejz, kamenotisk.
Madžalle-je núr-e ʿelm, 1. řada, čs. 6, (mehr 1363HS), čs. 7, (ázár 1363 HS), čs. 10 (chordád 1364 HS).
Motáleʿát-e sijásí, Našrije-je moʼassese-je motáleʿát-o-pažúhešhá-je sijásí, 1. kniha, Tehrán, 1370 HS.
Naft az ágház tá be emrúz, Enteshárát-e ravábet-e ʿomúmí va eršád-e vezárat-e naft, Tehrán, 1361 HS.
Naft, qodrat-o-osúl, Mustafá Alam, překlad Gholámhosejn Sálehijár, 1. vydání, Enteshárát-e etteláʿát, 1371 HS.
Nahdž ol-balághe, překlad Fejz ol-eslám, 2. vydání, 1351 HS.

Vietnám az dídgáh-e dádgáh-e nürnberg, R. Námvar, 1. vydání, Entešárát-e džam'íjat-e írání-je havádár-e solh, 1359 HS.

Haft hezár rúz-e tárích-e írán va enqeláb-e eslámí, pod vedením Gholámrezá Karbasčího, 1. vydání, Bonjád-e tárích-e enqeláb-e eslámí, Tehrán, 1371 HS.

Tárích-e enqeláb-e eslámí, Tehrán, 1371 HS.

2. Arabské prameny

Abú Hurajra, Šaraf ad-Dín, 1. vydání, Saidá, 1365 HQ.

Al-ichtisás, Šejch Mufíd, Mu'assisat an-našr al-islámí, Qom.

Al-iršád, Šejch Mufíd, Maktabat Basíratí, Qom.

Al-istí'áb, Ibn 'Abd al-barr, viz pozn. *Kitáb al-isába*.

Usud al-ghába fí ma'rifat al-sahába, Ibn Athír, offset Ismá'ílíján.

Al-isába fí tamjíz as-sahába, Ibn Hadžr Asqalání, Egypt, 1328 HQ.

Usúl al-fiqh, Šejch Muhammad Ridá' al-Muzaffar, 3. vydání, Nadžaf, 1391 HQ.

Al-i'lám, Zuraklí, 2. vydání, Egypt.

A'jján aš-š'á, Sajjid Muhsin Amín, Dár at-ta'áruf li'l-matbú'át, Bejrút, 1406 HQ.

Al-amálí, Šejch Sadúq, Mu'assisat al-'ilm, Bejrút, 1410 HQ.

Bihár al-anwár, 'Alláma Madžlisí, 2. vydání, Mu'assisat l-wafá', Bejrút, 1403 HQ.

Al-bidája wa'n-nihája, Ibn Kathír, 4. vydání, Maktabat al-ma'árif, Libanon, 1408 HQ.

Al-burhán fí tafsír al-qur'án, Bahrání, offset Ismá'ílíján.

Basá'ir ad-daradžát, Muhammad ibn Hasan Saffár, Tabríz, 1381 HQ.

Balaghat al-faqíh, Sajjid Muhammad Ál Bahr al-'ulúm, Matba'at al-ádáb, Nadžaf, 1396 HQ.

Tárích ibn Chaldún, Dár al-fikr, 1408 HQ.

Tárích at-tabarí, studie od Muhammada Abú'l-fadl Ibráhím, Dár at-turáth, Libanon.

Tárích al-ja'qúbí, al-maktabat al-murtadawíja, Nadžaf, 1358 HQ.

Tahrír al-wasíla, Imám Chomejní, entešárát-e eslámí vábaste be džáme'e-je modarresín-e houze-je 'elmíje, Qom.

Tafsír al-fachr ar-rází (At-tafsír al-kabír), Dár al-fikr, Libanon, 1410 HQ.

At-tahdhíb, Šejch Túsí, Dár at-ta'áruf, Bejrút, 1401 HQ.

Džawáhir al-kalám, Šejch Muhammad Hasan Nadžafí, Dár al-hajá', Bejrút 1981.

Al-chisál, Šejch Sadúq, Mu'assisat an-našr al-islám, Qom, 1403 HQ.

Dá'irat al-ma^ʿarif al-islámí, Dár al-ma^ʿrifa, Libanon.

Adh-dharíʿa ilá tasánif aš-šíʿa, Áqá Bozorg Tehrání, Dár ad-adwá', Bejrút.

Rijád al-masá'il, Sajjid Alí Tabátábái, 1292 HQ.

Zibdat al-bajján fí ahkám al-qur'án, Muqaddas Ardabílí, al-maktabat al-murtadawíja, Tehrán.

Safínat al-bihár wa madínat al-hikam, Šejch Qomí, Maktabat Saná'í, 1382 HQ.

Sunan Abí Dáwúd, Háfiz Abí Dáwúd Sidžistání, Dár al-hadíth, Sýrie 1393 HQ.

Sunan ad-durámí, Háfiz ^ʿAbdulláh Ibn ^ʿAbd ar-Rahmán ad-Durámí, Dár al-kitáb al-islámí, 1407 HQ.

As-sírat al-halabíja, ^ʿAlí ibn Burhán ad-Dín al-Halabí, Dár al-ma^ʿrifa, Bejrút.

As-sírat an-nabawíja, Ibn Hišám, Dár al-ma^ʿrifa, Libanon.

Šará'í^ʿ al-islám, Muhaqqiq al-Hillí, studie od ^ʿAbd al-Husajna Muhammada ^ʿAlího, 1. vydání, Nadžaf, 1389 HQ.

Šarh al-lu^ʿma, Šahíd Thání, 1309 HQ.

Šarh nahdž al-balágha, Ibn Abí'l Hadíd, studie od Muhammada Abú'l-fadl Ibráhím, 1. vydání, Egypt 1378 HQ.

Šajch al-mudajra, Abú Hurajrat ad-Túsí, 2. vydání, Egypt.

Sahíh al-Buchárí, Muhammad ibn Ismá^ʿíl al-Buchárí, Dár al-fikr 1401 HQ.

Al-^ʿurwat al-wuthká, Sajjid Jazdí, 1. vydání, Maktab wukalá al-imám al-chomejní, Bejrút 1410 HQ.

^ʿIlal aš-šará'í^ʿ, Šejch Sadúq, Dár al-balágha.

^ʿAwáid al-ajjám, Mullá Ahmad Naráqí, Maktab basíratí, Qom.

^ʿUjjún achbár ar-ridá', Šejch Sadúq, Qom 1363 HS.

Al-ghadír, ^ʿAlláma Amíní, 2. vydání, Dár al-kitáb al-islámíja, Tehrán 1372 HS.

Ghurar al-hikam wa durar al-kalam, ^ʿAbd al-Wáhid Ámidí, překlad Muhammad ^ʿAlí Ansáří, 8. vydání.

Al-fadak fí't-táríh, Muhammad Sadr, al-matba^ʿat al-hajdaríja, Nadžaf 1374 HQ.

Al-qámús al-muhít, Fírúzábádí, Dár al-džabal, Bejrút.

Al-qadá', Mírzá Muhammad Hasan Áštijání, Dár al-hidžra, Qom

Al-káfí, Muhaddith Kolejní, Dár al-kutub al-islámíja, Tehrán 1388 HQ.
Kašf al-ghamma fí maʿrifat al-aʿimma, ʿAlí ibn ʿÍsá Ardabílí, Tabríz.
Kašf al-murád fí tadžríd al-iʿtiqád, Alláma Hillí, Maktabat al-mustafawí, Qom.
Kamál ad-dín wa tamám an-niʿma, Šejch Sadúq, Dár al-kutub al-islámíja, Tehrán 1395 HQ.
Madžmaʿ al-amthál, Majdání, Tehrán 1290 HQ.
Madžmaʿ al-bajján, Fadl Ibn Hasan Tabarsí, Maktabat ájatolláh nadžafí, Qom 1403 HQ.
Madžmaʿ al-bahrajn, Šejch Fachr ad-Dín Turajhí, Maktabat al-hilál, Bejrút.
Murúdz adh-dhahab, Masúdí, 1. vydání, Dár al-andalus, Bejrút, 1385 HQ.
Masálik al-afhám, Šahíd Thání.
Al-maʿárif, Ibn Qutajba, 1. vydání, Egypt, 1353 HQ.
Maʿání al-achbár, Šejch Sadúq, Muʿassisat an-našr al-islámí, Qom.
Maʿdžam ridžál al-hadíth, Ájatolláh Chóʿí, 3. vydání, Libanon, 1398 HQ.
Al-muqnaʿa, Šejch Mufíd, Muʿassisat an-našr al-islámí, Qom, 1410 HQ.
Makátib ar-rusul, ʿAlí Ahmadí, Bejrút.
Al-makásib al-muharrama, Šejch Ansáří, Tabríz, 1375 HQ.
Al-milal waʿn-nihal, Šahrestání, 1, vydání, Káhira, 1368 HQ.
Manáqib Ál Abí Tálib, Ibn Šahr Ášúb, 2. vydání, Dár ad-dawá, Bejrút, 1412 HQ.
Man lá jahdaruhuʿl-faqíh, Šejch Sadúq, Dár at-taʿáruf, 1401 HQ.
Minjat at-tálib fí hášijat al-makásib, Šejch Músá Nadžafí Chánsáří.
An-nihája wa nukatuhá, Šejch Túsí, Muhaqqiq Hillí, Muʿassisat an-našr al-islámí, Qom, 1412 HQ.
Nahdž al-balágha, Dár al-kitáb al-misrí wa dár al-kitáb al-lubnání Bejrút 1411 HQ.
Wasáʿil aš-šíʿa, Šejch Hurr ʿÁmilí, 6. vydání, Dár hajáʿ at-turáth al-ʿarabí, Bejrút 1412 HQ.